

Budsjett-innst. S. nr. 12

(2002–2003)

Budsjettinnstilling til Stortinget
fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 1 (2002-2003), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2002-2003) og St.prp. nr. 1
Tillegg nr. 11 (2002-2003) kap. 4020

**Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om
bevilgninger på statsbudsjettet for 2003 vedkommende Utdannings-
og forskningsdepartementet, Kultur- og kirke departementet,
Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og
Landbruksdepartementet**

INNHold

1.	Oversikt over Regjeringens forslag	5
2.	Stortingets vedtak om netto utgiftsramme	11
3.	Komiteens hovedprioriteringer innenfor rammeområde 17	11
3.1	Innledning	11
3.2	Avtale om statsbudsjettet for 2003	12
3.3	Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre	12
3.4	Arbeiderpartiet	13
3.5	Fremskrittspartiet og representanten Simonsen	13
3.6	Sosialistisk Venstreparti	25
3.7	Senterpartiet	27
4.	Merknader til kapitler på utdanningsområdet	28
4.1	Utdannings- og forskningsdepartementet - administrasjon	28
	Kap. 200 Utdannings- og forskningsdepartementet	28
	Kap. 202 Læringscenteret	28
	Kap. 203 Statens utdanningskontor	29
	Kap. 204 Foreldreutvalget for grunnskolen	29
	Kap. 206 Samisk utdanningsadministrasjon	29
4.2	Grunnskolen og videregående opplæring	29
	Nasjonalt system for kvalitetsvurdering i opplæringen	30
	Skolebygg	30
	Kap. 221 Grunnskolen	31
	Kap. 222 Statens grunnskoler og grunnskoleinternat	34
	Kap. 223 Videregående opplæring	34
	Kap. 224 Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring	34
	Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring	35
	Kap. 232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå	35
4.3	Andre tiltak i utdanningen	35
	Kap. 240 Private skoler mv.	35
	Kap. 243 Kompetansesentra for spesialundervisning	36
	Kap. 248 Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	37
	Kap. 249 Andre tiltak i utdanningen	37
4.4	Voksenopplæring	38
	Kap. 251 Fagskoleutdanning	38
	Kap. 253 Folkehøgskoler	39
	Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring	39
	Kap. 256 VOX - Voksenopplæringsinstituttet	41
	Kap. 258 Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	41
	Kap. 259 Kompetanseutviklingsprogrammet	42
4.5	Høgre utdanning	42
	Kap. 260 Universitetet i Oslo	43
	Kap. 261 Universitetet i Bergen	44
	Kap. 262 NTNU	44
	Kap. 263 Universitetet i Tromsø	44
	Kap. 264 Norges handelshøgskole	45
	Kap. 265 Arkitektthøgskolen i Oslo	45

	Kap. 268 Norges idrettshøgskole	45
	Kap. 269 Norges musikkhøgskole	45
	Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	45
	Kap. 273 Statlige kunsthøgskoler	46
	Kap. 274 Statlige høyskoler	46
	Kap. 278 Norges landbrukshøgskole	48
	Kap. 279 Norges veterinærhøgskole	48
	Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	48
	Kap. 282 Privat høyskoleutdanning	49
4.6	Utdanningsfinansiering	50
	Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning	50
5.	Merknader til kapitler på Kirkens område	52
5.1	Kultur- og kirkedepartementet	52
	Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg	53
	Kap. 340 Kirkelig administrasjon	53
	Kap. 341 Presteskapet	54
	Kap. 342 Nidaros domkirke m.m.	54
6.	Merknader til kapitler på forskningsområdet	54
6.1	Generelt	54
6.2	Utdannings- og forskningsdepartementet	55
	Kap. 283 Meteorologisk institutt	55
	Kap. 285 Norges forskningsråd	55
	Kap. 286 og 3286 Fondet for forskning og nyskaping	55
	Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak	56
	Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak	56
6.3	Nærings- og handelsdepartementet	56
	Kap. 920 Norges forskningsråd	56
6.4	Fiskeridepartementet	56
	Kap. 1020 og 1040 Havforskningsinstituttet	56
	Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene	57
	Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	57
6.5	Landbruksdepartementet	58
	Kap. 1137 Forskning og utvikling	58
7.	Samlet oversikt over forslag til bevilgningsendringer	58
8.	Forslag fra mindretall	60
9.	Komiteens tilråding	69

Budsjett-innst. S. nr. 12

(2002-2003)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

St.prp. nr. 1 (2002-2003), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2002-2003) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 11 (2002-2003), kap. 4020

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2003 vedkommende Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirke departementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2003 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen under rammeområde 17.

1. OVERSIKT OVER REGJERINGENS FORSLAG

Nedenfor følger en samlet oversikt over budsjettforslaget fra regjeringen Bondevik II, slik det framgår av St.prp. nr. 1 (2002-2003), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2002-2003) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 11 (2002-2003), kap. 4020. 90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster under rammeområde 17

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Tillegg nr. 1 -14
Utgifter i hele kroner				
<i>Utdannings- og forskningsdepartementet</i>				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)	156 766 000	0
	1	Driftsutgifter	152 327 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	2 146 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	2 293 000	0
202		Læringscenteret (jf. kap. 3202)	115 477 000	0
	1	Driftsutgifter	73 019 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70	7 326 000	0
	70	Tilskudd til læremidler mv., kan overføres, kan nyttes under post 21	35 132 000	0
203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 3203)	109 812 000	0
	1	Driftsutgifter	108 612 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	0
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204) .	5 600 000	0
	1	Driftsutgifter	5 600 000	0

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Tillegg nr. 1 -14
206		Samisk utdanningsadministrasjon	26 689 000	0
	50	Tilskudd til Sametinget	26 689 000	0
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)	1 475 554 000	0
	1	Driftsutgifter	5 992 000	0
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	10 870 000	0
	61	Tilskudd til institusjoner	35 049 000	0
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	3 943 000	0
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i>	153 203 000	0
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	662 613 000	0
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	91 059 000	0
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunn- skolereformen	512 825 000	0
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)	43 381 000	0
	1	Driftsutgifter	43 381 000	0
223		Videregående opplæring	262 404 000	0
	1	Driftsutgifter	7 098 000	0
	60	Tilskudd til landslinjer	144 351 000	0
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	26 178 000	0
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	6 961 000	0
	71	Tilskudd til drift av opplæringsråd	8 353 000	0
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	40 647 000	0
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 319 000	0
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	21 497 000	0
224		Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring	266 819 000	0
	1	Driftsutgifter	115 123 000	0
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen .	100 384 000	0
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	7 341 000	0
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	35 712 000	0
	70	Tilskudd	8 259 000	0
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring	381 818 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	381 818 000	0
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)	107 697 000	0
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 60</i>	103 824 000	0
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 873 000	0
240		Private skoler mv.	1 775 633 000	0
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 775 146 000	0
	75	Tilskudd til privatskoleorganisasjoner	487 000	0
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)	833 377 000	0
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 21 og 60</i>	656 029 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	39 901 000	0
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 481 000	0
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan overføres</i>	129 056 000	0
	75	Til disposisjon for departementet	1 910 000	0

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Tillegg nr. 1 -14
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	169 226 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	166 218 000	0
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000	0
249		Andre tiltak i utdanningen	44 646 000	0
	1	Driftsutgifter	2 604 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	16 627 000	0
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 141 000	0
	62	Moskvaskolen	1 037 000	0
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 195 000	0
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	17 042 000	0
251		Fagskoleutdanning	110 648 000	0
	70	Teknisk fagskole	110 648 000	0
253		Folkehøgskoler	509 100 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	2 483 000	0
	60	Tilskudd til fylkeskommunale folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 70</i>	50 737 000	0
	70	Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i>	455 880 000	0
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)	843 723 000	0
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere	625 916 000	0
	70	Tilskudd til studieforbund	201 494 000	0
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 613 000	0
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	8 700 000	0
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)	60 360 000	0
	1	Driftsutgifter	46 868 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	13 492 000	0
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	80 585 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	80 585 000	0
259		Kompetanseutviklingsprogrammet	60 718 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	60 718 000	0
260		Universitetet i Oslo	2 778 775 000	0
	50	Statstilskudd	2 778 775 000	0
261		Universitetet i Bergen	1 623 346 000	0
	50	Statstilskudd	1 623 346 000	0
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet ..	2 232 589 000	0
	50	Statstilskudd	2 232 589 000	0
263		Universitetet i Tromsø	984 309 000	0
	50	Statstilskudd	984 309 000	0
264		Norges handelshøgskole	211 905 000	0
	50	Statstilskudd	211 905 000	0
265		Arkitekthøgskolen i Oslo	75 726 000	0
	50	Statstilskudd	75 726 000	0
268		Norges idrettshøgskole	99 912 000	0
	50	Statstilskudd	99 912 000	0
269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 3269)	113 617 000	0
	1	Driftsutgifter	110 058 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 359 000	0
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	337 971 000	0
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 537 000	0
	73	Tilskudd til studentbarnehager	76 360 000	0
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	57 115 000	0
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	199 959 000	0

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Tillegg nr. 1 -14
273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273)	223 016 000	0
	1	Driftsutgifter	185 544 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	1 407 000	0
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	36 065 000	0
274		Statlige høgskoler (jf. kap. 3274)	6 575 053 000	0
	1	Driftsutgifter	101 834 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	3 321 000	0
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	798 000	0
	50	Statstilskudd	6 467 690 000	0
	70	Tilskudd	1 410 000	0
278		Norges landbrukshøgskole	414 007 000	0
	50	Statstilskudd	414 007 000	0
279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 3279)	264 268 000	0
	1	Driftsutgifter	190 761 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	59 099 000	0
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	14 408 000	0
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281)	825 050 000	0
	1	Driftsutgifter	433 965 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	1 299 000	0
	30	Fellesmidler, <i>kan overføres</i>	25 200 000	0
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 237 000	0
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	7 209 000	0
	71	Tilskudd til Stiftelsen for helsetjenesteforskning	5 026 000	0
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere	2 027 000	0
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	61 908 000	0
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	22 930 000	0
	77	Tilskudd til Falstadsenteret	2 140 000	0
	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet	6 520 000	0
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i> ..	236 589 000	0
282		Privat høgskoleutdanning	503 785 000	0
	70	Tilskudd	503 785 000	0
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)	371 718 000	0
	1	Driftsutgifter	251 575 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	68 263 000	0
	45	Større utstyersanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 751 000	0
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	42 129 000	0
285		Norges forskningsråd	1 149 486 000	0
	52	Forskningsformål	952 750 000	0
	55	Administrasjon	196 736 000	0
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)	528 821 000	0
	50	Overføring til Norges forskningsråd	528 821 000	0
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)	117 353 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	3 503 000	0
	50	NOVA	21 686 000	0
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	15 513 000	0
	54	Forskningsstiftelser	43 516 000	0
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	18 423 000	0
	72	Til disposisjon for departementet	2 312 000	0
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	0

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Tillegg nr. 1 -14
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288) ..	151 819 000	4 042 000
	21	Spesielle driftsutgifter	4 442 000	4 042 000
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	129 198 000	0
	75	UNESCO	18 179 000	0
<i>Kultur- og kirkedepartementet</i>				
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg	106 117 000	0
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, overslagsbevilgning	98 222 000	0
	75	Tilskudd til private kirkebygg	5 000 000	0
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 895 000	0
340		Kirkelig administrasjon	364 477 000	0
	1	Driftsutgifter	112 487 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	3 365 000	0
	71	Tilskudd til kirkelige formål	138 875 000	0
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	100 000 000	0
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	0
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	0
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	5 750 000	0
341		Presteskapet	625 115 000	0
	1	Driftsutgifter	622 592 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	2 523 000	0
342		Nidaros domkirke m.m	34 250 000	0
	1	Driftsutgifter	34 250 000	0
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>				
920		Norges forskningsråd	844 535 000	0
	50	Tilskudd	844 535 000	0
<i>Fiskeridepartementet</i>				
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)	348 000 000	0
	1	Driftsutgifter	222 000 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	126 000 000	0
1021		Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 4021)	196 900 000	0
	1	Driftsutgifter	94 900 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	47 000 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 000 000	0
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)	336 100 000	0
	1	Driftsutgifter	31 500 000	0
	21	Spesielle driftsutgifter	8 500 000	0
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	230 000 000	0
	70	Tilskudd Fiskeriforskning i Tromsø, <i>kan overføres</i> .	32 700 000	0
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	33 400 000	0
<i>Landbruksdepartementet</i>				
1137		Forskning og utvikling	298 173 000	0
	50	Forskningsaktivitet	142 683 000	0
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m	155 490 000	0
<i>Statsbankene</i>				
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310) ...	9 661 575 000	0
	1	Driftsutgifter	273 570 000	0
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	1 482 200 000	0
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 366 500 000	0

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Tillegg nr. 1 -14
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	751 600 000	0
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 861 000 000	0
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	466 000 000	0
	74	Tap på utlån	456 000 000	0
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	4 705 000	0
		Sum utgifter rammeområde 17	39 837 801 000	4 042 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)	2 598 000	0
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a	2 598 000	0
3202		Læringssenteret (jf. kap. 202)	17 564 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	7 004 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	10 560 000	0
3203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 203)	12 063 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	3 832 000	0
	11	Kursavgifter	7 031 000	0
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204) ...	220 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	220 000	0
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)	41 243 000	0
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	41 243 000	0
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)	364 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	364 000	0
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)	6 181 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	5 412 000	0
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	769 000	0
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)	45 289 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	39 734 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	2 962 000	0
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 900 000	0
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	693 000	0
3254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 254)	25 836 000	0
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	25 836 000	0
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)	10 548 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	9 520 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	1 028 000	0
3269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 269)	1 512 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	312 000	0
3273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 273)	5 962 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	1 430 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	4 532 000	0
3274		Statlige høyskoler (jf. kap. 274)	4 081 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	3 366 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	715 000	0
3279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 279)	80 023 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	59 099 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	20 369 000	0
	4	Refusjon gebyrstipend	555 000	0
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)	1 335 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	180 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	1 155 000	0

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1	Tillegg nr. 1 -14
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)	160 954 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	68 143 000	0
	2	Salgsinntekter mv.	22 926 000	0
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	0
	5	Refusjon for flyværtjenester	69 826 000	0
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)	1 251 740 000	0
	80	Avkastning	1 251 740 000	0
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)	12 400 000	0
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	0
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)	4 865 000	0
	1	Inntekter ved oppdrag	276 000	0
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 589 000	0
3340		Kirkelig administrasjon	7 314 000	0
	1	Ymse inntekter	1 592 000	0
	2	Inntekter ved oppdrag	3 365 000	0
	3	Refusjoner	2 357 000	0
3341		Presteskapet	6 129 000	0
	2	Inntekter ved oppdrag	2 523 000	0
	4	Leieinntekter m.m	3 606 000	0
3342		Nidaros domkirke m.m	9 300 000	0
	1	Ymse inntekter	7 600 000	0
	4	Leieinntekter m.m	1 700 000	0
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)	126 000 000	141 000 000
	3	Oppdragsinntekter	126 000 000	141 000 000
4021		Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 1021)	47 000 000	0
	1	Oppdragsinntekter	47 000 000	0
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)	8 500 000	0
	1	Inntekter Ernæringsinstituttet	8 500 000	0
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410) ...	152 856 000	0
	3	Diverse inntekter	356 000	0
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	0
	72	Gebyr	143 000 000	0
<i>Renter og utbytte mv.</i>				
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)	6 033 000 000	0
	80	Renter	6 033 000 000	0
		Sum inntekter rammeområde 17	8 074 877 000	141 000 000
		Netto rammeområde 17	31 762 924 000	-136 958 000

2. STORTINGETS VEDTAK OM NETTO UTGIFTSRAMME

Ved vedtak i Stortinget 2. desember 2002 er netto utgiftsramme for rammeområde 17 med budsjettkapitler under Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirke departementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet endelig fastsatt til 31 903 824 000 kroner, jf. Budsjett-innst. S. I Tillegg nr. 1 (2002-2003). Den vedtatte utgiftsrammen ligger 156,3 mill. kroner høyere enn budsjettforslaget fra regjeringen Bondevik II.

Utkastet til vedtak og mindretallsforslaget i den foreliggende innstillingen bygger på den netto utgiftsrammen Stortinget har fastsatt, jf. Stortingets forretnings-

orden § 19. Stortinget fatter endelig vedtak på grunnlag av denne budsjettinnstillingen.

3. KOMITEENS HOVEDPRIORITERINGER INNENFOR RAMMEOMRÅDE 17

3.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Høyre, Ine Marie Eriksen, Jan Olav Olsen, Raymond Robertsen og Søren Fredrik Voie, fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Eva M. Nielsen og Karita Bekkemellem Orheim, fra Fremskrittspartiet, Ursula Evje og Arne Sortevik, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og lederen Rolf Rei-

kvam, fra Kristelig Folkeparti, Arne Lyngstad og Elsa Skarbøvik, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, fra Venstre, Trine Skei Grande, og representanten Jan Simonsen, vil innledningsvis vise til de respektive partiers merknader i Budsjett-innst. S. I (2002-2003), Budsjett-innst. S. I Tillegg nr. 1 (2002-2003) og Stortingets behandling 2. desember 2002.

3.2 Avtale om statsbudsjettet for 2003

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at disse partier har inngått budsjettavtale om statsbudsjettet for 2003, jf. Budsjett-innst. S. nr. I Tillegg nr. 1 (2002-2003). Avtalen innebærer at Fremskrittspartiet gir subsidiær støtte til Regjeringens budsjettforslag i finansdebatten og ved avstemmingen i Stortinget i den forbindelse, med de endringer som fremkommer av avtalen. For rammeområde 17 innebærer avtalen en utgiftsøkning på 156,3 mill. kroner.

I tillegg er flertallet blitt enig om enkelte andre endringer i forhold til Regjeringens forslag. Flertallet viser til merknader under de respektive kapitler og til forslag med tilslutning fra representanten Simonsen, jf. oversikten over endringsforslag under punkt 7.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet fremmer felles forslag i innstillingen og viser til oversikten over endringsforslag under punkt 7.

3.3 Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at økt satsing på utdanning og kompetanse er avgjørende for å gi livskvalitet, øke verdiskapningen, bevare velferden og sikre en forsvarlig ressursforvaltning. Gjennom utdanning skal samfunnet tilføres verdier, holdninger og kunnskaper for å løse fremtidens utfordringer. Kunnskap, kompetanse og kreativitet gir også trygghet og evne til å mestre utfordringer og omstillinger i et samfunn der forandringene skjer raskere enn tidligere. Kunnskap er en forutsetning for å kunne danne seg egne meninger og forstå verden omkring seg.

Disse medlemmer er derfor tilfreds med at Regjeringen i budsjettforslaget for 2003 følger opp Sem-erklæringens mål om øket satsing på kunnskap og kompetanse - med særlig vekt på bedre kvalitet og øket fleksibilitet gjennom hele utdanningssystemet. Et ledd i denne satsingen er Regjeringens forslag om å bevilge ca. 380 mill. kroner til kvalitetsutviklingen i grunnopplæringen (grunnskolen og videregående opplæring). Ordningen med bonus- og demonstrasjonsskoler vil bli utvidet, kombinert med en bred satsing for å styrke opplæringen i viktige basisfag som norsk og matematikk. Disse medlemmer slutter seg til disse prioriteringene, og støtter også arbeidet for å gi den enkelte skole større frihet innenfor rammen av nasjonale fagplaner og mål for opplæringen, slik at

man i større grad kan tilpasse ressursbruken til den enkelte skoles behov.

En ny OECD-rapport, "Education at a Glance", viser at Norge er blant de land som bruker mest penger på skole. Årsaken er høy lærertetthet, og det er positivt siden lærerne er den viktigste innsatsfaktoren i skolen. Forskning viser imidlertid at man ikke kan se klare resultater av mer ressurser til skolen, når man først har passert et visst ressursnivå.

Disse medlemmer støtter Regjeringens prioritering av det holdningskapende arbeid i skolen, både når det gjelder verdiformidling generelt og kampen mot mobbing spesielt. Disse medlemmer viser også til at Stortinget nylig har vedtatt nye lovregler om skolemiljøet, bl.a. med sikte på å bedre elevenes psykososiale miljø.

Disse medlemmer støtter også forslaget om å bevilge 8 mill. kroner til forebyggende tiltak for å hindre frafall i videregående opplæring, og er tilfreds med at det vil bli åpnet for praktiske opplæringsløp som legger til rette for at mindre motiverte elever kan komme raskere ut i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i sesjonen 2001-2002 har nedlagt et stort arbeid for å forberede gjennomføringen av kvalitetsreformen i høyere utdanning. Viktige ledd i dette arbeide er ny lov om universiteter og høyskoler, klargjøring av uavklarte spørsmål vedrørende gradsstrukturen for en rekke studier og nytt opplegg for lærerutdanning. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringens budsjettforslag gjør det mulig å gjennomføre hovedelementene i Kvalitetsreformen fra høsten 2003.

En bedre studiefinansiering er en viktig del av Kvalitetsreformen. Disse medlemmer viser til at stipendandelen er økt og Regjeringen i sitt budsjettforslag har lagt inn en årsvirkning på 900 mill. kroner. I videregående opplæring foreslo Regjeringen en omlegging av ordningen fra låneopptak til stipend for elever fra familier med lav inntekt. Gjennom en budsjettavtale i Stortinget sikres lik rett til utdanning ved at en viderefører reisestipendet til studenter og opprettholder nivået på borteboerstipendet for elever i videregående skole.

Disse medlemmer slutter seg til regjeringens forslag om en betydelig opptrapping av forskningsinnsatsen - med ca. 640 mill. kroner i 2003. I tillegg blir kapitalen i Forskningsfondet øket med 3 mrd. kroner - til 30 mrd. kroner. Disse medlemmer slutter seg til forslaget om utvidelse av ordningen med skattefradrag for FoU-investeringer i næringslivet.

Disse medlemmer viser til at forslaget til kirkebudsjett innebærer en økning på 127 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2002. Regjeringen viderefører 30 nye prestestillinger (opprettet fra 1. juli 2002) og 10 diakonstillinger (tidligere finansiert med tilskudd fra Opplysningsvesenets fond). Disse medlemmer støtter forslaget om opprettholde ordningen med direkte tilskudd til de kirkelige fellerådene, og er tilfreds med forslaget om å styrke av dåpsopplæringen i Den norske kirke.

Disse medlemmer viser for øvrig til budsjettavtalen med Fremskrittspartiet, og til de budsjettendrin-

ger og øvrige forslag som følger av denne avtalen, kfr. merknader under de relevante kapitler. Disse medlemmer konstaterer med tilfredshet at budsjettsarbeidet har gjort et godt budsjett for skole og utdanning enda bedre.

3.4 Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at den offentlige skolens framtid er avhengig av felles løft og prioritering, en sterk offentlig skole er en forutsetning for utvikling av velferdsstaten. Disse medlemmer er svært bekymret for situasjonen for det offentlige utdanningstilbudet, og mener at Regjeringens budsjettforslag er en nedprioritering av skole og utdanning. Disse medlemmer mener det er uansvarlig av Regjeringen å spare inn penger på den offentlige skoles bekostning, gjennom kutt i flere viktige tiltak som skolefritidsordningen, IKT-tiltak og utvikling av fjernundervisning. Disse medlemmer mener at det ikke er noen tvil om at dersom kvaliteten i norsk skole blir dårligere, vil et privat marked vokse fram. Resultatet i dag er en prioritering av skatt men ikke skole.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringspartienes budsjettavtale med Fremskrittspartiet innebærer at de fleste sosiale kutt blir opprettholdt. Disse medlemmer ønsker å rette opp en rekke av Regjeringens forslag til kutt og avviklinger. Dette gjelder blant annet kutt i skolefritidsordningen, i helsetilbudet for studenter, i musikk og kulturtilbudet for elever og i fjernundervisningen. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag til alternativt budsjett for 2003.

Disse medlemmer har merket seg regjeringspartienes budsjettavtale med Fremskrittspartiet. Disse medlemmer mener at denne avtalen forsterker statsbudsjettets sosiale profil, der de som har mest får mer, og de som har lite får mindre. Disse medlemmer viser til at avtalen prioriterer avgiftslettelse på motorsykler og brennevin, og opprettholder blant annet kuttet på SFO, utviklingen av norskopplæring for asylsøkere og hovedfagsavskrivningen.

Disse medlemmer vil understreke at opplæringen i skolen skal motvirke ulikheter og gi et likeverdig grunnlag for alle, samtidig som opplæringen skal skape vekst og muligheter for den enkelte. Disse medlemmer viser til at det helper lite at en rekke offentlige utdanningstilbud er lovfestet, når Regjeringen velger å kutte drastisk i statsstøtten. Grunnskolen skal være gratis for alle, derfor vil Arbeiderpartiet sikre at blant annet at alle barn får gratis leirskole, og at SFO-tilbudet fortsatt opprettholdes gjennom statsstøtten.

Disse medlemmer viser til at voksenopplæringen også er en lovfestet rett. Disse medlemmer mener at lik rett til utdanning også gjelder de voksne, og at prinsippet om livslang læring må vernes. Disse medlemmer vil opprettholde støtten og ordningen med fjernundervisning.

Disse medlemmer viser til kvalitetsreformen og fokus på studiefinansiering som forutsetning for lik rett

til utdanning. Disse medlemmer vil understreke at en god studiefinansiering er en av forutsetningene for kvalitetsreformen. Disse medlemmer viser til at utdanningsstipendet, etter forslag fra regjeringen Stoltenberg, ble økt fra 30 pst. til 40 pst. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringens budsjettforslag i stor grad velger å kutte i ordninger som letter studentenes økonomi.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ikke gir universitetene kompensasjon for faktisk endring i lønns- og prisøkning. Disse medlemmer mener at dette vil hindre universitetene å følge opp Kvalitetsreformen, og foreslår å gi universitetene kompensasjon for dette.

Disse medlemmer viser til at målsettingen om likestilling i norsk forskning ikke er nådd. Disse medlemmer viser også til vedtak fra fjorårets statsbudsjett, med øremerking av professorat for kvinner. Disse medlemmer mener at arbeidet med likestilling i norsk forskning krever helhjertet innsats både fra utdanningsinstitusjoner, forskerforbund, interesseorganisasjoner og ikke minst fra Regjeringens side. Disse medlemmer mener at dette er et viktig satsingsområde, og har merket seg at regjeringen ikke har foreslått å videreføre øremerking.

Disse medlemmer har merket seg at stat og kirke-utvalget har levert sin innstilling. Disse medlemmer viser til at kirka fortsatt betyr mye for mange mennesker ikke bare for de som deltar mest aktivt, men også for det brede lag av befolkningen. Disse medlemmer mener at stortingsmeldingen om dåpsopplæring (St.meld. nr. 7 (2002-2003)), både når det gjelder finansiering og innhold, bør behandles av Stortinget før eventuelle bevilgninger foreslås.

3.5 Fremskrittspartiet og representanten Simonsen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til Regjeringens budsjettforelegg som etter disse medlemmers oppfatning inneholder en del svakheter. Disse medlemmer har gjennom forhandlinger fått rettet opp noen av svakhetene som budsjettet representerer på rammeområde 17. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har lyktes i forhandlingene med regjeringspartiene med å øke bevilgningene til toppidretts-gymnaset, Kongshaug Musikkgymnas, Oslo Merkantile Høyskole, Menighetssøsterhjemmets helsesøsterutdanning og NAROM. Videre har disse medlemmer lyktes i å gjeninnføre reisestipendet for studentene og øke utlånsrammen for oppussing av skoler med 1 mrd. kroner. Disse medlemmer er tilfreds med at ressursene til leirskoleopplæring nå blir øremerket, og at partene er enig i at likebehandling mellom offentlige og private skoler er ønskelig.

Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett der det ble funnet rom for en ytterligere styrking av private utdanningsinstitusjoner, større satsing på forskning, og en mer målrettet ressursbruk på en rekke områder innenfor UTD sitt område. I tillegg vil disse medlemmer understreke viktigheten av å

legge økonomisk til rette for at kvalitetsreformen i høyere utdanning kan gjennomføres etter intensjonene. Dette tok disse medlemmer høyde for i sitt alternative budsjett der pris- og lønnskompensasjonen er finansiert. Disse medlemmer vil understreke at det er et betydelig innsparingspotensiale innenfor rammeområde 17 når det gjelder utdanning og kirkens løyvinger. Disse medlemmer viser videre til at de midlene som er avsatt til forskning bør utnyttes mer hensiktsmessig, med kvalitetskriterier som grunnlag for tildeling av ressurser. Når det gjelder bevilgninger til kjøp av utstyr eller tjenester som kan kjøpes i utlandet, vil disse medlemmer vise til Fremskrittspartiet utenlandsbudsjett. Bevilgningene på dette budsjettet har ikke innvirkning på norsk økonomi på samme måte som penger brukt i innenlandsøkonomien. Med tanke på at det er behov for en storstilet investering på flere områder innenfor rammeområde 17, er disse medlemmer av den oppfatning at utenlandsbudsjettet kunne medført sårt tiltrengte investeringer i skole- og forskningssektoren. Problemet er slik disse medlemmer ser det at det politiske flertall ikke prioriterer investeringer, og dette medfører større og større etterlep for hvert år som går. Disse medlemmer er villig til å prioritere nødvendige investeringer og ser alvorlig på at andre partier ikke støtter dette. Disse medlemmer viser til at det alternative budsjettforslaget hadde en innsparing på ca. 121,5 mill. kroner på ramme 17 sammenlignet med Regjeringens fremlegg.

Utdanning

GRUNNSKOLEN

Disse medlemmer er av den oppfatning at kunnskap og utdanning er grunnstenen for fremtidens samfunn, og selve nøkkelen til at Norge skal lykkes i globaliseringens tidsalder. Disse medlemmer setter elevens behov i sentrum og ønsker en sterk foreldredeltakelse og innflytelse i skolen. Prinsippene om valgfrihet og kvalitet, likebehandling av offentlige og private skoler, samt nulltoleranse som utgangspunkt for skolereglement i skolen og bekjempelse av mobbing er for disse medlemmer essensielt. En god utdanning er en forutsetning for at forskningen som utføres i privat og offentlig regi er av høy internasjonal kvalitet. Etter disse medlemmers oppfatning vil kunnskapskapital være den viktigste ressursen for landet i fremtiden. Dersom Norge skal greie å hevde seg internasjonalt når det gjelder læringsresultater og kvalitet på utdanningen, må en reversere den utviklingen som hele det norske utdanningssystemet er inne i. Disse medlemmer vil sterkt understreke behovet for en systemendring i norsk skole der det vises villighet til å gjøre omfattende endringer, istedenfor å lappe på det bestående skolesystemet som flertallet av politikerne etter disse medlemmers oppfatning gjør i dag.

Disse medlemmer er sterkt bekymret over svake læringsresultater i norsk skole, et læringsmiljø preget av mye uro, økende grad av mobbing og skolebygg som ikke en forsvarlig arbeidsmiljømessig standard. Disse medlemmer er videre bekymret over res-

sursituasjonen innenfor grunnskolen og videregående skole. Kommunenes økonomiske problemer fører til et sterkt varierende læringstilbud fra kommune til kommune, og fra skole til skole. I mange tilfeller når ikke de pengene som er lagt inn i rammetilskuddet til kommuner/fylkeskommuner frem til skolen og elevene. Dette er med på å understreke behovet for å legge om skolesystemet, og la pengene følge eleven. Skolen har etter disse medlemmers oppfatning behov for å få styre seg selv både organisatorisk og økonomisk. Skolen i Norge er sammenlignet med andre land utsatt for en sterk statlig og sentral styring med lite rom for lokale tilpasninger. Dette medfører slik disse medlemmer ser det til at vi har et svært rigid og lite fleksibelt skolesystem. For å få endringer i systemet som gir fleksibilitet og valgfrihet til den enkelte borger vil disse medlemmer understreke behovet for omfattende lovendringer som løser opp i den sterke statlige styringen av skolesektoren.

Disse medlemmer viser til at innslaget av private skoler i Norge er sterkt begrenset. Bakgrunnen for dette er et regelverk som gir små åpninger når det gjelder å få starte privatskole. Resultatet er slik disse medlemmer ser det at elevenes og foreldrenes valgfrihet er sterkt begrenset. Den offentlige skolen er svært ensartet og statlig styrt når det gjelder hvilken pedagogisk innfallsport som skal brukes i undervisningen, og dette er betenkelig fordi undersøkelser tyder på at en rekke elever ikke har tilstrekkelig utbytte av den undervisningen som gis. Disse medlemmer ønsker at skolens brukere selv skal kunne velge skole, og da er forutsetningen slik disse medlemmer ser det at de har flere pedagogiske alternativer å velge mellom. Per i dag er det Steiner- og Montessori-skolene, samt skoler med et sterkt religiøst fundament som er alternativene. Disse medlemmer vil understreke at en får en organisatorisk likebehandling av offentlige og private skoler ved å innarbeide privatskoleloven i opplæringsloven. Når både private og offentlige skoler får like rettigheter og plikter får brukerne en reell valgfrihet som disse medlemmer ønsker. Det må imidlertid slik disse medlemmer ser det være noen kriterier som legges til grunn for at det skal være anledning til å starte opp skoledrift. Dette må være nasjonale kriterier som utarbeides, og som må oppfylles for det skal gis anledning til å starte opp en skole. Kriteriene skal selvsagt slik disse medlemmer ser det ta utgangspunkt i kvalitetskrav slik at useriøse aktører som ikke kan dokumentere kvalitet ikke får anledning til å starte opp skole og gi norske skolebarn mangelfull undervisning. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen vil legge frem forslag til ny privatskolelov, men dette tilfredsstillende ikke disse medlemmers ønske om en felles lovgivning.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem forslag om en felles lovgivning for offentlige og private skoler slik at det åpnes for fri etablering av skoler basert på nasjonal godkjenningskriterier.

Valgfrihet er et uttrykk for menneskets selvstendige mulighet til å styre sitt eget liv og ta egne valg. Valgfri-

het står svært sentralt i Fremskrittspartiets politikk. Disse medlemmer viser til at likebehandling mellom offentlige og private skoler er avgjørende for at elever og foreldre skal ha reell valgfrihet når det gjelder hvilken skole de ønsker å benytte seg av. Likeverdige betingelser mellom offentlige og private skoler, både når det gjelder økonomi og organisering, vil etter disse medlemmers oppfatning føre til at brukerne får flere pedagogiske tilbud å velge mellom. Videre vil dette etter disse medlemmers syn opprettholde gratisprinsippet for alle elever enten de velger offentlige eller private skoler. Ved at pengene følger eleven til den skolen vedkommende ønsker å benytte seg av, stykkprisfinansiering, vil skolene komme i en konkurransesituasjon som videre etter disse medlemmers syn vil føre til kvalitetsheving i hele skolesektoren. Systemet som råder i dag fører til at foreldrenes økonomi avgjør hvorvidt en elev kan benytte seg av private skoler, og dette er et system som disse medlemmer finner svært urettferdig, og dessuten i strid med menneskerettighetene. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen vil fremme en sak der stykkprissystemet brukes aktivt som finansieringsmodell. Regjeringen legger imidlertid opp til at stykkprisen utbetales av kommunen og ikke staten, og dette er etter disse medlemmers syn ikke tilfredsstillende.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem sak der stykkpris innføres som finansieringsmodell, og pengene utbetales av staten til den enkelte skole.

Dagens offentlig eide skoler er slik disse medlemmer ser det overstyrt av de politiske organer både sentralt og lokalt. Etter disse medlemmers syn er det ønskelig og nødvendig å gi brukerne mer innflytelse over hvordan den enkelte skole driftes. Den enkelte skole må få mer innflytelse og gis anledning til å styre seg selv i større grad. For å få til dette slik disse medlemmer ønsker det, er det nødvendig at dagens offentlig eide skoler fristilles ved at det etableres selvstendige og ansvarlige driftsstyrer ved den enkelte skole. Her må foreldrene og elevene, altså brukerne, være i flertall i styret slik disse medlemmer ser det. Ved å ha et selvstendig og ansvarlig driftsstyre ved den enkelte skole kan de aktørene som er involvert i skolens hverdag og som kjenner til styrker og svakheter ved skolen, ha anledning til å utvikle skolen i den retning som er ønskelig og nødvendig. Gjennom et slikt system vil en i tillegg etter disse medlemmers oppfatning, få et mer fleksibelt skolesystem med åpning for større lokale tilpasningsmuligheter.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem sak der dagens offentlig eide skoler fristilles, og med forslag til hvordan selvstendige og ansvarlige driftsstyrer med elever og foreldre-representanter i styret kan etableres og organiseres.

For å lykkes må det være stor grad av fokus på kvalitet og i tillegg må elevens resultater måles basert på kvalitetskriterier. Det må slik disse medlemmer ser det stilles klare krav til kvaliteten ved den undervisningen som gis elevene ved de forskjellige skolene. Dette bør etter disse medlemmers syn delvis gjø-

res ved en utstrakt bruk av prøver og eksamen. I tillegg er det nødvendig å ha et uavhengig evalueringsorgan som basert på objektive og klart definerte kriterier vurderer læringsresultater ved den enkelte skolen.

Det er en allmenn oppfatning at barn og ungdom skal ha mulighet til utdanning og opplæring etter sine evner og anlegg. Da trengs det etter disse medlemmers syn en instans som kan påse at opplæringstilbudet som gis ved den enkelte skole ivaretar dette prinsippet. Ved at det opprettes et skoletilsyn kan en slik disse medlemmer ser det holde kontroll med at de institusjonene som tilbyr grunnskoleopplæring er seriøse aktører, og videre fjerne de useriøse aktørene. Disse medlemmer vil understreke at Statens utdanningskontor som har oppgaven med å kontrollere skolene i dag, ikke har gjort dette på en tilfredsstillende måte. Det er derfor slik disse medlemmer ser det nødvendig å overføre denne myndigheten til et uavhengig tilsyn.

I tillegg til det statlige tilsynet er det etter disse medlemmers oppfatning nødvendig å opprette et godkjenningsorgan, som skal ha mandat til å avgjøre hvorvidt søknader om å opprette nye skoler skal innvilges. Slik disse medlemmer ser det må dette organet ikke være knyttet opp til det statlige tilsynet, og det må i tillegg være uavhengig. Godkjenningsorganet skal etter disse medlemmers syn arbeide i forhold til klart definerte kriterier basert på kvalitet. Behovet for et godkjenningsorgan er nært knyttet opp til disse medlemmers ønske om en juridisk likebehandling av offentlige og private skoler. Slik disse medlemmer ser det vil dette forhåpentligvis føre til en oppblomstring av private utdanningstilbud. Ved å få på plass to ulike organer, uavhengig av hverandre, vil en etter disse medlemmers oppfatning ha fokus på kvalitet i hele skolesystemet.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem sak om hvordan et godkjenningsorgan for nye skoler og et skoletilsyn som sikrer kvalitet kan organiseres.

En rekke skolebygg rundt om i landet er i en elendig forfatning. Manglende vedlikehold gjennom en årrekke har medført at tusener av elever har et arbeidsmiljø på skolen som er under enhver kritikk. Etter disse medlemmers oppfatning har mange kommuner unnlatt å prioritere vedlikehold av skolebygninger i tilstrekkelig grad. Med den økonomiske situasjonen som mange kommuner er i, stiller disse medlemmer seg tvilende til at de er i stand til å ivareta oppgaven med å ruste opp skolebygningene. Disse medlemmer er opptatt av at en får plassert ansvaret hos én instans, istedenfor at flere instanser kan skyldes på hverandre når oppgaven med å renovere skolebyggene ikke følges opp. Av denne grunn ønsker disse medlemmer at staten skal påta seg ansvaret for å sette i stand skolebyggene. Ansvaret skal være av midlertidig omfang. Staten har slik disse medlemmer ser det et større økonomisk handlerom til å få utført arbeidet enn enkelte kommuner. For disse medlemmer er det hensynet til elevene som kommer

først, og ønsket om at hver enkelt skoleelev skal ha en fysisk ramme rundt undervisningen som er akseptabel.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen fremme forslag om midlertidig statlig overtakelse av skolebygg, og en fremdriftsplan som skisserer hvordan dette arbeidet skal gjennomføres og organiseres.

For å ivareta elevenes rettigheter til et godt skolemiljø mener disse medlemmer at arbeidsmiljøloven er et egnet instrument med de tilpasninger som er nødvendig. Disse medlemmer har merket seg at flertallet i Stortinget var av en annen oppfatning. Videre anser disse medlemmer at Arbeidstilsynet er det tilsynsorganet som kan ivareta elevens rettssikkerhet på en best mulig måte når det gjelder arbeidsmiljø. For at elevene skal oppnå ønskede og forventede gode læringsresultater er det etter disse medlemmers syn viktig at læringsmiljøet er godt. I den sammenheng vil disse medlemmer understreke behovet for å innføre nulltoleranse i skolen. Mobbing har blitt et stort og omfattende problem som må tas mer alvorlig enn det som er tilfellet i dag. Disse medlemmer mener at disiplin og ro i klasserommet er en forutsetning for å forebygge mobbing og fremme et godt læringsmiljø. I den sammenheng vil disse medlemmer peke på lærerens rolle som voksenperson og lederskikkelse i skolen, og vil videre understreke at hver enkelt lærer må ta ansvar for å ivareta den enkelte elevs rettigheter. I tillegg vil disse medlemmer peke på at skolereglementene som utarbeides i norske kommuner og ved norske skoler må ha nulltoleranse som utgangspunkt.

For disse medlemmer er det avgjørende at den faglige utdanningen i skolen er av høy internasjonal kvalitet. Et rikt land som Norge har slik disse medlemmer ser det de forutsetningene som er nødvendig for å få til dette. I tillegg til en styrking av den faglige undervisningen er det etter disse medlemmers syn behov for å i sterkere grad samarbeide med hjemmet for å bidra til å utvikle elevenes ansvarsfølelse, dannelse og selvtilitt. Både når det gjelder skolens faglige og sosiale kunnskapsformidling spiller læreren etter disse medlemmers oppfatning en nøkkelrolle. Hvorvidt den enkelte lærer har tilstrekkelig kompetanse for å kunne formidle faglig og sosial kunnskap, er i dag opp til den enkeltes lærers bakgrunn og personlighet slik disse medlemmer ser det. Slik blir elevens undervisning gjenstand for tilfeldigheter og i altfor stor grad avhengig av hvor heldig en er med læreren en får.

For å ivareta den faglige og sosiale delen av opplæringen på en bedre måte er det behov for å utvide lærerutdanningen, samt gjøre denne innholds- og kvalitetsmessig mye bedre enn det tilbudet som gis i dag. Etter disse medlemmers oppfatning er læreren den viktigste faktoren for å gi elevene en god utdanning. Disse medlemmer vil peke på at lærerutdanningen er mangelfull da den ikke tar for seg lærerens rolle som leder og heller ikke formidler i tilstrekkelig grad hvordan læreren skal takle vanskelige elever og hendelser i skolehverdagen. Disse med-

lemmer mener at lærerutdanningen må inkorporeres i det nye gradssystemet, og at kravene til læreren økes etter hvert som elevene blir eldre. Disse medlemmer viser til dagens praksis der lærere med allmennlærerutdanning og samme utgangspunkt kan undervise både på barnetrinnet og ungdomstrinnet, noe disse medlemmer finner uhensiktsmessig. Behandlingen av St.meld. nr. 16 (2001-2002) bar etter disse medlemmers syn preg av at det ikke ble gjort noen skikkelige grep og definering i forhold til kvalitet, men en lapping på det bestående. Etter disse medlemmers oppfatning er det nødvendig å foreta en ny og helhetlig gjennomgang av lærerutdanningen, der fokuset er på kvalitet og læreren som lederskikkelse i klasserommet er det bærende element. I første omgang er det slik disse medlemmer ser det viktig å utvide lærerutdanningen med ett år for å styrke lærernes faglige og sosiale kompetanse.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem sak der lærerutdanningen innarbeides i den nye gradsstrukturen.

Disse medlemmer har merket seg gjennom ulike rapporter at utvidelsen av grunnskolens lengde fra 9 til 10 år som ble innført fra 1997, ikke har gitt bedre læringsresultater, snarere tvert imot. Dette tilsier slik disse medlemmer ser det for det første at kvaliteten på utdannelsen er for dårlig, og for det andre at grunnskolens lengde bør reduseres til 9 år igjen. Disse medlemmer vil peke på at en kan spare i overkant av 3 mrd. kroner på å redusere grunnskolens lengde. Disse medlemmer er videre for at skolestart skal være 6 år som i dag. Imidlertid ønsker disse medlemmer å se om det kan lages ordninger som gir foreldrene større innflytelse på når deres barn skal begynne på skolen, uten at dette går utover de svakeste individene. Ved at en sparer inn betydelige pengebeløp på å fjerne et klassetrinn kan disse midlene brukes til å styrke undervisningen på de 9 årene som grunnskolen utgjør.

Disse medlemmer vil understreke at det første året på skolen skal ha et helt annet omfang og innhold enn i dagens system. Lese-, skrive- og regneopplæring skal slik disse medlemmer ser det påbegynnes umiddelbart etter skolestart, og tilpasses den enkelte elevs utviklingsnivå. Ingen elever skal i disse medlemmers modell holdes igjen i læringsprosessen hvis de har kommet lenger i sin utvikling enn sine medelever. Disse medlemmer vil understreke at det er viktig å ta vare på de svake elevene i skolen, men vil peke på nødvendigheten av at fokuset også blir rettet mot de som mestrer skolens opplæring.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen fremme forslag om at grunnskolen reduseres fra 10 til 9 år. Læreplanene må i denne sammenheng gjennomgås og forandres i forhold til dette med sikte på å styrke den faglige opplæringen i de ulike fagene.

VIDEREGÅENDE SKOLE

Disse medlemmer vil vise til at Fremskrittspartiets politikk når det gjelder den videregående opplæ-

ringen er bygget på de samme prinsippene som partiets politikk på grunnskolens område. Dette betyr for disse medlemmer at valgfrihet, stykkpris og krav til en høy internasjonal kvalitet i opplæringen er viktig også i den videregående skolen.

Disse medlemmer har merket seg at undersøkelser viser synkende kvalitet i den videregående allmennfaglige studieretningen etter at Reform 94 ble innført. Grunnen til dette er slik disse medlemmer ser det innføringen av den lovfestede retten til videregående opplæring. Disse medlemmer vil understreke at det er sterkt ønskelig at kvaliteten i den videregående skolen holder et høyt internasjonalt nivå. For å få til dette er det etter disse medlemmers oppfatning nødvendig med en systemendring i den videregående skolesektoren, der de samme prinsippene som for grunnskolen legges til grunn.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av den yrkesrettede opplæringen, som etter disse medlemmers oppfatning ikke er tilstrekkelig tilrettelagt i forhold til elevens og næringslivets behov. Disse medlemmer ser det som viktig at samarbeidet mellom de videregående skolene som tilbyr yrkesfaglig utdanning og næringslivet blir styrket. Det er hensiktsmessig og ønskelig at utdanningen i yrkesfag blir mer yrkesrettet og mindre teoretisk basert. Disse medlemmer har registrert at undersøkelser viser at mange elever er misfornøyd med utdanning da teorien er for omfattende i det første året. I tillegg vil disse medlemmer presisere nødvendigheten og viktigheten av at det til enhver tid er tilstrekkelig med lærlingeplasser tilgjengelig for elevene for at utdanningen skal bli kvalitetsmessig best mulig. Disse medlemmer har merket seg at behovet for yrkesfaglig utdannet arbeidskraft er stort allerede i dag, og vil øke i årene som kommer. På bakgrunn av dette vil disse medlemmer påpeke at det er viktig å gjøre ungdom oppmerksom på muligheten som åpner seg ved å ta en yrkesfaglig utdanning.

Disse medlemmer tar sterk avstand fra den oppfatning som enkelte partier har prøvd å feste i vårt samfunn, om at en akademisk utdanning er av større betydning enn en yrkesfaglig utdanning. Disse medlemmer likestiller allmennfaglig og yrkesfaglig studieretninger og viser til nødvendigheten av at begge utdanningsretningene må være av høy internasjonal kvalitet.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem sak der det åpnes opp for fri etablering av private skoler innenfor godkjente kvalitetskrav, stykkprisfinansiering, etablering av selvstendige driftsstyrer ved den enkelte skole og valgfrihet i den videregående skolen.

HØYERE UTDANNING

Disse medlemmer vil peke på at høyere utdanning, i langt sterkere grad enn tidligere, vil fremstå som en nødvendighet i forhold til arbeidslivet i fremtidens samfunn som vil være basert på kunnskap og teknologi. Denne samfunnsutviklingen, som vi allerede er inne i, vil stille langt høyere krav til kvalitet på alle

trinn. Dette betyr at høyere utdanning er avhengig av at både grunnskolen og den videregående opplæringen gir en kvalitetsmessig god opplæring. Det må videre kunne dokumenteres på en etterprøvbart måte, basert på objektive kriterier. En slik objektiv og etterprøvbart kvalitetsmessig kvalitetssikring finnes ikke innen grunnutdannelsene i dag. Alle internasjonale undersøkelser, utført både av OECD og FN dokumenterer dette forholdet.

Kvalitetsreformen innen høyere utdanning er for disse medlemmer et viktig instrument for å få høynet kvaliteten på undervisningen ved universiteter og høyskoler, men det er åpenbart at denne reformen alene ikke vil høyne det generelle kvalitetsnivået i vesentlig grad. Det norske utdanningssystemet er sterkt preget av en desentralisering som disse medlemmer ser klare betenkeligheter ved. Disse medlemmer har merket seg at undersøkelser tyder på at kvaliteten på undervisningen som gis også ved høyere norske utdanningsinstitusjoner er varierende.

Ved små institusjoner kan det slik disse medlemmer ser det være vanskelig å bygge opp sterke og gode fagmiljøer, basert på flertallets overordnede ønske om at all høyere utdanning skal være forskningsbasert. Denne overordnede filosofi kan slik disse medlemmer ser det være med å skape kvalitetsmessige problemer fordi kapasiteten på antallet forskere av høyt internasjonalt nivå innen alle utdanningsfelt, ikke samsvarer med behovet på den enkelte institusjon. Det samsvarer heller ikke med ønske om å opprettholde og bygge ut den institusjons- og oppgavefordelingsstruktur som vi har i dag. I den anledning vil disse medlemmer peke på at en klarere arbeidsdeling mellom høyskoler og universiteter må gjennomføres som et ledd i kravet om internasjonal deltakelse basert på kvalitet. Det betyr at f.eks. doktorgradsstudier etter disse medlemmers syn bør forbeholdes institusjoner som allerede i dag kan dokumentere sine ferdigheter innen fagområdet. Dette betyr at universitetene i langt sterkere grad må stille høyere krav ved inntak til studier, og at en ser vitenskapelige høyskoler i sammenheng med det spesialiserte tilbud som gis ved det enkelte fakultet. Dette betyr etter disse medlemmers oppfatning at institusjonene må ta et vesentlig ansvar for at studentenes kompetanse ved opptak er tilfredsstillende. I en slik modell kan også studenten ansvarliggjøres i forhold til egen innsats. Krav til objektivitet og etterprøvbart i forhold til kvalitet er av overordnet betydning både innen næringslivet og ikke minst innen utdanning på alle nivå. Disse medlemmer føler seg ikke tilfredse med flertallets vedtak og den innretning som NOKU har fått. Disse medlemmer viser til at ikke alle studieretninger er tilpasset den nye gradsstrukturen. For en del utdanninger er dette hensiktsmessig, men spesielt når det gjelder lærerutdanningen er disse medlemmer svært kritisk til at denne ikke er innlemmet i den vedtatte strukturen med en tilfredsstillende fagkrets som ivaretar vårt moderne samfunns behov.

Disse medlemmer vil understreke at forskningen som gjennomføres ved høyere utdanningsinstitusjoner alltid vil være svært viktig. Det er avgjørende for

kvaliteten innen utdanning at forskningens holder en faglig høy internasjonal kvalitet. Derfor finner disse medlemmer det påkrevet å understreke at bevilgninger til utstyr, hensiktsmessige lokaliteter og forskning må være slik at alle forhold blir ivaretatt. Midlene må kanaliseres dit hvor kvaliteten er dokumentert og av høy internasjonal kvalitet.

Forskning

Disse medlemmer viser til at forskning er en vesentlig forutsetning for at Norge skal kunne videreføre sin økonomisk velstand etter at oljen tar slutt. Investering i forskning er en investering i både nåtid og fremtid slik disse medlemmer ser det.

Disse medlemmer viser til at grunnforskning er et felles gode som er av stor betydning for samfunnet, og den anvendte forskning som ved riktig utnyttelse vil gi varige arbeidsplasser i næringslivet. Disse medlemmer vil understreke at det er et offentlig anliggende å sørge for at norsk grunnforskning får gode rammevilkår. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen har lagt opp til en økning i bevilgningene til forskningsformål. Imidlertid viser undersøkelser at de norske bevilgningene er lavere enn de land vi sammenligner oss med. Dette betyr at Norge sakker akterut i forhold til de uttalte mål om at Norge skal komme opp på OECD-nivå, målt ved den andelen av BNP som går til forskning, innen 2005. Dette ser disse medlemmer svært alvorlig på, men er ikke forbauset i det blant annet NHO påpekte dette forhold. Disse medlemmer har i sitt alternative budsjettforslag økt bevilgningene til forskning betydelig, og vil spesielt vise til økte bevilgninger til forskningsfondet og til kjøp av helt nødvendig utstyr.

Disse medlemmer ser det som viktig at det blir et langt tettere og bedre samarbeid mellom næringslivet og forskningsinstitusjonene for å sikre spesielt næringslivets spesifikke behov og behovet for en økt innsats innen anvendt forskning. Det er svært viktig at den næringsrettede forskningen som blir utført i størst mulig grad nyttes i produksjonssammenheng for en gjensidig utnyttelse av ressursene. Disse medlemmer ha merket seg at Regjeringens fremlegg innebærer bedre og sterkere skatteincentiver for bedriftene. Imidlertid vil disse medlemmer understreke behovet for ytterligere å styrke denne ordningen slik at næringslivet finner det hensiktsmessig og økonomisk forsvarlig å satse økonomisk på forskning. I tillegg må det slik disse medlemmer ser det også settes inn andre virkemidler som i tilstrekkelig grad dekker næringslivets behov for risikokapital. Disse medlemmer er åpen for at det kan gis offentlig støtte til anvendt forskning, spesielt med tanke på at Norge har et unikt økonomisk handlerom. Ved at det satses betydelig på forskning mener disse medlemmer at en legger til rette for å få skape et fremtidig inntektsgrunnlag for landet.

Disse medlemmer vil understreke at bevilgninger til forskning må være basert på kvalitetsmessige kriterier. Tildelinger fra departementer og Norsk forskningsråd bør etter disse medlemmers oppfatning

være fordelt til de som kan dokumentere høy internasjonal kvalitet. På denne måten vil en slik disse medlemmer ser det få et maksimalt utbytte av midlene som brukes både til grunnforskning, anvendt forskning og FoU. Videre vil disse medlemmer vise til at forskningens fremtidige forutsetninger blant annet har en nær sammenheng til kvaliteten i skolesystemet fra grunnskole til høyere utdanning. Disse medlemmer vil understreke at forskningen har behov for rekruttering av personer med god kompetanse. Norsk forskning må etter disse medlemmers oppfatning være av høy internasjonal kvalitet dersom vi skal kunne hevde oss i den stadig sterkere globaliserte verden. Kunnskap frembragt av og gjennom forskning av høy kvalitet er i dag et meget interessant objekt i en internasjonal økonomi. Dette vil etter disse medlemmers oppfatning forsterkes ytterligere i fremtiden.

Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjett, der forskningsfondet er styrket med ytterligere 3 mrd. kroner, noe som vil frigjøre mer penger til forskning.

Kirke

Disse medlemmer viser til at kirken er vår fremste representant når det gjelder å ta vare på kristne grunnverdier og kristne tradisjoner som vårt samfunn er bygget på. Dette er verdier og tradisjoner som disse medlemmer setter stor pris på og som må videreføres. I det flerkulturelle samfunn som har vokst frem har disse tradisjonene og verdiene, slik disse medlemmer ser det blitt utfordret, og en del av de andre partiene har bidratt til at blant annet skolen har gitt slipp på videreformidlingen av disse verdiene i den form som tidligere var praksis. Dette ser disse medlemmer svært alvorlig på.

Disse medlemmer har med tilfredshet registrert innstillingen fra Bakkevig-utvalget som konkluderer med å anbefale et skille mellom stat og kirke. Dette har disse medlemmer i lengre tid tatt til orde for. Disse medlemmer ønsker at kirken selv skal styre seg selv, uten innblanding fra staten og politikerne. På denne måten mener disse medlemmer at kristne tradisjoner og verdier best kan ivaretas. Disse medlemmer ønsker en snarlig fremdrift i saken som vedrører et skille mellom stat og kirke, innenfor de formelle regler som gjelder for denne omfattende endringen som krever inngripen i Grunnloven. Disse medlemmer ønsker å få igangsatt nødvendige utredninger om medlemskap, eiendeler og fremtidig finansiering så raskt dette lar seg praktisk gjøre.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen igangsette nødvendige utredninger når det gjelder medlemskap, eiendeler og fremtidig finansiering, med tanke på et fremtidig skille mellom stat og kirke.

Disse medlemmer er sterkt uroet over den dårlige forfatningen som mange kirkebygg er i pr. dags dato. Forfallet på kirkene føyer seg inn i rekken over de mange byggene som ikke har blitt ivaretatt på en tilstrekkelig måte av kommunene fordi vedlikehold har

vært nedprioritert. Disse medlemmer vil understreke at mange kirkebygg er å betrakte som nasjonale kulturskatter og er også svært viktig i lokalsamfunnene rundt omkring i landet. Det er slik disse medlemmer ser det behov for å få en oversikt over kirkebyggene og den forfatning disse er i. Staten bør etter disse medlemmers oppfatning engasjere seg økonomisk for å ta vare på de viktigste byggene for kommende generasjonene.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem sak der det blir foretatt en vurdering av kirkebyggenes forfatning, definere hvilke kirker som bør prioriteres, og lage en fremdriftsplan for hvordan en skal ta vare på disse byggene for kommende generasjoner.

Disse medlemmer vil videre vise til at prestenes boplikt er svært uheldig da enkeltindivider innenfor en bestemt yrkesgruppe blir tvunget til å bosette seg på eiendommer som er eid av andre. I dagens samfunn er det viktig at alle får muligheten til å kjøpe og skape sitt eget private hjem, noe som boplikten for prester etter disse medlemmers oppfatning vanskeliggjør.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem en sak med sikte på å avvikle presters boplikt.

Omtale av alternativt budsjett

Disse medlemmer viser til dagens budsjettbehandlingssystem i Stortinget og det faktum at faginnstillingene ikke lenger styrer budsjettprosessen innen sitt fagfelt. Under dette systemet kan disse medlemmer vanskelig legge frem sitt alternative budsjettforslag, da den vedtatte rammen er betydelig høyere enn disse medlemmers bevilgninger innenfor rammeområde 17. Disse medlemmer mener at den rammen som Stortinget har vedtatt for komiteens område er for store i forhold til behovet. Disse medlemmer forutsetter i forbindelse med sitt budsjett-fremlegg de systemendringene som er skissert i det foregående.

Disse medlemmer har på bakgrunn av dette ikke villet legge frem et selvstendig tallbudsjett innenfor Stortingets vedtatte økonomiske ramme for rammeområde 17. For å synliggjøre Fremskrittspartiets prioriteringer på kirke-, utdannings- og forskningssektoren har disse medlemmer valgt å legge inn forslagene i sitt alternative budsjett i sine generelle merknader, se nedenfor.

Kap.	Post	Merknad	Endring
200	1	Utdannings- og forskningsdepartementet Driftsutgifter	- 6 327 000

Disse medlemmer anser det mulig å foreta en effektivisering av departementets oppgaver og arbeid. Regjeringen har effektivisering av offentlig sektor som et av sine mål noe disse medlemmer mener ikke er fremvist tilstrekkelig i dette budsjettforslaget.

Kap.	Post	Merknad	Endring
202	1	Læringscenteret Driftsutgifter	- 30 477 000

Disse medlemmer er av den oppfatning at Læringscenteret i realiteten utfører en del arbeid som kan defineres som forskning. Disse med-

lemmer viser til de mange forsøksprosjektene i skolen ikke samkjøres i tilstrekkelig grad og mangler kvalitetssikring. Disse medlemmer mener resultatene av forsøksprosjektene ikke blir kommunisert til kommunene i tilstrekkelig grad, og dette medfører at en ikke får en overført kompetanseheving i alle kommuner. I stedet for at Læringscenteret skal utvikle stadig nye prosjekter for kvalitetsutvikling som eneste medisin, ønsker disse medlemmer en systemendring. Disse medlemmer vil understreke at Læringscenteret skal prioritere utvikling av læremiddel, avgangsprøver og IKT. En del av de frigjorte midlene bør etter disse medlemmers oppfatning overføres til kvalitativ forskning. På sikt er det ønskelig slik disse medlemmer ser det å foreta en omlegging og omorganisering av Læringscenteret. En del av deres oppgaver kan etter disse medlemmers skjønn med fordel konkurranseutsettes. Disse medlemmer vil peke på at departementet eller et kvalitetssikringsorgan bør arbeide fortløpende med å kvalitetsvurdere alle forhold rundt virksomheten knyttet til læringsmiljø og læringsresultater.

Kap.	Post	Merknad	Endring
203	1	Statens utdanningskontorer Driftsutgifter	- 39 812 000

Disse medlemmer vil peke på at Statens utdanningskontorer sine arbeidsoppgaver representerer en del av det store byråkratiet som norsk skole er gjenstand for. Disse medlemmer viser til at Statens utdanningskontorer bør legges ned, og erstattes av et uavhengig organ som ikke har bindinger til det offentlige. Dagens ordning innebærer slik disse medlemmer ser det at de statlige myndighetene er bukken som skal passe havresekken. De foretatte reduksjonene er et steg i retning av nedleggelse av Statens utdanningskontor fra disse medlemmer sin side. Disse medlemmer viser til at det arbeidet som Statens utdanningskontor utfører i fylkene nå skal overføres til Fylkesmannsembetet. Disse medlemmer mener en slik organisatorisk overføring ikke vil ivareta kvaliteten i forhold til brukerne på en bedre måte enn i dag. Et uavhengig klageorgan vil etter disse medlemmers oppfatning ivareta brukerne og deres rettssikkerhet, og viser i den sammenheng til Dokument nr. 8:79 (2001-2002) fra Ursula Evje, Arne Sortevik og Per Sandberg, om at det opprettes et uholdt klageorgan for skolen.

Kap.	Post	Merknad	Endring
204	1	Foreldreutvalget for grunnskolen Driftsutgifter	+ 400 000

Disse medlemmer vil understreke at et sterkt foreldreengasjement er viktig for at skolen skal utvikle seg til å bli kvalitetsmessig bedre. Disse medlemmer har merket seg FUG sitt engasjement for å få fokus på skolen og konstruktive arbeid for å bedre kvaliteten i skolen. Disse medlemmer viser til at FUG ikke har tilstrekkelig med ressurser til å utføre nødvendig rådgivende arbeid i forhold til brukerne. FUG har heller ikke midler til å føre prinsipielle saker for rettesapparatet. Dette understreker dagens system slik disse medlemmer ser det hvor foreldre står maktesløse i forhold til skolen, dersom de ikke er rike. På denne bakgrunn mener disse medlemmer det er hensiktsmessig å styrke bevilgningene til FUG.

Kap.	Post	Merknad	Endring
206	50	Samisk utdanningsadministrasjon Tilskudd til Sametinget	- 26 689 000

Disse medlemmer ønsker en likebehandling av alle mennesker i Norge uansett kjønn, alder, etnisk tilhørighet. Samenes spesielle rettigheter og ikke minst at de har et eget politisk organ, betrakter disse medlemmer som en uønsket særbehandling. De oppgaver som Sametinget har i forhold til utdanning skal slik disse medlemmer ser det, utføres i de instanser som har ansvaret for resten av skolesektoren. Disse medlemmer viser til sitt standpunkt om å legge ned Sametinget. Disse medlemmer anser derfor at bevilgninger som vedrører grunnskoleopplæring og videregående opplæring, og som kanaliseres via Sametinget opphører.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221	1	Grunnskolen Driftsutgifter	- 5 992 000

Disse medlemmer viser til at ansvaret for å gi alle elever en tilpasset opplæring hviler på den enkelte kommune og fylkeskommune. Kompetansesentrene skal kun gi de ansvarlige lokale myndigheter rettleiding og støtte til deres arbeid. Omorganiseringen av kompetansesentrene som ble gjort med basis i St.meld. nr. 23 (1997-1998) har som mål å sikre prinsippet om tilpasset opplæring for alle barn, unge og voksne med særskilt behov, og retten til spesialundervisning ut over det de vanlige ressursrammer og differensieringsmodellene gir rom for.

Det er fortsatt behov for å videreutvikle spisskompetanse for å sikre elever med spesielle undervisningsbehov en god undervisning slik de har krav på.

Likevel er disse medlemmer kritisk til det sterkt økende omfang i ressursbruk til ulike former for spesialundervisning i norsk skole de siste årene.

Disse medlemmer viser til en rekke undersøkelser som dokumenterer middelmådig og til dels manglende læringsresultat hos norske elever.

Disse medlemmer ber Regjeringen legge frem en melding om bruk av spesialundervisning i norsk skole.

Disse medlemmer er av den oppfatning at det er bygget opp altfor mange særordninger i det norske samfunnet. Disse medlemmer mener en systemomlegging vil kunne bidra til å gjøre disse ekstrasiltakene i det alt vesentlige overflødige. Disse medlemmer mener at virkemiddelordningen og særlige tiltak for grunnskolen i Nord-Norge bør fjernes.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221		Grunnskolen	
	50 (ny)	Midler øremerket undervisning i 2-4. klasse	+ 80 000 000

Disse medlemmer foreslår å bruke 80 mill. kroner øremerket til undervisningstimer for 2.-4. klasse i norsk som et tiltak for å bedre leseferdigheten hos elevene. Disse medlemmer er sterkt uroet over middelmådige læringsresultater av norske elever som ulike rapporter har fremvist, og ønsker derfor å styrke den grunnleggende opplæringen.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221		Grunnskolen	
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge	- 3 370 000

Disse medlemmer foreslår ordningen fjernet og foreslår derfor reduksjon i bevilgningen. Disse medlemmer viser for øvrig til sin merknad under post 1.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221		Grunnskolen	
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger	- 53 203 000

Disse medlemmer foreslår reduksjon i tilskudd til skolefritidsordningen. Denne ordningen bør etter disse medlemmers oppfatning være mest mulig selvfinansiert, og bør kunne drives av andre enn skoleeier. Skolefritidsordningen fremstår for disse medlemmer som organisert barnepass før og etter skoletid for de yngste barna i grunnskolen. Dette er slik disse medlemmer ser det et foreldreansvar og ingen offentlig oppgave. Dersom foreldre ønsker barnepass etter skoletid må denne tjenesten etter disse medlemmers oppfatning være selvfinansierende.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221		Grunnskolen	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	- 212 613 000

Disse medlemmer legger til grunn en reduksjon av mottak av asylsøkere, og en reduksjon i støtten til morsmålsundervisning. Disse medlemmer vil i tråd med dette redusere bevilgningen på denne posten; også for å skaffe midler til andre og mer prioriterte oppgaver innenfor utdanningsområdet. Disse medlemmer vil understreke at morsmålsopplæring er et privat anliggende som eventuelt må organiseres av den enkelte familie. Disse medlemmer legger til grunn at lov- og forskriftsendringer som er nødvendig fremmes omgående dersom dette skulle være nødvendig for å gjennomføre endringen.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221		Grunnskolen	
	66	Tilskudd til leirskoleopphold	+ 108 700 000

Disse medlemmer har merket seg at det kort tid etter overføring av midler til leirskoleaktivitet fra øremerket tilskudd til rammetilskuddet, kommer signaler om at kommunene vil bruke pengene til annen aktivitet. Tilbudet vil derfor kunne bli ulikt fra kommune til kommune, etter kommunal økonomi og kommunale prioriteringer.

Disse medlemmer foreslår at øremerking av midler til leirskoleordningen gjeninnføres. Midlene som inngår i rammetilskuddet til kommunene, i alt 93,7 mill. kroner, flyttes til budsjettet for rammeområde 17 under dette kapittel og post. I tillegg foreslår disse medlemmer å øke bevilgningen til dette formålet med 15 mill. kroner.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221		Grunnskolen	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler	- 56 059 000

Disse medlemmer foreslår reduksjon i tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler. Disse medlemmer prioriterer undervisningstiltak som kommer alle elever til gode istedenfor tiltak som bare gis til noen utvalgte elever. Disse medlemmer vil peke på at private aktører kan drive musikk og kulturskoler. Disse medlemmer ønsker å benytte midlene for å styrke den ordinære fagundervisningen.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221		Grunnskolen	
	71 (ny)	Tilskudd til skoler med elever med særskilte behov	+ 40 000 000

Disse medlemmer foreslår en økt bevilgning til dette formålet for å sikre et godt tilbud til disse elevene. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til sitt ønske om å opprette en del skoler som gjøres i stand til å gi et tilfredsstillende opplæringstilbud til elever som ikke kan gjøre seg nytte av den ordinære skolen. Dette vil slik disse medlemmer ser det bidra til å styrke både den enkelte elev med særskilte behov og opplæringen som finner sted i den ordinære skolen, som da frigjør betydelige ressurser.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221		Grunnskolen	
	72 (ny)	Tilskudd til skole for blinde/svaksynte	+ 1 500 000

Disse medlemmer foreslår en økt bevilgning til dette formålet for å sikre et godt tilbud til disse elevene. Slik disse medlemmer ser det kan noen av elevene med dette handicapet ha større utbytte av undervisningen i en skole hvor lærerne har spesialkompetanse på feltet.

Kap.	Post	Merknad	Endring
221		Grunnskolen	
	73 (ny)	Tilskudd til elever med dysleksi o.l.	+ 15 000 000

Disse medlemmer foreslår en økt bevilgning til dette formålet for å sikre et godt tilbud til disse elevene. Det er slik disse medlemmer ser det viktig å sette inn økte ressurser for de elevene som lider av dysleksi eller dyskalkuli for å sikre at disse kan utnytte sine evner så godt som mulig. Ved at det øremerkes en post til denne gruppen elever mener disse medlemmer at en kan bidra til å styrke undervisningstilbudet for denne gruppen.

Kap.	Post	Merknad	Endring
223		Videregående opplæring	

Disse medlemmer viser til merknad og forlag om spesialundervisning under kap. 221.

Kap.	Post	Merknad	Endring
223		Videregående opplæring	
	60	Tilskudd til landslinjer	+ 6 649 000

Disse medlemmer ønsker å øke tilskuddet til landslinjer med 4,6 pst. for å gi kompensasjon for lønns- og prisstigning. Disse medlemmer vil understreke landslinjenes viktige funksjon når det gjelder å tilby særskilte opplæringstilbud.

Kap.	Post	Merknad	Endring
223		Videregående opplæring	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	- 8 178 000

Disse medlemmer vil redusere tilskott til opplæring for språklige minoriteter. Disse medlemmer viser for øvrig til sine merknader under kap. 221 post 65.

Kap.	Post	Merknad	Endring
223		Videregående opplæring	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	+ 43 039 000

Disse medlemmer viser til avtale mellom Fremskrittspartiet og partiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre om Revidert nasjonalbudsjett for 2002 der det ble lagt inn ekstra midler på post 70, tilskott til bedrifter som tar inn lærlinger. Disse medlemmer ønsker å opprettholde et sterkere statlig tilskott til den viktige lærlingevirksomheten og vil derfor øke bevilgningen på denne posten.

Kap.	Post	Merknad	Endring
223		Videregående opplæring	
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United College	+ 1 003 000

Disse medlemmer vil øke bevilgningen til Røde Kors United World College for å kompensere for pris- og lønnsstigning.

Kap.	Post	Merknad	Endring
224		Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	- 25 384 000

Disse medlemmer vil understreke at et økende antall alvorlige lovbrudd begått av unge, medfører behov for at fengselsundervisningen må legges om og i større grad ivareta unge innsatte.

Kap.	Post	Merknad	Endring
224		Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	- 7 341 000

Av hensyn til det samlede budsjettopplegg for rammeområde 17, foreslår disse medlemmer bevilgningen fjernet. Disse medlemmer anser ikke dette som en prioritert oppgave, og viser til at morsmålsopplæring er et privat anliggende. Disse medlemmer har merket seg at lovverket i dag tilsier at dette er en lovpålagt oppgave, noe disse medlemmer er uenig i at det skal være.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen endre lovverket slik at opplæring i finsk ikke lenger er en lovpålagt oppgave.

Kap.	Post	Merknad	Endring
224		Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring	
	68	Det samiske utdanningsområdet	- 35 712 000

Av hensyn til det samlede budsjettopplegg foreslår disse medlemmer at bevilgningen fjernes. Disse medlemmer anser ikke dette som en prioritert oppgave i forhold til de mange viktige områder knyttet til undervisning for elever basert på landets hovedspråk, norsk. Disse medlemmer viser til at morsmålsopplæring er et privat anliggende. Disse medlemmer har merket seg at lovverket i dag tilsier at dette er en lovpålagt oppgave, noe disse medlemmer er uenig i at det skal være.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen endre lovverket slik at opplæring i samisk ikke lenger er en lovpålagt oppgave.

Kap.	Post	Merknad	Endring
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen og den videregående opplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	- 31 818 000

Disse medlemmer vil peke på at en rekke kapitler omfatter ulike typer utviklingsprosjekter i skolen drevet i departementets regi; kap. 202, 224, 226, og 248. Disse medlemmer har merket seg at disse samlet sett har stor ressursbruk. Disse medlemmer har videre merket seg at tilbakemelding om resultatoppnåelse i forhold til prioriterte strategier - og ressursbruk - innenfor utdanningsområdet er sparsom. Disse medlemmer registrerer at komiteens merknad i budsjett for 2002 om tilbakemelding om arbeidet innen utgangen av 1. halvår 2002 ikke er fulgt opp.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem en melding om resultater og ressursbruk samt mål og ressursprioritering for videre virksomhet innenfor kap. 202, 224, 226 og 248 på Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett.

Disse medlemmer viser til bevilgning i budsjettet for 2002 til stiftelsen MOT sitt holdningsskapende arbeid for å redusere mobbing, vold og rusmisbruk blant annet gjennom skolebesøk, skolering av instruktører og samarbeid med idrettslag, kommuner og næringsliv. Disse medlemmer legger til grunn at støtten til MOT videreføres innenfor rammen av kapitlets budsjett.

Disse medlemmer er kjent med "Realfag, naturligvis", strategi for styrking av realfagene i perioden 2002-2007. Disse medlemmer har merket seg at et av tiltakene rettet mot allmennheten er støtte til vitensentrene i Norge, der årlig støtte til drift skal komme fra Utdannings- og forskningsdepartementet under kap. 226.

Disse medlemmer forutsetter at støtten trappes opp i tråd med realfagstrategien, og ber om at dette behandles spesielt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003.

Disse medlemmer viser spesielt til at vitensentre under etablering må inkluderes, og nevner spesielt oppstart av Vitensenteret i Bergen samt Nordnorsk Vitensenter i Tromsø - med avklaring knyttet til overtagelse av Nordlyspanetariatet. Disse medlemmer viser til at det er foretatt en reduksjon i bevilgningene på denne posten fordi det etter disse medlemmers oppfatning må stilles større kvalitetskrav til hva disse pengene brukes til.

Kap.	Post	Merknad	Endring
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå	
	1	Driftsutgifter	- 28 515 000

Disse medlemmer viser til merkader knyttet til samisk utdanning. Av hensyn til disse medlemmers samlede budsjettopplegg reduseres denne bevilgning.

Kap.	Post	Merknad	Endring
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	- 3 863 000

Disse medlemmer viser til merkader knyttet til samisk utdanning. Av hensyn til disse medlemmers samlede budsjettfremlegg reduseres denne bevilgning.

Kap.	Post	Merknad	Endring
240		Private skoler mv.	
	70	Tilskudd	+ 297 000 000

Disse medlemmer understreker også i dette budsjettet at arbeidet med full økonomisk likeverdig behandling av godkjent offentlige og private skoler må fortsette. En likeverdig behandling må også omfatte kapitalkostnader.

Disse medlemmer vil vise til at Norge har ratifisert konvensjoner hvor valgfri skolegang blir betegnet som en menneskerettighet. Flere av disse konvensjonene er også overordnet norsk lov.

Med videreført økonomisk forskjellsbehandling av skoler i offentlig eie og private skoler blir det i hovedsak foreldre med god økonomi som kan velge alternativ opplæring for sine barn.

Disse medlemmer prioriterer derfor en betydelig tilførsel av ressurser til private skoler gjennom en kraftig økning på denne posten.

Kap.	Post	Merknad	Endring
243		Kompetansesentra for spesialundervisning	

Disse medlemmer viser til at ansvaret for å gi alle elever en tilpasset opplæring hviler på den enkelte kommune og fylkeskommune. Kompetansesentrene skal kun gi de ansvarlige lokale myndigheter rettleiding og støtte til deres arbeid. Omorganiseringen av kompetansesentrene som ble gjort med basis i St.meld. nr. 23 (1997-1998) har som mål å sikre prinsippet om tilpasset opplæring for alle barn, unge og voksne med særskilt behov, og retten til spesialundervisning ut over det de vanlige ressursrammer og differensieringsmodellene gir rom for.

Det er fortsatt slik disse medlemmer ser det behov for å videreutvikle spisskompetanse for å sikre elever med spesielle undervisningsbehov en opplæring i henhold til de minimumskrav de har krav på og opplæringsloven setter. Likevel er disse medlemmer kritisk til den sterke økende ressursbruken til ulike former for spesialundervisning i norsk skole de siste årene, idet denne undervisningen ikke på noen måte kvalitetssikres i forhold til barnets dokumenterte behov.

Kap.	Post	Merknad	Endring
243		Kompetansesentra for spesialundervisning	
	75	Til disposisjon for departementet	- 1 910 000

Disse medlemmer vil av hensyn til samlet budsjettopplegg fjerne de midler som er til disposisjon for departementet på post 75.

Kap.	Post	Merknad	Endring
248		Særskilte IKT- tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	- 166 218 000

Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjett der det er lagt inn 200 mill. kroner til kjøp av IKT-utstyr til utdanningssektoren på utenlandbudsjettet. I disse medlemmers alternative budsjett strykes derfor disse midlene i det ordinære innenlandsbudsjett. For øvrig viser disse medlemmer til merknad under kap. 226 med tilhørende forlag om å se på resultater og samlet ressursutnyttelse under flere kapitler samlet; herunder kap. 248.

Kap.	Post	Merknad	Endring
249	21	Andre tiltak i utdanningen Spesielle driftsutgifter	+ 1 373 000

Disse medlemmer viser til sikkerhetsopplæring for fiskere som i mange år og med godt resultat har vært basert om bord i innleid fartøy.

Disse medlemmer vil videreføre nåværende ordning i tråd med tilråding fra berørte organisasjoner, og foreslår bevilgningsøkning for å dekke inn dette tiltaket.

Kap.	Post	Merknad	Endring
249	61	Andre tiltak i utdanningen Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	- 1 341 000

Disse medlemmer vil av hensyn til det samlede budsjettopplegget redusere bevilgningene på denne posten, og viser til at denne skolen ikke er prioritert i den forbindelse.

Kap.	Post	Merknad	Endring
249	72	Andre tiltak i utdanningen Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	+ 1 805 000

Disse medlemmer viser til at støtten til disse skolene inngår i et utdanningssamarbeid med begge land. Disse medlemmer har merket seg at også norske barn benytter av det utdanningstilbudet disse skolene gir, og at skolene gir kvalitetsmessig god undervisning. Disse medlemmer foreslår å øke bevilgningene for å gi bedre inndekning av det faktiske ressursbehov og en tilsvarende reduksjon av den enkeltes skolepenger.

Kap.	Post	Merknad	Endring
249	73	Andre tiltak i utdanningen Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	+ 958 000

Disse medlemmer viser til at skolen gir tilbud til elever med spesielle behov for tilrettelagt opplæring på grunn av funksjonshemming og høy alder. Disse medlemmer mener det er behov for styrking av tiltaket, og foreslår økt bevilgning.

Kap.	Post	Merknad	Endring
249	75	Andre tiltak i utdanningen Toppidrettsgymnas	+ 12 000 000

Disse medlemmer ønsker å videreføre ordningen med et særskilt tilskudd til Norsk Toppidrettsgymnas og til Wang handelsskole og gymnas. På bakgrunn av dette foreslår disse medlemmer derfor å legge inn igjen bevilgningen som Regjeringen har fjernet i sitt budsjettforslag. Disse medlemmer vil videre understreke viktigheten av at Regjeringen utarbeider en sats for toppidrettsgymnasene som gir forutsigbarhet i rammevilkårene.

Kap.	Post	Merknad	Endring
253	60	Folkehøyskoler Tilskudd til fylkeskommunale folkehøyskoler	- 25 262 000

Disse medlemmer vil peke på at mange folkehøyskoler er eid og drevet av private aktører. Disse medlemmer er av den oppfatning at fylkeskommunen ikke nødvendigvis skal drive folkehøyskoler. Disse medlemmer vil understreke at de økonomiske hovedprioriteringene går til utdanning som er kompetansegivende i forhold til næringslivet, og vil på denne bakgrunn redusere bevilgningen.

Kap.	Post	Merknad	Endring
253	70	Folkehøyskoler Tilskudd til andre folkehøyskoler	+ 14 120 000

Disse medlemmer vil understreke at folkehøyskoletilbudet er et godt supplement til annen undervisning. Disse medlemmer vil imidlertid prioritere de private folkehøyskolene, da disse bør overta alt ansvar med å gi dette tilbudet på sikt. For å opprettholde det private initiativet foreslår disse medlemmer å øke denne bevilgningen.

Kap.	Post	Merknad	Endring
254	60	Tilskudd til voksenopplæringen Tilskudd til norskopplæring for innvandrere	- 425 916 000

Disse medlemmer er av den oppfatning at kommunene kan effektivisere norskopplæringen for innvandrere gjennom interkommunalt samarbeid og ta i bruk IKT i undervisningen. I tillegg vil den bebudede omleggingen når det gjelder norskopplæring i mottakene bidra til å styrke undervisningen til de som får varig opphold i Norge. Disse medlemmer vil peke på de mulighetene som finnes ved å samarbeide med næringslivet når det gjelder norskopplæring for innvandrere.

Disse medlemmer legger til grunn at lov- og forskriftsendringer fremmes omgående dersom det skulle være nødvendig for å gjennomføre endringen.

Kap.	Post	Merknad	Endring
254	71	Tilskudd til voksenopplæringen Fjernundervisning	+ 26 000 000

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen har fjernet all støtte til de frittstående fjernundervisningsinstitusjonene. Disse medlemmer vil peke på at bevilgningen på denne posten går direkte til undervisningsformål som mange har stor nytte av. Siden institusjonene tilbyr undervisningsopplegg som bidrar til å iverksette kompetansereformen vil disse medlemmer prioritere midler til fjernundervisning for de områdene som gir dokumentert og etterprøvbart kompetanse i forhold til næringslivet.

Kap.	Post	Merknad	Endring
254	73	Tilskudd til voksenopplæringen Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	- 2 700 000

Av hensyn til disse medlemmers samlede budsjettopplegg foreslås denne posten redusert. Slik disse medlemmer ser det er bevilgningene under denne posten tiltenkt administrasjon. Disse medlemmer er av den oppfatning at det er muligheter for effektivisering, og foreslår på den bakgrunn en reduksjon.

Kap.	Post	Merknad	Endring
259	21	Kompetanseutviklingsprogrammet Spesielle driftsutgifter	+ 39 282 000

Disse medlemmer har merket seg at dette programmet har resultert i en rekke opplæringsprosjekter, der utdanningsinstitusjonene samarbeider med næringslivet. Dette initiativet har slik disse medlemmer ser det bidratt til at næringslivets behov har blitt imøtekommet av utdanningsinstitusjonene. Videre har en rekke arbeidstakere fått anledning til å etterutdanne seg og tilført sin arbeidsgiver nyttig kompetanse. Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen har redusert bevilgningene til dette programmet, noe disse medlemmer ikke støtter. Disse medlemmer vil imidlertid be om at de ulike opplæringsprosjektene blir evaluert, for å sikre at de er kvalitetsmessig gode nok.

Kap.	Post	Merknad	Endring
260	50	Universitetet i Oslo Statstilskudd	+ 51 268 000

Disse medlemmer viser til Universitets- og høgskolerådet sine beregninger når det gjelder manglende pris- og lønnskompensasjon til Universitetene. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å få disse midlene på plass for at intensjonene i kvalitetsreformen skal kunne gjennomføres. På denne bakgrunn økes bevilgningene til Universitetet i Oslo.

Kap.	Post	Merknad	Endring
261	50	Universitetet i Bergen Statstilskudd	+ 39 462 000

Disse medlemmer viser til Universitets- og høgskolerådet sine beregninger når det gjelder manglende pris- og lønnskompensasjon til Universitetene. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å få disse midlene på plass for at intensjonene i kvalitetsreformen skal kunne gjennomføres. På bakgrunn av dette økes bevilgningene til Universitetet i Bergen.

Disse medlemmer viser videre til at UiB arbeider med to viktige byggeprosjekter, nytt odontologibygget og nytt studentsenter. Disse medlemmer vil understreke at disse prosjektene må sikres fremdrift mot snarlig byggestart, og at prosjektmidler sikres i revidert nasjonalbudsjett. For begge prosjektene ligger det helsemessige og kapasitetsmessige forhold til grunn for at prosjektene må gjennomføres så raskt som mulig. Disse medlemmer viser til forslag under kap. 1580

Kap.	Post	Merknad	Endring
262	50	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet Statstilskudd	+ 41 211 000

Disse medlemmer viser til Universitets- og høyskolerådet sine beregninger når det gjelder manglende pris- og lønnskompensasjon til Universitetene. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å få disse midlene på plass for at intensjonene i kvalitetsreformen skal kunne gjennomføres. På bakgrunn av dette økes bevilgningene til Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Kap.	Post	Merknad	Endring
263		Universitetet i Tromsø	
	50	Statstilskudd	+ 18 059 000

Disse medlemmer viser til Universitets- og høyskolerådet sine beregninger når det gjelder manglende pris- og lønnskompensasjon til Universitetene. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å få disse midlene på plass for at intensjonene i kvalitetsreformen skal kunne gjennomføres. På bakgrunn av dette økes bevilgningene til Universitetet i Tromsø.

Kap.	Post	Merknad	Endring
264		Norges handelshøyskole	

Disse medlemmer viser til tidligere stortingsvedtak som innebærer en forlenget siviløkonomutdanning til 5 år. Disse medlemmer registrerer at dette, sammen med fortsatt stor studenttilstrømning til skolen, gir behov for et økt antall studieplasser.

Disse medlemmer anbefaler at en slik økning legges inn i budsjettet for 2004.

Kap.	Post	Merknad	Endring
268		Norges idrettshøyskole	

Disse medlemmer vil peke på at høyskolen har behov for ekstra midler for å dekke opp etterslep i vedlikeholdet på anleggsmassen. Disse medlemmer ber Regjeringen om at ekstra midler til vedlikehold legges inn i revidert budsjett.

Kap.	Post	Merknad	Endring
269		Norges musikkhøyskole	
	50	Til byggeprosjekt	+ 3 000 000

Disse medlemmer viser til arbeidet med nytt bygg og foreslår en særskilt økning til dette prosjektet.

Kap.	Post	Merknad	Endring
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	+ 50 041 000

Disse medlemmer viser til at det fortsatt er stort behov for studentboliger, spesielt i universitetsbyene. Disse medlemmer har merket seg at departementet har fulgt opp flertallets merknad om endring av Husbankens regler for å sikre bedre kostnadsdekning i områder med press på tomtepriser og byggepriser. Disse medlemmer foreslår en økt bevilgning på 50 mill. kroner til dette formålet.

Disse medlemmer har merket seg at behovsdekning av studentboliger tilbudt gjennom samskipnadene er betydelig lavere i Bergen enn i de andre universitetsbyene og forutsetter at tildeling av midler for 2003 tydelig bidrar til å bedre denne situasjonen. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til at tilstrømningen av studenter til UiB høsten 2002 har vært stor og derved medført ekstra press på en vanskelig boligsituasjon.

Disse medlemmer ber Regjeringen legge inn ekstra midler til bygging av studentboliger i revidert budsjett.

Kap.	Post	Merknad	Endring
273		Statlige kunsthøyskoler	
	01	Driftsutgifter	- 55 016 000

Disse medlemmer ser det som naturlig at kunsthøgskolene har et tilbud som er tilpasset norske behov. Det vil videre være naturlig at en i stedet for et ønske om å favne over et så stort spekter som mulig, gir rom for at noe mer av utdanningen kan foretas i utlandet. Disse medlemmer mener derfor det vil være mulig å redusere budsjetttrammen for statlige kunsthøgskoler.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet foreslår et eget utenlandsbudsjett der det er lagt inn 200 mill. kroner til kjøp av studieplasser i utlandet. Disse medlemmer viser til partiets forslag i finanskomiteens innstilling.

Kap.	Post	Merknad	Endring
274		Statlige høyskoler	

Disse medlemmer viser til at det foreligger en rekke byggeprosjekter i statlig høyskolesektor. Disse medlemmer finner behandlingen av slike prosjekter lite tilfredsstillende og lite forutsigbar, spesielt i forhold til Kvalitetsreformen.

På bakgrunn av dette ber disse medlemmer Regjeringen legge frem sak med oversikt over pågående og planlagte bygg i universitets- og høyskolesektoren. Det forutsettes at saken også omhandler rombehov ved institusjonene i forhold til krav som følger av Kvalitetsreformen og vedlikeholds- og rehabiliteringsbehov. Stortinget ber også om at Regjeringen legger frem forslag til fremtidig behandling av rehabiliterings- og byggeprosjekter som sikrer oversikt over god ressursutnyttelse og forutsigbarhet for institusjonene.

Disse medlemmer vil peke på at høyskolene i Bergen, Østfold, Stavanger, Nesna, Akershus og Vestfold alle arbeider med byggeprosjekter.

Disse medlemmer understreker at prosjektene må sikres fremdrift mot snarlig byggestart og at prosjektmidler må sikres i revidert budsjett. Etter disse medlemmers syn er de fysiske lokaliteter et viktig element i grunnlaget for Kvalitetsreformen; både ansatte og studenter må sikres gode arbeidsvilkår.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag under kap 1580 der beløp foreslått til nytt operabygg er omdisponert bl.a. til bygg i universitets- og høyskolesektoren.

Kap.	Post	Merknad	Endring
278		Norges landbruks høyskole	
	50	Statstilskudd	+ 45 000 000

Disse medlemmer viser til vedtak i juni 2002 i Innst. S. nr. 255 (2001-2002) om nødvendig vedlikehold- og rehabiliteringsbehov ved NHL, der Regjeringen blir bedt om å fremme forslag om finansieringsplan.

Disse medlemmer er kjent med at slik plan er utarbeidet av Statsbygg og at den fremviser et totalbehov for 750 mill. kroner, der halvparten gjelder skader og mangler som omtales som akutt. Disse medlemmer er kjent med at det i AADs budsjett for 2003 er satt av 27 mill. kroner til rehabilitering av Fellesbygget. Etter disse medlemmers oppfatning er ikke dette tilstrekkelig.

Kap.	Post	Merknad	Endring
279		Norges veterinærhøyskole	
	50	Prosjekter	+ 20 000 000

Disse medlemmer foreslår en øremerket bevilgning til forskning angående vern mot overføringer av smittsomme sykdommer påført gjennom forsterket internasjonal handel, samt forskning omkring matvaretiltak og kontroll av detaljledet.

Kap.	Post	Merknad	Endring
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	

Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett i finanskomiteens innstilling som omfatter 100 mill. kroner til vare- og tjenesteinnkjøp for universiteter og høyskoler, samt 200 mill. kroner til kjøp av forskningsutstyr via eget utenlandsbudsjett.

Kap.	Post	Merknad	Endring
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	01	Driftsutgifter	- 89 465 000

Disse medlemmer viser til at driftsutgiftene utgjør hele 434 mill. kroner fordelt på en rekke prosjekter. Disse medlemmer ønsker en nærmere vurdering av resultater og ressursbruk på de enkelte prosjekter, samt en samlet vurdering av mål og strategi for virksomheten som omfattes av hele dette kapitlet. Også av hensyn til disse medlemmers samlede budsjettopplegg reduseres denne posten.

Disse medlemmer viser til at NAROM inngår under denne posten. Disse medlemmer viser til sitt forslag under kap. 282 der økte bevilgninger til NAROMs aktivitet øremerkes, knyttet til videregående opplæring, høre utdanning og forskning.

Kap.	Post	Merknad	Endring
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere	- 2 027 000

Av hensyn til disse medlemmers samlede budsjettopplegg fjernes bevilgningen på denne posten. Disse medlemmer viser til at finansiering av etterutdanning for kunstnere betales av kunstneren selv.

Kap.	Post	Merknad	Endring
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	76	Tilskudd til NORDUnet	- 1 500 000

Av hensyn til disse medlemmers samlede budsjettoplegg reduseres bevilgningen på denne posten.

Disse medlemmer vil understreke at det er positivt at det nå arbeides for å få til en felles nettinfrastruktur for universiteter og høyskoler i de nordiske land som skal sikre høyere kvalitet og lavere pris på nett-tjenester.

Kap.	Post	Merknad	Endring
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	77	Tilskudd til Falstadsenteret	+ 1 500 000

Disse medlemmer viser til at Falstadsenteret er et minnested og nasjonalt opplærings- og dokumentasjonssenter med krigens fangehistorie og menneskerettigheter som hovedtema. Senteret er lokalisert i hovedbygningen i den tidligere fangeleiren på Falstad, hvor vel 5 000 fanger fra 13 nasjoner satt i løpet av krigsårene. Over 200 fanger ble henrettet i Falstadskogen, leirens rettersted. Innenfor denne fysiske rammen og historiske konteksten driver og inviterer ulike fagmiljøer, nasjonalt som internasjonalt, til tverrfaglig samhandling og utvikling. Målgruppene er elever og studenter ved høyskoler og universitet, konfirmanter, offentlig ansatte i ulike sektorer, politikere, frivillige lag og organisasjoner og fagforeninger.

Disse medlemmer viser til at Falstadsenteret jobber innenfor tre hovedområder, Forskning og dokumentasjon innenfor krigens fangehistorie, opplæring og formidling innenfor menneskerettigheter og utvikling av Falstad som attraksjon. Disse medlemmer anser at undervisning og formidling om disse områdene som viktig og øker bevilgningen.

Kap.	Post	Merknad	Endring
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim	- 86 589 000

Disse medlemmer viser til at posten er en bevilgning som kan overføres, og som derved kan justeres i budsjettet uten at prosjektets fremdrift påvirkes. Disse medlemmer legger til grunn at prosjektets fremdrift rapporteres i forbindelse med revidert budsjett slik at bevilgningen evt. kan justeres.

Kap.	Post	Merknad	Endring
282		Privat høyere utdanning	
	70	Tilskudd	+ 198 415 000

Disse medlemmer viser til sitt ønske om en økonomisk og organisatorisk likebehandling av offentlige og private høyere utdanningsinstitusjoner. Disse medlemmer mener at dagens regelverk fører til at de private utdanningsinstitusjonene kommer dårligere ut enn de offentlige. Dette gjelder spesielt den tredelte finansieringsmodellen og de krav til basiskomponenten satt av departementet. Videre må også forskning av høy kvalitet utført ved private institusjoner finansieres tilsvarende de offentlige. I tillegg må de studentene som velger privat utdanning betale betydelige summer for sin utdanning, noe disse medlemmer finner urettferdig. For å sikre at studentenes valgfrihet når det gjelder utdanning blir en realitet er det viktig slik disse medlemmer ser det å få en overgangsordning i forhold til skolepenger via gebyrstipendordningen. Disse medlemmer vil understreke at økte bevilgninger under denne posten er et steg mot den økonomiske likebehandling som disse medlemmer er opptatt av.

Kap.	Post	Merknad	Endring
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak	
	72	Til disposisjon for departementet	- 2 312 000

Disse medlemmer viser til at denne posten brukes av departementet til ymse formål for eksempel å støtte arrangementer og deltakelse i nasjonale og internasjonale forskningskonferanser. Disse medlemmer er av den oppfatning at penger til disse formål må hentes fra andre budsjettposter. Disse medlemmer vil understreke at departementet bør være opptatt av kost- nytte i hele sitt virke.

Kap.	Post	Merknad	Endring
340		Kirkelig administrasjon	
	01	Driftsutgifter	- 12 487 000

Av hensyn til disse medlemmers samlede budsjettoplegg foreslår disse medlemmer å redusere budsjettøkningen til 2,2 pst.

Disse medlemmer viser til at mange budsjettområder må klare seg med beskjeden eller ingen realvekst. Ressursene må da brukes på beste måte for å sikre et godt tilbud til alle brukere.

Disse medlemmer er kjent med at stiftelsen Kirkens Ressursenter mot vold og seksuelle overgrep kan bli nedlagt på grunn av sviktende

finansiering. Disse medlemmer ber Regjeringen vurdere en mindre øremerket statlig bevilgning via kap 340 fra og med revidert budsjett.

Kap.	Post	Merknad	Endring
340		Kirkelig administrasjon	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	- 8 875 000

Disse medlemmer viser til at denne bevilgningen går til en rekke forskjellige formål. Disse medlemmer mener det er rom for å redusere denne posten noe, og ber Regjeringen foreta en prioritering når midlene skal fordeles.

Kap.	Post	Merknad	Endring
341		Presteskaper	
	01	Driftsutgifter	- 80 592 000

Av hensyn til disse medlemmers samlede budsjettoplegg foreslår disse medlemmer å redusere budsjettøkningen til 2,2 pst.

Kap.	Post	Merknad	Endring
342		Nidaros domkirke	
	01	Driftsutgifter	- 1 910 000

Av hensyn til disse medlemmers samlede budsjettoplegg foreslår disse medlemmer å redusere budsjettøkningen til 2,2 pst. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å ivareta Nidaros Domkirke da dette er et av våre viktigste historiske bygg.

Kap.	Post	Merknad	Endring
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	+ 50 000 000

Disse medlemmer ønsker å øke denne bevilgningen da en økt satsing på næringsrettet forskning og utvikling er av stor betydning.

Kap.	Post	Merknad	Endring
1020		Havforskningsinstituttet	

Disse medlemmer er kjent med at det er planlagt et nasjonalt program for å kartlegge havbunnen utenfor Norge mellom Stadt og Lofoten. Prosjektet har fått navnet Mareano.

Initiativtakere er bl.a. Norges geologiske undersøkelser, Statens Kartverk, Sjøkartverket og Havforskningsinstituttet. Prosjektet vil gå over 5 år og har en total kostnadsramme på vel 200 mill. kroner, som deltagende institusjoner hver for seg ikke kan dekke innenfor ordinære bevilgningene. Prosjektet forutsetter derfor en finansiering utenfor ordinære rammer.

I et perspektiv på 10-20 år vil det være viktig å avbøte mangel på kunnskap om området for å kunne åpne for bruk av potensialet for økt verdiskaping i marine miljøer.

Disse medlemmer ser på dette prosjektet som et infrastrukturtiltak og anbefaler at midler til oppstart av prosjektet i 2003 prioriteres via Norges forskningsråd.

Kap.	Post	Merknad	Endring
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	01	Driftsutgifter	- 41 570 000

Disse medlemmer mener det er mulig å foreta en utgiftsreduksjon ved å konkurranseutsette Statens lånekasse for utdanning. Etter disse medlemmers oppfatning kan oppgavene like godt utføres av andre banker eller finansieringsinstitusjoner. Disse medlemmer har registrert signaler fra departementet om at en slik konkurranseutsetting vurderes, og oppfatter det som et positivt signal om et skifte av politikk på dette området. Disse medlemmer ønsker imidlertid å sikre fremdriften mot en slik konkurranseutsetting og fremmer derfor forslag om at virksomheten til Statens lånekasse for utdanning konkurranseutsettes. Det fremmes sak om dette til Stortinget.

I tråd med dette syn foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen til driftsutgifter på budsjettet.

Kap.	Post	Merknad	Endring
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	70	Utdanningsstipend	+ 127 000 000

Disse medlemmer foreslår å øke bevilgningen til utdanningsstipend for å oppjustere kostnadsnormen.

Disse medlemmer har registrert at Regjeringen foreslår en omlegging av støtten til elever i videregående opplæring. Effekten av omleggingen

gen er etter disse medlemmers mening ikke tydelig fremvist verken i tall eller tekst. Faktiske beregninger viser imidlertid at forslaget gir omfattende økonomiske virkninger for elever og foreldre.

Disse medlemmer fremmer derfor forslag om at endring i støtteordninger for unge med rett til videregående opplæring gjennomføres foreløpig ikke. Det legges frem melding til Stortinget om støtteordningen for alle unge med rett til videregående opplæring.

Kap.	Post	Merknad	Endring
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	71	Andre stipend	+ 96 000 000

Etter disse medlemmers syn gir Regjeringens budsjettforslag på dette punkt uakseptable og usosiale virkninger for studenter. Signaleffekten er etter disse medlemmers mening negativ i forhold til ønsket om å motivere til å søke høyere utdanning.

Disse medlemmer foreslår derfor en økt bevilgning for å dekke inn budsjettets forslag om å fjerne ordningen med stipend til studenter for reiser i Norge og Norden fra undervisningsåret 2003/2004.

Økningen skal også dekke inn virkningen av budsjettets forslag om å fjerne gebyrs- og tilleggsstipend i utlandet for gradsstudium i psykologi og teknologiske fag på lavere grads nivå. Disse medlemmer viser til de betydelige problemer som norske studenter med lavere grad fra Norge møter ved søknad til høyere grads studium i utlandet. Dette gjelder spesielt de teknologiske fagene.

Disse medlemmer mener at den tidligere ordningen med differensiert gebyrstipend for utenlandsstudenter bør gjeninnføres. Disse medlemmer fremmer forslag om å be Regjeringen legge frem melding om lån og stipendordning for utenlandsstudenter. Meldingen sees i sammenheng med konkurranseutsetting av Statens Lånekasse.

Disse medlemmer viser videre til at stipendordningen for studenter i Norge bør dekke studieavgifter ved alle private høyskoler som en faktor i arbeidet med å likestille både institusjonsfinansiering og studentfinansiering uavhengig av utdanningsinstitusjonens eierforhold. Disse medlemmer fremmer forslag om å be Regjeringen legge frem forslag om opptrapping av dekning av gebyrstipendet til dekning av studieavgiften ved private høyskoler.

Disse medlemmer viser også til Fremskrittspartiets forslag om et utenlandsbudsjett der det er avsatt 200 mill. kroner til kjøp av studieplasser i utlandet.

Kap.	Post	Merknad	Endring
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	+ 1 000 000

Disse medlemmer ser det som en forutsetning å øke bevilgningen til dekning av rådgivningstjenesten til organisasjonen ANSA. Beløpet forutsettes brukt til rådgivning overfor det raskt økende antall studenter i utlandet, både de som tar deler av studiet og de som tar hele studiet ved utenlandske institusjoner.

Kap.	Post	Merknad	Endring
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	72	Gebyr	- 28 000 000

Disse medlemmer foreslår å redusere gebyrsatsen slik at denne kun dekker faktiske kostnader med håndtering av lån. Etter disse medlemmers oppfatning må en ordning med gjeldsforsikring prises separat fra gebyrinnkreving. Også denne tjenesten forutsettes konkurranseutsatt og tilbudt som en tilleggsprodukt til lånekassens kunder.

Disse medlemmer reduserer derfor budsjettett gebyrinntekt.

3.6 Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at det er avgjørende å satse på utdanning og forskning for å gjøre Norge til en ledende kunnskapsnasjon. Å gi alle en god utdanning er det viktigste vi kan gjøre for å bekjempe klasseskiller og skape mer rettferdighet. Satsing på forskning og en høyt utdannet befolkning er også den beste garantien for å bevare velferdsstaten, fordi det vil kunne skape et næringsliv vi kan leve av etter at oljen tar slutt. Dette er bakgrunnen for at disse medlemmer øker satsingen på utdanning og forskning. Det vises til finansinnstillingen (Budsjett-innst. S. I (2002-2003)) og Sosialistisk Venstrepartis merknader i denne. Sosialistisk Venstreparti foreslo å øke rammesummen på ramme-

område 17 til 34 692 524 000 kroner, en økning på 2 945 000 000 kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Disse medlemmer mener det er på tide med store endringer og forbedringer i skolen, både når det gjelder de utvendige rammer og skolens innhold og kvalitet. Det handler om å sikre alle barn oppvekstvilkår som gir dem trygghet og utviklingsmuligheter og som setter dem i stand til å utnytte sine evner. Disse medlemmer mener at elevene har krav på skoler som gir dem et godt inn klima og muligheter for fleksible læringsformer. Skolen må være krevende og utfordrende og skal være en del av verden omkring. Opplevd kunnskap er kunnskap som sitter, og egen erfaring er det beste møtet med kunnskap.

Disse medlemmer viser til at om lag halvparten av norske skoler ikke tilfredsstillere kravene til forsvarlige skolebygninger. Forfalne klasserom med dårlig inn klima ødelegger for elevenes helse, læring og trivsel. Disse medlemmer mener låneordningen for opprustning av skolebygg, med en utlånsramme på 15 mrd. kroner over 8 år, ikke er egnet til å få fortgang i den nødvendige opprustningen av skolene. Mange kommuner har ikke råd til å betale avdrag på slike lån, selv om rentene dekkes av staten. For å få fortgang i opprustningen av norske skolebygninger, slik at alle skoler raskt skal tilfredsstillere offentlige krav til forsvarlig bygninger og inn klima, foreslår Sosialistisk Venstreparti en tilskuddsordning, der kommunene får kompensert sine utgifter til opprustning av skolebygg.

Disse medlemmer viser Dokument nr. 8:2 (2002-2003) der Sosialistisk Venstreparti foreslår å innføre en minstestandard for hvor mye driftsmidler skolene skal ha krav på å motta fra kommunen til undervisning, læremateriell og utstyr. I dag er kvaliteten på opplæringen avhengig av hvilken kommune en bor i. Ved å innføre en slik minstestandard vil alle skoler sikres et forsvarlig og forutsigbart økonomisk grunnlag til å gi en opplæring som er tilpasset hver enkelt elev, med tilgang på oppdatert læremateriell og nok utstyr i undervisningen.

Disse medlemmer mener at en økning i antallet private skoler vil svekke det offentlige utdanningstilbudet, og at det ikke skal være en prioritert offentlig oppgave å støtte etablering av private utdanningstilbud. Disse medlemmer går derfor i mot Regjeringens forslag om å øke tilskuddet til private skoler, som vil bety en økning på om lag 20 000 kroner per elev i private skoler. Selv om økningen begrunnes med endringer i innrapporteringsrutiner, mener disse medlemmer det er uakseptabelt å øke støtten til denne lille elevgruppen så kraftig framfor å satse på den offentlige skolen der behovene er store og der det store flertallet av elevene går.

Disse medlemmer reagerer sterkt på Regjeringens forslag om å kutte over halvparten av tilskuddet til skolefritidsordningen (SFO), og å legge tilskuddet til SFO inn i rammetilskuddet til kommunene fra 1. august 2003. Disse forslagene vil føre til økt egenbetaling, og vil særlig ramme fattige barnefamilier som får enda større problemer med å benytte seg av tilbudet.

Disse medlemmer mener skolefritidsordningen må styrkes, og at foreldrebetalingen må reduseres.

Disse medlemmer mener at prinsippet om gratis skolegang bør utvides til også å gjelde videregående opplæring. Dersom retten til videregående utdanning skal bli reell, må gode stipendordninger sørge for at alle skal ha råd til å ta en videregående utdanning. Både borteboerstipend og læremiddelstipend er viktige virkemidler i denne sammenheng. Disse medlemmer mener Regjeringens forslag til nytt støttesystem for videregående utdanning er et skritt i feil retning, og er glad for at budsjettavtalen med Fremskrittspartiet slo fast at borteboerstipendet ikke skulle reduseres. Videre viser disse medlemmer til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der de foreslår at alle elever i videregående skole skal få et bokstipend, et eget stipend øremerket læremateriell fra høsten 2003. Stipendet skal dekke utgiftene til læremateriell for alle elever i videregående skole. Disse medlemmer mener at stipendet skal graderes for å fange opp variasjoner i utgiftene for ulike studieretninger.

Disse medlemmer går i mot Regjeringens forslag om å kutte hele tilskuddet til kvalitetsutvikling av kulturskolene. Disse medlemmer vil peke på målsetningen Stortinget har satt om at 30 pst. av elevene i grunnskolen skal omfattes av tilbudet langt fra er nådd, at etterspørselen er stor og ventelistene lange på mange plasser. Målet må være å gi alle som ønsker plass i musikk- og kulturskolene, et tilbud. Disse medlemmer viser videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der partiet gikk inn for å øke tilskuddet til kulturskolene med 41 mill. kroner totalt. Dette går til å øke tilskuddssatsen fra 74 til 100 kroner per time, og til å gjeninnføre tilskuddet til kvalitetsutvikling av kulturskolene, som Regjeringen har foreslått å kutte.

Disse medlemmer viser til at kvalitetsreformen for høyere utdanning iverksettes fra høsten 2003. Universitetene og høyskolene må tilføres midler til omstilling og til økte utgifter for å gi studentene tettere oppfølging og jevnlig evaluering underveis i studiene, slik reformen legger opp til. Disse medlemmer viser til at Regjeringen ikke har kompensert universitetene for lønns- og prisøkning. Disse medlemmer mener universiteter og høyskoler må kompenseres for faktisk, og ikke forventet, lønns- og prisøkning. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der partiet foreslo å styrke tilskuddet til universiteter og høyskoler med til sammen 280 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti i fjorårets budsjett fikk gjennomslag for en betydelig styrking av studiefinansieringen. En god studiefinansiering sikrer lik rett til høyere utdanning, og er også en viktig betingelse for å få til en vellykket kvalitetsreform. Studentene må få økonomisk trygghet til å kunne satse på studiene og ikke være avhengig av å jobbe mye ved siden av. Disse medlemmer viser Regjeringens forslag om å kutte reisestipendet, og til budsjettavtalen mellom Regjeringen og Fremskrittspartiet, der tilskuddet til reisestipend ble økt med 70

mill. kroner igjen. Disse medlemmer mener reisestipendet er et viktig bidrag til å sikre lik rett til utdanning, uavhengig av geografiske forhold. Disse medlemmer går derfor inn for å opprettholde reisestipendet, og oppheve aldersgrensen på 25 år som Regjeringen innførte i fjor. Disse medlemmer vil også beholde ordningen med at studenter får avskrevet deler av studielånet ved gjennomført høyere grad, som Regjeringen foreslår å avvikle. Videre viser disse medlemmer til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der partiet i tillegg foreslo å prisjustere studie-støtten, slik at det maksimale støttebeløpet øker til 81 800 kroner per år. Disse medlemmer mener utbyggingstakten for studentboliger har vært for lav for å kunne gi studentene et akseptabelt boligtilbud. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der partiet foreslo å øke tilskuddsrammen til studentboliger slik at det neste år kan bygges 1 000 boliger.

Disse medlemmer viser til at etter forslag fra Sosialistisk Venstreparti har Stortinget vedtatt at Norge innen år 2005 skal være minst på OECDs gjennomsnittsnivå når det gjelder forskningsinnsats. Norge bruker i dag i underkant av 1,7 pst. av bruttonasjonalproduktet til forskning og utvikling (FoU), mens gjennomsnittet for OECD-landene er på om lag 2,1 pst.. Den totale FoU-innsatsen må økes med 10-11 mrd. kroner innen 2005 for å nå målet. Fram til 2005 må det offentlige heve nivået på forskningsinnsatsen med rundt 5 mrd. kroner, forutsatt av statens andel utgjør knapt 50 pst. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der partiet foreslo å øke bevilgningen til Forskningsrådet med 280 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til de gode erfaringene med statlige tilskudd til bedrifter øremerket forskning og utvikling. Ordningene forutsatte at statlige tilskudd skulle utløse bevilgninger fra næringslivet. Ordningen som for 2001 hadde en økonomisk ramme på 200 mill. kroner, ble for 2002 erstattet med en skatteincentivordning. Disse medlemmer mener at en tilskuddsordning er mer treffsikker i forhold til prioriterte forskningsområder. Dessuten er tilskudd en likviditetsordning og treffer bedre virksomheter som ikke er i skatteposisjon. Disse medlemmer foreslår derfor å omfordele skatteincentivordningen til en tilskuddsordning med samme økonomiske ramme.

Disse medlemmer viser til at Stortinget har vedtatt en kompetansereform for etter- og videreutdanning. For at denne skal kunne gjennomføres, er det avgjørende å tilby fleksible undervisningsopplegg som er tilpasset ulike livssituasjoner og bosteder. Derfor går Sosialistisk Venstreparti mot Regjeringens forslag om å kutte hele tilskuddet til fjernundervisning, som gir mange en mulighet for å ta kompetanssegivende utdanning. Sosialistisk Venstreparti foreslår også å avsette midler til å tilby voksne grunnskoleopplæring, som de etter Stortingets vedtak har rett på.

Disse medlemmer viser til at en del skoler i Nord-Norge sliter med å rekruttere kvalifisert undervisningspersonale, og at enkelte skoler har opptil 50

pst. ukvalifiserte lærere. Virkemiddelordningen for Nord-Norge gir mulighet til å tildele lærere med godkjent utdanning et lønnstillegg på om lag 10 pst. ved skoler i Nord-Norge som har spesielt stor mangel på kvalifiserte lærere. Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig å opprettholde denne ordningen for å sikre rekrutteringen av lærere med godkjent utdanning.

3.7 Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil understreke at de viktigste utfordringene i skolen kun kan løses ved å sette skoleeierne; kommuner og fylkeskommuner økonomisk i stand til å oppfylle forventningene til en god skole. Dette medlem vil peke på at den økonomiske situasjonen i Norge preges av kommunal fattigdom og privat rikdom. Til tross for dette legger Regjeringen opp til fortsatt vekst i privat konsum på 3,5 pst., mens veksten i offentlig konsum er anslått til kun å stige med 0,5 pst. Dette medlem vil understreke at dette er en ønsket utvikling fra Regjeringen sin side og frykter at det over tid bidrar til å tvinge fram konkurranseutsetting og privatisering av sentrale velferdstilbud som skole og omsorg. Dette medlem viser til at Senterpartiets alternative opplegg for statsbudsjett for 2003 innebar en styrking av kommunenes inntekter med i overkant av 6 mrd. kroner. Av dette utgjør økningen av frie inntektene om lag 5 mrd. kroner. Senterpartiet er av den oppfatning at finanspolitikken må innrettes slik at den bidrar til å skape rom for økt offentlig konsum, slik at kommunene kan settes i stand til å utvikle en god skole.

Dette medlem har merket seg at mange av de forslag Regjeringen fremmer i sitt budsjettforslag innebærer en svekkelse av universelle ordninger og at flere kostnader lempes over på elever og foresatte. I en slik kontekst reagerer dette medlem på Regjeringens forslag om å legge til rette for etableringen av flere privatskoler med offentlig støtte og fremmet derfor forslag om å redusere bevilgningen til dette formålet med 100 mill. kroner i partiets alternative statsbudsjett.

Dette medlem vil peke på skolefritidsordningen (SFO) som et viktig tilbud til elever i grunnskolen som mange familier er avhengig av for å få hverdagen til å gå i hop. For å forhindre en stor prisøkning, ønsker dette medlem å reversere det kuttet som Regjeringen legger opp til i sitt budsjettforslag ved å øke bevilgningen med 217 mill. kroner. Dette medlem er kritisk til en innlemming av det øremerkede tilskuddet til SFO i rammetilskuddet til kommunene fra 1. august 2003.

Dette medlem viser til at musikk- og kulturskolene har befestet seg som et meget populært og etterspurt kulturtilbud blant barn og ungdom. Med et stats-tilskudd som ikke oppfyller statens forpliktelser, kostnadsøkning som følge av lønnsstigning kombinert med en stadig dårligere kommuneøkonomi, veltes kostnadene over på elevene. Dette medlem mener Regjeringens signalisering om å vurdere å oppheve taket på foreldrebetalingen er et skritt i feil retning. Som et ledd i en opptrapping foreslo Senterpartiet å øke bevilgningen med 75 mill. kroner utover Regjeringens

gens forslag, inkludert de utviklingsmidler som Regjeringen har foreslått avvirket.

Dette medlem mener Regjeringen ikke har lagt inn tilstrekkelig midler til å kompensere for at det ikke lenger er anledning til å kreve egenbetaling ved leirskoleopphold. Dette medlem vil sikre fortsatt drift av leirskolene og viser til at Senterpartiet la inn 100 mill. kroner i øremerkede midler til dette formålet i partiets alternative statsbudsjett, slik at kommunene settes i økonomisk stand til å gi alle grunnskoleelever et gratis leirskoletilbud.

Dette medlem viser til at de aller fleste 16-19 åringer benytter seg av sin rett til videregående opplæring. For mange familier innebærer kjøp av bøker og annet læremateriell store kostnader. Dette medlem viser til at Senterpartiet i flere år har arbeidet for en generell stipendordning som på sikt kan gjøre den videregående skolen gratis. Som en opptrapping fram til en fullstipendierte videregående skole har Senterpartiet, i partiets alternative statsbudsjett, lagt inn forslag om å bevilge 100 mill. kroner i 2003 til innføring av et generelt læremiddelstipend til elever i videregående skole i tillegg til det behovsprøvde stipendet som innføres fra samme tid.

Dette medlem reagerer kraftig på Regjeringens forslag om å avvikle reisestipendet innen Norge og Norden. Dette vil ramme ca. 70 000 studenter og spesielt studenter bosatt i distriktene som har store reisekostnader også innad i Norge. I Senterpartiets alternative statsbudsjett foreslås det derfor å opprettholde reisestipendet ved å legge inn 83 mill. kroner til formålet.

Dette medlem finner Regjeringens forslag om å redusere borteboerstipendet for elever i videregående skole fra 3 450 kroner/måned til 2 215 kroner/måned svært uheldig. I en tid der stadig flere elever tvinges til å flytte på hybel som følge av at videregående skoler nedlegges, vil dette særlig ramme ungdom i distriktene. Derfor vil har Senterpartiet foreslått, i partiets alternative statsbudsjett, å øke bevilgningen med 148 mill. kroner slik at botilskuddet kan opprettholdes på dagens nivå.

I partiets alternative statsbudsjett er det også foreslått å bevilge 0,5 mill. kroner for å opprettholde ANSAs rådgivningstjeneste for norske studenter i utlandet.

Dette medlem vil peke på den vanskelig økonomiske situasjonen for de kirkelige fellestrådene. I partiets alternative statsbudsjett ble det derfor foreslått å øke bevilgningen med 20 mill. kroner for 2003.

Dette medlem viser til Regjeringens forslag om å avvikle tilskuddet til fjernundervisningsinstitusjonene fra 2003. Studietilbud i regi av fjernundervisningsinstitusjonene er for mange voksne eneste mulighet til kompetanseheving, fordi tilbudet her er fleksibelt i forhold til arbeidssituasjon og omsorgsoppgaver. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der partiet prioriterte å videreføre tilskudd til dette formålet. Dette medlem vil understreke verdien av det arbeidet som utføres i regi av studieforbundene når det gjelder studieringer og andre kompetansegivende tilbud innen et stort spekter av

emner og organisasjoner. Dette medlem viser til at støtten til studieforbundene er blitt kraftig redusert over flere år, og reagerer kraftig på at Regjeringen bidrar til en ytterligere reduksjon i sitt forslag til statsbudsjett, og at regjeringspartiene i tillegg reduserer bevilgningen med 20 mill. kroner mer i avtalen med Fremskrittspartiet. Dette er et anslag mot den innsatsen som frivillige organisasjoner har bidratt med i når det gjelder folkeopplysning gjennom mange år.

4. MERKNADER TIL KAPITLER PÅ UTDANNINGSOMRÅDET

Når det gjelder budsjettkapitler og poster som *ikke* er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til Regjeringens forslag.

4.1 Utdannings- og forskningsdepartementet - administrasjon

Programkategori 07.10 Administrasjon omfatter det nye Utdannings- og forskningsdepartementet, Læringscenteret, statens utdanningskontorer, Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) og samisk utdanningsadministrasjon. Tilskudd til trossamfunn mv. gjenfinnes under kap. 310.

Kap. 200 Utdannings-, og forskningsdepartementet

Departementet foreslår en bevilgning på 156 766 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen vil vise til de mange ulike prosjekter som er iverksatt over hele landet for å fremme læring og heve kompetansen i den offentlige skolen. Komiteen mener dette er et viktig arbeid. Komiteen ber departementet om å samle erfaring og kunnskap fra de mange prosjekter som er, og har vært i gang, slik at erfaringene formidles til hele skole-Norge.

Komiteen mener at prosjektene blir viktige i det øyeblikk kunnskapen kan nyttiggjøres bredt.

Komiteen ber departementet vurdere å be en instans å ta på seg oppgaven å samle erfaringene fra de mange prosjekter som er igangsatt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet inneholder et generelt driftskutt for alle departementene på til sammen 150 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser i tillegg til at Regjeringen i proposisjonen øket denne posten med 13,2 mill. kroner. Av disse er 5,2 mill. kroner relatert til overføring av UNESCO-sekretariatet i Norge fra Kultur- og kirke departementet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen forut-

setter at overføringen av UNESCO-sekretariatet i Norge fra Kultur- og kirke departementet til Utdannings- og forskningsdepartementet ivaretas på en forsvarlig måte i et samarbeid mellom departementene.

Disse medlemmer henviser for øvrig til sin generelle merknad.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til Innst. S. nr. 77 (2001-2002) om opprettelsen av en nasjonal kunnskapsbase hvor komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, ber departementet arbeide for å etablere nasjonale kunnskapsbaser og orientere Stortinget i egen melding eller på annen passende måte. Disse medlemmer ber departementet følge opp i Revidert nasjonalbudsjett for 2003 med en redegjørelse for status og videre fremdrift.

Kap. 202 Læringscenteret

Departementet foreslår en bevilgning på 115 477 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteen viser til at Læringscenteret har sentrale oppgaver i tilknytning til kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring. Læringscenteret har også forvalteransvar for å gjennomføre avgangsprøver i grunnskolen og sentralt gitte prøver i videregående opplæring, og forvalter tilskuddsordninger til læremiddelutvikling og -produksjon og drift av Skolenettet.

Komiteen viser til at Regjeringen foreslår en økning i bevilgningen på 6,4 mill. kroner, av dette er 2,5 mill. kroner relatert til en overføring av Faglig Enhet for PP-tjenesten til Læringscenteret, mens 2,1 mill. kroner skyldes at ansvaret for språkprøva i norsk for innvandrere er overført.

Komiteen merker seg at oppgaver som Statens lærerkurs har hatt innenfor etter- og videreutdanning, inkludert internasjonale tilbud, blir ført videre av Læringscenteret, SOFF, universiteter og høyskoler. Komiteen minner om Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002) der det understrekes at ved omleggingen er det viktig at det fortsatt blir kanalisert ressurser til organisasjoner og institusjoner som har drevet etterutdanningsstilbud. Komiteen ser det som viktig at Læringscenteret tilgodeser etterutdanningskurs slik at et mangfold av tilbud blir opprettholdt.

Komiteen viser til departementets og Læringscenterets arbeid med ulike prosjekter som handler om kvalitetsutvikling i grunnskole og videregående opplæring. Komiteen mener at dette er sentrale prosjekter av stor informasjonsverdi. Komiteen vil understreke at informasjon om dette bør være lett tilgjengelig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 203 Statens utdanningskontor

Departementet foreslår en bevilgning på 109 812 000 kroner under dette kapitlet, som omfatter drift av 18 utdanningskontorer. Fra 1. januar 2003 vil utdanningskontorene bli innlemmet i fylkesmannsembetet.

Komiteen viser til at de statlige utdanningskontorene innlemmes i fylkesmannsembetet fra 1. januar 2003. Komiteen merket seg at departementet vil vurdere kontorenes oppgaver i sammenheng med den øvrige statlige utdanningsadministrasjonen, bl.a. i forhold til høringsuttalelsene til Kvalitetsutvalgets innstilling og opp mot gjennomgangen av Læringscenteret. Departementet tar sikte på å komme tilbake til dette i Revidert nasjonalbudsjett for 2003. På denne bakgrunn foreslås en videreføring av kontorenes hovedoppgaver i 2003.

På denne bakgrunn slutter komiteen seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 204 Foreldreutvalget for grunnskolen

Departementet foreslår en bevilgning på 5 600 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteen viser til at Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) skal arbeide for å styrke engasjementet til foreldrene. Det er svært viktig at skolene samarbeider tett med foreldrene, og at representanter for foreldrene blir hørt ved omlegginger i grunnskolen. Økt engasjement og medvirkning fra foreldrene er viktig i arbeidet for en god skole, blant annet for å styrke skolens holdningsskapende arbeid. FUG har en viktig funksjon som rådgivende organ for departementet. Komiteen er kjent med at det er dannet medlemsorganisasjoner av foreldre som supplement til FUG. Det vises bl.a. til foreningen Aktive Foreldre. Komiteen ser på dette som et utslag av økt foreldreengasjement og er positiv til det arbeidet som skjer i denne sammenheng. Det er viktig å åpne for et mangfold av foreldreorganisasjoner og initiativ som springer ut av ulike foreldregruppers engasjement.

Komiteen mener at eksempelvis slike organisasjoner bør ha mulighet til å motta prosjektstøtte til sine initiativ.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 206 Samisk utdanningsadministrasjon

Departementet foreslår en bevilgning på 26 689 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at Sametinget har et overordnet ansvar for utvikling og produksjon av samiske læremidler. På bakgrunn av St.meld. nr. 34 (2001-2002) Om høyere samisk utdanning og forskning, jf. Innst. S. nr. 12 (2002-2003), må en kunne forvente at samisk lærebokproduksjon på bl.a. videregående skoles nivå vil øke i årene fremover.

Flertallet ber departementet følge denne utviklingen nøye og i samarbeid med relevante organer bidra til at samisk lærebokproduksjon styrkes i fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen ønsker en likebehandling av alle mennesker uansett etnisk tilhørighet. På denne bakgrunn går disse medlemmer mot den særbehandlingen av den samiske befolkningen som Sametinget representerer. De oppgaver som Sametinget har i forhold til utdanning, skal slik disse medlemmer ser det utføres i de instanser som har ansvaret for resten av skolesektoren. På bakgrunn av St.meld. nr. 34 (2001-2002) Om høyere samisk utdanning og forskning, jf. Innst. S. nr. 12 (2002-2003), forventer disse medlemmer at samisk lærebokproduksjon på bl.a. videregående skoles nivå vil øke i årene fremover. Disse medlemmer ber departementet følge denne utviklingen nøye. Disse medlemmer viser for øvrig til sin generelle merknad.

4.2 Grunnskolen og videregående opplæring

Programkategori 07.20 Grunnskolen og videregående opplæring gjelder særlige tiltak utenom den vanlige finansieringen gjennom rammetilskudd og skatteinntekter til kommunene og fylkeskommunene.

Departementet viser til at hovedinnstillingen fra Kvalitetsutvalget for modernisering av rammevilkårene for grunnopplæring, skal foreligge i april 2003. Utvalgets delinnstilling om rammeverk for et nasjonalt kvalitetssystem foreligger og har vært til høring.

I Tillegg nr. 3 til statsbudsjettet for 2003, fremmet 8. november 2002, redegjør departementet nærmere for Kvalitetsutvalgets delinnstilling. Departementet støtter her forslaget om at det skal etableres et nasjonalt system for kvalitetsvurdering i grunnopplæringen, og legger til grunn at dette skal omfatte både offentlige skoler og private skoler som mottar offentlig støtte. Departementet mener videre at eksamensresultater alene ikke gir et tilstrekkelig godt mål for læringsutbyttet, og slutter seg til utvalgets forslag om å utvikle nasjonale prøver for å kartlegge elevenes grunnleggende ferdigheter i lesning, skrivning, matematikk og engelsk på fire ulike trinn i grunnopplæringen. Departementet går også inn for å få etablert et nettsted med lett tilgjengelig informasjon om kvalitet i opplæringen. Departementet deler høringsinstansenes skepsis til endimensjonale rangeringer av skolerresultater, og vil sette i gang et arbeid med å utvikle kvalitetsindikatorer basert på anerkjent internasjonal forskning og slik at flere aspekter ved resultat kvalitet, læringsmiljø og res-

surser kommer med. Det legges opp til at en første versjon av portalen skal være i drift fra skolestart høsten 2003.

Departementet anfører at kostnadene ved utvikling av kartleggingsprøver og etablering av en kvalitetsportal skal dekkes innenfor departementets budsjett, jf. kap. 226 nedenfor. Det samme gjelder driftskostnadene som må utredes nærmere. Det er stor usikkerhet knyttet til utgiftsanslagene.

Komiteen understreker at satsing på realfag også må innebære satsing på fag og emner med tilknytning til marin sektor. Fiskeri- og havbruksnæringen er en moderne og attraktiv næring med mange faglige og næringsmessige muligheter. Komiteen ber Regjeringen igangsette et program på ungdomstrinnet for å øke interessen for fag og emner med tilknytning til marin sektor.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet hvor partiene er enige om følgende punkter:

1. Det legges frem for Stortinget en redegjørelse om ressursituasjonen i grunnskolen og videregående skole i løpet av første halvår 2003.
2. I løpet av våren fremlegges en proposisjon om endringer i opplæringsloven med sikte på økt handlefrihet og mer fleksibel ressursbruk.
3. I april legges hovedinnstillingen fra kvalitetsutvalget for grunnopplæringen (Søgnen-utvalget) frem. På dette grunnlag legger Regjeringen frem en egen sak til Stortinget til behandling i stortings sesjonen 2003-2004. Denne vil bl.a. omfatte kvalitetsmessige minstestandarder i basisfagene og andre strukturtiltak som er nødvendig for å heve kvaliteten i grunnopplæringen.
4. Det vises til St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2002-2003) om et nasjonalt system for kvalitetsvurdering i grunnopplæringen. Dette vil blant annet omfatte nasjonale prøver i basisfagene som skal utvikles i løpet av 2003 og implementeres i løpet av skoleåret 2003-2004.

Nasjonalt system for kvalitetsvurdering i opplæringen

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, har merket seg Regjeringens forslag om etablering av et nasjonalt system for kvalitetsvurdering i grunnopplæringen, og viser til synspunktene i St.prp. nr. 1 Tillegg. nr. 3 (2002-2003).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2002-2003) der Regjeringen presenterer sin oppfølging av delinn-

stillingen fra utvalget for kvalitet i opplæringen "Førsteklasses fra første klasse".

Disse medlemmer mener det er viktig å få etablert et godt system for kvalitetsvurdering i grunnskolen. Hensikten med vurderingen må være å kontinuerlig utvikle og forbedre skolenes opplæringstilbud, både gjennom politiske beslutninger og gjennom endret praksis på den enkelte skole. Elevenes og foreldrenes vurdering av opplæringen må inngå som en viktig del av evalueringen.

Disse medlemmer merker seg at Regjeringen vil opprette en nettportal med resultatene fra kvalitetsvurderingen av de ulike skolene. Disse medlemmer vil advare mot uheldige virkninger et slikt system for offentliggjøring av resultatene kan få. Gjennomsnittlige elevprestasjoner på hver skole henger tett sammen med elevgrunnlaget og rammebetingelsene skolene har. En forenklet sammenstilling av elevprestasjoner på ulike skoler vil feilaktig kunne tolkes som en rangering av kvaliteten på opplæringen ved ulike skoler. Regelmessig måling og offentliggjøring av prøveresultater kan også virke styrende på undervisningen, slik at det å oppnå gode prøveresultater i enkeltfag kommer i fokus framfor mangfoldet av de kunnskaper og ferdigheter elevene skal lære gjennom skoleløpet.

Disse medlemmer mener det er viktig å måle kvalitet på en måte som ivaretar bredden i de målene skolen skal oppfylle i henhold til læreplanen. For at et nasjonalt vurderingssystem skal ha noen nytteverdi, er det avgjørende at kvalitetsvurderingen inkluderer mer enn elevprestasjoner i enkeltfag. Det må utvikles indikatorer som måler faktorer som trivsel, læringsstrategier, forståelse og innsikt. Disse medlemmer merker seg at departementet vil utvikle prøver som også kartlegger denne typer egenskaper.

Disse medlemmer mener det er viktig at prøvene og nettportalen gir et bredt vurderingsgrunnlag, og gode muligheter til å sammenligne samme skoles resultater over tid, for å se hvordan ulike undervisningsopplegg og organiseringer slår ut.

Disse medlemmer mener at dersom målet med et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem er å få til kontinuerlig forbedring av opplæringstilbudet, må det utvikles et system for forbedringstiltak og utviklingsarbeid i forlengelsen av vurderingen. Utfordringen må være å sørge for at alle norske skoler gir en opplæring av høy kvalitet, og at svakheter eller problemer som avdekkes ved enkelte skoler følges opp systematisk. Dersom en skole får dårlige resultater på vurderingen skal ikke resultatet være at lærere og elever velger seg vekk fra skolen, men at skolen selv, skoleeier og nasjonale myndigheter raskt setter i gang tiltak for forbedring. Disse medlemmer ber Regjeringen i revidert budsjett for 2003 komme tilbake til Stortinget med et opplegg for den kontinuerlige oppfølgingen av kvalitetsvurderingen.

Skolebygg

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten

Simonsen, viser til at Regjeringen i budsjettforslaget foreslo å bruke 1 mrd. kroner i 2003 til gjennomføring av den vedtatte låneordningen for vedlikehold, opprustning og utbygging av skoleanlegg på 15 mrd. kroner. Flertallet viser også til at budsjettforliket mellom disse partier medfører en ramme på 2 mrd. kroner i 2003, jf. Budsjett-innst. S. nr. 5 (2002-2003) fra kommunalkomiteen, kap. 582.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har merket seg at Regjeringen har redusert låneramma for 2003 med 1 mrd. kroner i den statlige finansieringsordningen for skolebygg. Disse medlemmer viser til at Stortinget i 2002 vedtok finansieringsordningen, der kommuner og fylkeskommuner skal få kompensert renteutgifter knyttet til nybygg, rehabilitering, opprustning og utbedring av skoleanlegg. Disse medlemmer vil understreke at dette skulle være en opptrappingsplan i 8 år fra 2001, med ca. 2 mrd. kroner pr. år.

Disse medlemmer viser til regjeringens budsjettavtale med Fremskrittspartiet, der kuttet i finansieringsordningen blir gjenopprettet. Disse medlemmer mener at det er viktig at opptrappingsplanen kan fortsette i planlagt tempo.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 221 Grunnskolen

Departementet foreslår en bevilgning på 1 475 554 000 kroner under dette kapitlet.

Departementet foreslår at den statlige virkemiddelordningen for lærerrekuttering skal opphøre når den inneværende virkemiddelperioden går ut 31. juli 2003 (post 60). Tilskuddet til skolefritidsordninger foreslås innlemmet i rammetilskuddet til kommunene fra 1. august 2003 (post 63), jf. Innst. S. nr. 253 (2001-2002). Tilskuddet til leirskoleopplæring (post 66) er innlemmet i rammetilskuddet til kommunene fra 1. januar 2003, herunder 60 mill. kroner i forbindelse med at kommunen ikke lenger kan kreve egenbetaling fra foreldrene til leirskoleopphold. Tilskuddet til utvikling av musikk- og kulturskolene (post 70) foreslås avvirket i 2003.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen peker på at 40 pst. av grunnskolene i Norge er fådelt eller udelte skoler. Flertallet viser til budsjettavtalen mellom regjeringens partiene og Fremskrittspartiet, der Regjeringen innen første halvår 2003 skal legge frem en redegjørelse om ressursituasjonen i grunn- og videregående skole. Flertallet ber Regjeringen gi en særskilt redegjørelse for situasjonen for fådelt og udelte skoler i denne sammenheng, med bl.a. fokus på grendeskolenes betydning for livskraftige lokalmiljø.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, peker på at 40 pst. av grunnskolene i Norge er fådelt eller udelte skoler. I 2001 ble det lagt ned 26 skoler og oppretta 11 nye. Skolenedleggelse kan ha store konsekvenser for lokalsamfunnet og miljøet. Disse medlemmer viser til at Stortinget tidligere har bedt Regjeringen om å legge fram en sak for Stortinget som drøfter årsakene til og konsekvensene av skolenedleggelse, med fokus på grendeskolenes rolle for livskraftige lokalmiljø. Disse medlemmer forutsetter at Regjeringen legger frem en sak i løpet av våren 2003.

VIRKEMIDDELORDNINGEN FOR NORD-NORGE (POST 60)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til virkemiddelordningen for Nord-Norge, som utløses ved skoler med mer enn 20 pst. ufaglærte lærere. Flertallet mener denne ordningen har vært positiv for skoler som har vært under den, men er usikker på resultatet i forhold til ressursbruk. Flertallet ber departementet følge nøye med utviklingen av lærersituasjonen på skoler i landsdelen, og vurdere tiltak dersom situasjonen forverres i forhold til landet for øvrig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet peker på at tilskuddet til virkemiddeltiltak i Nord-Norge er viktig for å sikre lærerrekuttering til skoler som sliter med å skaffe kvalifiserte lærere. Tiltaket er rettet mot grunnskoler i de tre nordligste fylkene hvor andelen ukvalifiserte lærere er 20 pst. eller mer. Det har vært en nasjonal oppgave å ta i bruk målrettede virkemidler for å forbedre situasjonen, slik at elever i hele landet får godt undervisningstilbud. Betydningen av virkemiddeltiltakene ble også slått fast av komiteen i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002). En samlet komité understreket at dette var en overslagsbevilgning, og at gjeldende regler for tilskudd skulle videreføres.

Disse medlemmer viser også til at komiteen slo fast at dersom det skal gjøres endringer i regelverket må disse forelegges Stortinget og være en del av et samlet opplegg for rekuttering av lærere.

Disse medlemmer viser til at enkelte skoler i Nord-Norge har store problemer med å skaffe kvalifisert undervisningspersonale, og at det er eksempler på skoler som har opp mot 50 pst. ukvalifiserte lærere. Disse medlemmer viser videre til evalueringen av tiltaksordningen fra FINNUT Consult i desember 2001 som konkluderer med at den personrettede virkemiddelordningen med lønstilllegg og flyttestillegg er en nødvendig, men ikke tilstrekkelig forutsetning for å øke andelen kvalifiserte lærere i Nord-Norge. Rapporten slår fast at situasjonen ville vært betydelig verre uten virkemiddelordningen.

Disse medlemmer går inn for at den ordningen med tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge som var gjeldende i 2001, føres videre, og foreslår en overførbar bevilgning på 14 mill. kroner til dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

SKOLEFRITIDSORDNINGEN (POST 63)

Komiteen viser til at det våren 2002 ble lagt fram en nasjonal evaluering av skolefritidsordningen. Komiteen ber Regjeringen på bakgrunn av denne komme til Stortinget med en plan for utvikling av skolefritidsordningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkepart, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettforslaget der tilskuddet til SFO er redusert med 217 mill. kroner. Tilskuddsordningen skal medvirke til drift av skolefritidsordninger for å gi barn et tilbud om omsorg og aktivitet før og etter skoletid. Flertallet støtter bevilgningsforslaget. Stramheten i budsjettet gjør det nødvendig å foreta enkelte kutt, og flertallet viser til Regjeringens beregninger som at kuttet tilsvarer en økning i foreldrebetaling på kr 150 pr. barn pr. måned.

Flertallet viser til Innst. S. nr. 253 (2001-2002) der det ble vedtatt å innlemme posten i rammetilskuddet til kommunene fra 1. august 2003 og støtter Regjeringens forslag om å følge dette opp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringen foreslår å halvere tilskuddet til skolefritidsordningen i 2003. Disse medlemmer vil peke på skolefritidsordningen (SFO) som et viktig tilbud til elever i grunnskolen som mange familier er avhengig av for å få hverdagen til å gå i hop. En halvering av statstilskuddet, kombinert med en kraftig svekket kommuneøkonomi, vil føre til prisøkning for foreldrene. Mange foreldre opplever at prisen for SFO allerede er på grensen av det familiens økonomi kan klare. Disse medlemmer viser til uttalelser fra Regjeringen om at reduksjonen vil medføre en økning i egenandelen på 150 kroner pr. barn. Disse medlemmer stiller seg uforstående til dette, spesielt på bakgrunn av tilbakemeldinger fra kommuner som uttaler at de må kutte i tilbudet og heve egenandelen med flere hundre kroner. Disse medlemmer viser til at det allerede i dag finnes eksempler på at foreldrebetalingen pr. måned ligger på 3 500 kroner eller mer. Disse medlemmer er bekymret for at mange foreldre med lav inntekt, blant annet aleneforsørgere, ikke lenger er i stand til å benytte seg av SFO. Resultatet blir at mange barn ikke lenger kan nyte godt av et trygt tilbud før og etter skoletid, men må overlates til seg selv fram til de foresatte er tilbake fra arbeid. Disse medlemmer mener SFO har er viktig som et forebyggende tiltak ved at det gir barn trygg-

het og tilhørighet. Disse medlemmer har også merket seg høringsuttalelsen fra Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon som uttaler at kutt i SFO vil ramme foreldre til funksjonshemmede barn i større grad enn andre.

Selv om SFO de fleste steder fungerer meget bra, er det også et stort forbedringspotensial, blant annet øke kompetansen hos de ansatte. Derfor ønsker disse medlemmer en opptrapping av tilskuddet til SFO, slik at tilbudet kan utvikles både i omfang og kvalitet.

Disse medlemmer er imot en innlemming av det øremerkede tilskuddet til SFO i rammetilskuddet til kommunene fra 1. august 2003. Dette fordi dekningsgraden er svært varierende både mellom fylkene og mellom kommunene innad i et fylke. Siden den økonomiske situasjonen er meget svak i de fleste kommuner, er det vanskelig å se at kommunene vil ha anledning til å bygge ut SFO-tilbudet i tiden framover uten økt statlig medvirkning.

Disse medlemmer går inn for at tilskuddet til skolefritidsordningen skal opprettholdes som øremerket tilskudd, og foreslår en bevilgning på 217 mill. kroner til dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

LEIRSKOLEOPPLÆRING (POST 66)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at budsjettavtalen mellom disse partier bl.a. inneholder følgende punkt om leirskoler:

"Statlige bevilgninger til leirskoler øremerkes på Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett f.o.m. 2003."

Flertallet foreslår at det under post 66 bevilges 90,3 mill. kroner. Disse midlene skal erstatte foreldrebetalingen, slik at gratisprinsippet også gjelder leirskoleopphold i tillegg til dekning av lærerlønninger. (Det vises for øvrig til at kap. 571 post 68 under kommunalkomiteens rammeområde økes med 4,6 mill. kroner.)

Når det gjelder leirskoleopphold i grunnskolen, viser flertallet til Ot.prp. nr. 94 (2002-2003) om gratisprinsippet i grunnskolen, og komiteens nær forestående innstilling om denne proposisjonen. Flertallet henviser også til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet der statlige bevilgninger til leirskoler øremerkes på departementets budsjett fra 2003. Dette gjelder også de midlene som skal erstatte foreldrebetalingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringens opprinnelige forslag om å innlemme tilskuddet til leirskoleopplæring i rammetilskuddet til kommunene ble endret gjennom budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

partiet og at tilskuddene til leirskoleopplæring, sammen med tilskudd for å kompensere foreldrenes egenbetaling, nå skal øremerkes. Disse medlemmer mener alle barn i grunnskolen bør gis tilbud om leirskoleopplæring. Disse medlemmer vil understreke at betydningen av leirskole er like viktig enten barna er oppvokst i by eller på landet.

Et leirskoleopphold gir elevene kunnskap og opplevelser i et annet miljø enn det de ferdes i til daglig. Samarbeid og sosial læring er i tillegg viktige gevinster ved et leirskoleopphold. Disse medlemmer mener leirskolene på denne måten i praksis oppfyller intensjonene i opplæringsloven. Slike erfaringer kan ikke erverves gjennom vanlig teoriundervisning.

Disse medlemmer viser til Ot.prp. nr. 94 (2001-2002) der gratisprinsippet i grunnskolen blir presisert. Disse medlemmer er glad for at gratisprinsippet nå slås fast, slik at alle elever gis samme mulighet til å delta på leirskole og at en dermed unngår en uheldig stigmatisering av elever som på grunn av familiens økonomi ikke kan betale egenandeler. Disse medlemmer mener at 60 mill. kroner ikke er tilstrekkelig til å dekke opp for bortfallet av den tidligere foreldrebetalingen. Disse medlemmer viser i den forbindelse til tall fra Norsk Leirskoleforening som viser at den foreslåtte bevilgningen kun dekker 60 pst. av de virkelige kostnadene til opphold og reise. Faren er, etter disse medlemmers oppfatning, at en underbudsjettering fra statens side vil føre til at mellomlegget må dekkes av kommunene som fra før av er i en presset økonomisk situasjon, med det resultat at kommunene ikke har råd til å sende elever på leirskole. Disse medlemmer vil understreke at utviklingen i antall elever som tilbys leirskoleopphold må følges nøye, og at det må vurderes nye tiltak dersom det viser seg at mange kommuner ser seg nødt til å kutte i tilbudet. Disse medlemmer vil påpeke at statstilskuddet til undervisning ikke dekker lønn til leirskolelærere fullt ut, slik vertskommunene også har en utgift forbundet med dette. Disse medlemmer ønsker å øremerke midler til å dekke utgifter til blant annet lærerlønninger på leirskolene.

Disse medlemmer foreslår en bevilgning på 120,3 mill. kroner i forhold Regjeringens forslag. Av dette utgjør ca. 90 mill. kroner dekning av foreldrebetaling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

KOMMUNALE MUSIKK- OG KULTURSKOLER (POST 67)

Komiteen mener at den kommunale musikk- og kulturskolen er viktig for å gi mulighet til opplevelse og kulturell utøvelse.

Komiteen viser til at kulturskolene er lovpålagte. Alle kommuner skal enten alene eller sammen med andre kommuner ha kulturskole. Komiteen peker på at målsetningen Stortinget har satt på at 30 pst. av elevene i grunnskolen skal omfattes av tilbudet langt fra er nådd, og at etterspørselen er stor og ventelistene lange

på mange plasser. Målet må være å gi alle som ønsker plass i musikk- og kulturskolene et tilbud.

Komiteen viser til at Stortinget både i år 2000 og i 2001 har bedt Regjeringen fremlegge en stortingsmelding om kulturskolene, inkludert en vurdering av tilskuddssats. Stortinget har så langt ikke blitt fremlagt noen melding. Komiteen ber Regjeringen fremlegge en Stortingsmelding om kulturskolene våren 2003.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Jan Simonsen, støtter bevilgningsforslaget under post 67 og har merket seg de klare signalene om at Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en melding om kulturskolene i løpet av våren 2003.

Flertallet viser til at Regjeringen tar sikte på å endre tilskuddsordningen fra høsten 2003 slik at den kan bli mer fleksibel og gi større kommunalt handlingsrom. Blant annet vil det bli vurdert å gi kommunen mulighet til selv å fastsette foreldrebetaling. Flertallet mener at kulturskolen skal være for alle, og at det derfor er viktig med en lavest mulig foreldrebetaling. Flertallet avventer departementets vurdering av spørsmålet og forutsetter at dette vil skje i forbindelse med den varslede melding om kulturskolene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, mener at det er viktig å sikre barn og unge muligheter til egen utfoldelse, ved å gjøre tilbudet billigere. Disse medlemmer mener at staten må dekke en større andel av støtten til kulturskolene. Disse medlemmer viser til at statstilskuddet har stått tilnærmet stille de seneste 10 årene. Statens andel av kostnadene og utgjør i dag kun 15 pst. Disse medlemmer viser til det departementsnedsatte Eikemoutvalget i 1998 foreslo en opptrapping av den statlige finansieringen til 45 pst. i løpet av tre år. Disse medlemmer mener Regjeringens vurdering av å oppheve taket på foreldrebetalingen er et skritt i feil retning. Resultatet kan bli et større press på ordningen uten at kommunene får anledning til å utvide tilbudet, men tvinges til å heve foreldrebetalingen ytterligere. Kulturskolene, som er ment å være et tilbud for de mange, kan stå i fare for å bli et eksklusivt gode for de få, stikk i strid med intensjonene bak ordningen.

Disse medlemmer mener at det fortsatt må være en maksimal takst for foreldrebetaling. Målet må være å få satt et lavest mulig tak på foreldrebetalingen, slik at foreldre/foresattes økonomi ikke skal hindre deltakelse i kulturskolen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Disse medlemmer viser til at ved innføringen av en ny fordelingsnøkkel for tippemidlene skal overskuddet i Norsk Tipping AS ifølge Innst. O. nr. 44 (2001-2002) gå til idrett og kultur med en like stor del på hver. Den vedtatte endringen medfører at midlene som går til

forskning, fases ut over 3 år. Disse medlemmer viser videre til at 40 pst. av midlene som tilfaller kultursektoren skal øremerkes gjennomføringen av den kulturelle skolesekken. Disse medlemmer vil peke på at dette innebærer en styrking av kulturskolene som medvirker til å iverksette intensjonene med den kulturelle skolesekken.

UTVIKLING AV MUSIKK- OG KULTURSKOLENE (POST 70)

Komiteen vil opprettholde tilskuddet til utvikling av musikk- og kulturskolene, og peker på det verdifulle utviklingsarbeidet som utføres bl.a. i regi av Norsk Kulturskoleråd. Komiteen foreslår en bevilgning på 7,3 mill. kroner over post 70, og ber departementet overføre midlene direkte til Norsk Kulturskoleråd, og ikke som nå via utdanningsdirektøren i Sør-Trøndelag.

Kap. 222 Statens grunnskoler og grunnskoleinternat

Departementet foreslår en bevilgning på 43 381 000 kroner under dette kapitlet. Komiteen har ingen merknader og slutter seg til bevilgningsforslaget.

Kap. 223 Videregående opplæring

Departementet foreslår en bevilgning på 262 404 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget. Når det gjelder ordningen med læremiddelstipend for unge i videregående opplæring, viser komiteen til merknader under kap. 2410 post 70.

Komiteen mener ordningen med landslinjer er en viktig ordning for utdanninger som er svært dyre i drift og/eller har et rekrutteringsgrunnlag som er for lite i et fylke eller i en region.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, er derfor tilfreds med Regjeringens forslag om opprettholde bevilgningen på 2002-nivå, og som øremerket post på statsbudsjettet. Dette vil etter flertallets mening gi stabile rammevilkår for disse utdanningene, og sikre videre drift.

LÆRLINGER MED SÆRSKILTE BEHOV (POST 70)

Komiteen har merket seg at det er har vært en relativt stor differanse mellom antall søknader og hva departementet innvilger av søknader og av omsøkt beløp. Komiteen vil understreke nødvendigheten av at det legges til rette for at alle elever i videregående skole får mulighet til å skaffe seg en sluttkompetanse i tråd med egne forutsetninger. I den forbindelse er det nødvendig å motivere lærebedrifter til å ta i mot lærlinger som behøver ekstra oppfølging og tilrettelegging, slik at ikke ekstra kostnader forbundet med denne gruppen lærlinger er til hinder for at disse får fullført sitt opplæringsløp. Komiteen ber departementet foreta en gjennomgang av tilskuddsordningen med

sikte på å bringe den i samsvar med det reelle behovet både når det gjelder beløp og innretning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

UNITED WORLD COLLEGE (POST 74)

Komiteen viser til Innst. S. nr. 255 (2001-2002) der bevilgningene til Røde Kors Nordiske United World College ble økt. Bevilgningene til skolen er etter komiteens mening ikke tilfredsstillende, og komiteen er opptatt av at det må søkes et mer langsiktig og stabilt finansieringsopplegg.

Komiteen viser til at Røde Kors Nordisk United World College er evaluert, og at det foreligger en egen evalueringsrapport. Rapporten konkluderer med at skolen har et høyt aktivitetsnivå og at målene langt på vei er oppnådd. Om lag 95 pst. av elevene som går opp til IB-eksamen består, og resultatene er helt på topp sammenlignet med andre tilsvarende college. Komiteen viser til at evalueringsrapporten understreker behovet for å sikre skolen økonomisk forutsigbarhet.

Komiteen ber Regjeringen ta kontakt med de andre nordiske landene for å drøfte finansieringen av Røde Kors Nordiske United World College i fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 224 Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring

Departementet foreslår en bevilgning på 266 819 000 kroner under dette kapitlet. Tilskuddene til seniortiltak er foreslått innlemmet i rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene fra 1. januar 2003.

Komiteen viser til det verdifulle arbeide som utføres av Stiftelsen Arkivet i Kristiansand, ikke minst når det gjelder kamp mot vold og rasisme. Komiteen mener at det er ønskelig at støtten til Stiftelsen Arkivet blir mer forutsigbar, og ber om det i forbindelse med statsbudsjettet for 2004 blir vurdert å gi Stiftelsen Arkivet midler over egen post, jf. støtten til Falstadsenteret. Komiteen øremerker 1,7 mill. kroner av bevilgningen over post 70 til Stiftelsen Arkivet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til ordningen med sentralgitt avgangsprøve etter 10. klasse på ungdomstrinnet. Flertallet mener at det er viktig å opprettholde ordningen med sentralt utarbeidede avgangsprøver i grunnskolen, jf. St.prp. nr. 41 (2001-2002) og Innst. S. nr. 158 (2001-2002), og er derfor tilfreds med Regjeringens bevilgningsforslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring

Departementet foreslår en bevilgning på 381 818 000 kroner under dette kapitlet. Den særlige statlige satsingen på kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen er nærmere omtalt i proposisjonen. Kvalitetsutvalgets delinnstilling om rammeverk for et nasjonalt kvalitetssystem er omtalt i Tillegg nr. 3 til statsbudsjettet, jf. punkt 4.2 foran. Ekstra midler er lagt inn til forebyggende tiltak rettet mot frafall i videregående opplæring. Departementet vil vurdere tilbudsstrukturen i videregående opplæring når utredningen fra Kvalitetsutvalget foreligger.

Komiteen peker på at kapitlet omfatter en rekke programmer og prosjekter som bare er kort omtalt i budsjettet. Komiteen etterlyser en resultatrapportering fra 2001-2002 som kan gi bedre grunnlag for ressursforbruket. Departementet har selv pekt på at kapitlene 202, 204, 224, 226, 243 og 248 må sees i sammenheng.

Komiteen viser til sin merknad i Budsjett-innst. S. nr.12 (2001-2002):

"Komiteen viser til at det i proposisjonen er omtalt en rekke resultatmål og oppgaver, og ber om at Stortinget får en tilbakemelding om arbeidet innen utgangen av 1. halvår 2002."

Komiteen etterlyser bredere tilbakemelding med vurdering av resultater og ressursbruk og forutsetter at dette gjøres i første halvår 2003.

Komiteen er kjent med "Realfag, naturligvis" - strategi for styrking av realfagene i perioden 2002-2007.

Komiteen har merket seg at et av tiltakene rettet mot allmennheten er støtte til vitensentrene i Norge, der årlig støtte til drift skal komme fra departementet under kap. 226. Komiteen forutsetter at støtten trappes opp i tråd med realfagstrategien.

Komiteen viser spesielt til at vitensentrene under etablering må inkluderes, og nevner oppstart av Vitensenteret i Bergen samt Nordnorsk Vitensenter i Tromsø - med avklaring knyttet til overtagelse av Nordlysplanet.

Komiteen medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det meste av midlene har vært brukt til kompetanseutviklingstiltak. Disse medlemmer viser til at prosjektet Kvalitetsutvikling i grunnskolen 2000-2003 skal avsluttes neste år. Statlige midler til prosjektet er kanalisert gjennom Statens utdanningskontor og dekket over kapitlet. Disse medlemmer mener det er viktig at de planlagte programmene blir gjennomført. Disse medlemmer mener derfor at Statens utdanningskontor i 2003 må tilføres midler slik at tiltakene kan gjennomføres som

planlagt av kommunene og de regionale utdanningskontorene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå

Departementet foreslår en bevilgning på 107 697 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og representanten Simonsen, viser til klokkedykkertutdanningen og at i alt tre rapporter har anbefalt at utdanning av klokkedykkere ved Statens dykkerskole bør komme i gang så fort som mulig. Disse medlemmer viser til at flere oljeselskaper har sagt seg villig til å bidra med utstyrsmidler. Disse medlemmer har merket seg at kurs for klokkedykkere ikke har vært holdt i 2002. Disse medlemmer ber Regjeringen komme tilbake til finansieringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

4.3 Andre tiltak i utdanningen

Programkategori 07.40 Andre tiltak i utdanningen omfatter tilskudd til private skoler, spesialpedagogiske kompetansesentre og tiltak, IKT i utdanningen og diverse andre tilskudd.

Kap. 240 Private skoler mv.

Departementet foreslår en bevilgning på 1 775 633 000 kroner under dette kapitlet.

Departementet har kortet ned behandlingstiden for søknader om godkjenning etter privatskoleloven og innført en mer liberal praksis. Departementet vil komme tilbake til oppfølgingen av avtalen om å endre tilskuddsordningen for private skoler slik at husleie- og kapitalutgifter inngår i beregningsgrunnlaget. Departementet vil ellers om kort tid fremme endringsforslag til privatskoleloven, vesentlig knyttet til grunnskoler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen mellom disse partier, der det bl.a. heter:

"Partene er enige om målet om større grad av likestilling mellom offentlige og private skoler. Dette sees i sammenheng med varslet lov om etablering av friskoler. Det vil bli fremmet forslag til ny lov om frittstående skoler i desember. Dagens krav til formål erstattes av krav til innhold og kvalitet. Kravet til innhold er at skolene enten følger læreplanen for offentlige grunnsko-

ler, eller læreplaner som på annen måte sikrer elevene en jevn god opplæring. Når man oppfyller godkjenningskravene skal man ha rett til tilskudd."

Flertallet understreker foreldrenes rett til å velge andre alternativer enn den offentlige skole for barna, da de har hovedansvaret for oppdragelsen og opplæringen av sine barn. Flertallet viser til at ansvaret for den offentlige skolen er tillagt kommuner og fylkeskommuner, og at skolen derfor i hovedsak finansieres gjennom kommunesektorens frie inntekter. Tilskudd til private skoler blir etter privatskoleloven gitt som en lovbestemt andel av gjennomsnittskostnadene i den offentlige skolen.

Flertallet viser til at økningen i tilskuddssatsene til de private skolene i budsjettet for 2003 skyldes en faktisk økning i utgiftene i den offentlige skolen, blant annet som følge av gode lønnsoppgjør for lærerne de senere år. Flertallet vil understreke at overgangen til å beregne tilskudd på grunnlag av KOSTRA kun er en teknisk endring i rutinene for rapportering av ressursbruken i den offentlige skolen.

Flertallet vil vise til at økningen i tilskudd til de private skolene beregnes med utgangspunkt i faktisk ressursbruk i den offentlige skolen i 2001. Satsene blir justert for den faktiske pris- og lønnsveksten fra 2001 til 2002 og for den forventede pris- og lønnsveksten fra 2002 til 2003. Budsjettet er beregnet ut fra et likebehandlingsprinsipp som medfører at de private skolene blir justert for den lønnsvekst som er avtalt for den offentlige skolen gjennom de årlige lønnsoppgjør.

Flertallet viser til at satsene for salg- og servicefag og media og kommunikasjonsfag i videregående skoler kan være for lave. Dette skyldes at fylkeskommunene nylig har startet opp studieretningene og at det i 2001 i KOSTRA derfor delvis ligger halvårsvirkning av utgiftene, mens elevtall pr. 1. oktober er regnet på årsbasis. Flertallet ber departementet korrigerer for dette slik at tallene samsvarer, og endre satsene innenfor den ramme som foreligger. Flertallet ber også departementet samtidig se på om plasseringen av IKT-driftsfag i allmennfaglig studieretning burde overføres til salgs- og servicefag.

Flertallet viser til Innst. S. nr. 13 (2000-2001) hvor det heter:

"Flertallet registrerer at departementet ikke har beregnet en egen sats for skoler med rene linjeløp på linje med offentlige skoler, herunder Kongshaug Musikkgymsnas. Flertallet mener det bør være egne sats for slike gymnas."

Flertallet anslår merkostnadene for en egen musikk-sats til å være 2,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Flertallet viser til budsjettavtalen der avtalepartene bevilger 2,5 mill. kroner ekstra til Kongshaug Musikkgymsnas. Flertallet ber om at dette videreføres i senere budsjetter på samme nivå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har merket seg at Regjeringens forslag innebærer en kraftig økning (34 pst.) i bevilgningen for

2003 sammenlignet med saldert budsjett for 2002. Disse medlemmer har forståelse for at tilsatte i private skoler har krav på samme lønnsøkning og pensjonsytelser som kolleger tilsatt i den offentlige skolen. Disse medlemmer er imidlertid kritisk til et system der private skoler får kompensert for økte driftsutgifter samtidig som kommunene, som skoleeier av den offentlige skolen, ikke mottar samme kompensasjon. Et slikt system fører til ulike vilkår og bidrar til en skjevfordeling av ressurser mellom den offentlige skolen og private skoler. Disse medlemmer ser faren i at dette vil kunne forsterke tendensen til en todeling i den norske skolen.

Disse medlemmer viser til budsjettavtalen med Fremskrittspartiet og de verbalforslag om private skoler som på denne bakgrunn er vedtatt av Stortinget. Disse medlemmer er bekymret for det frislepp for etablering av private skoler som regjeringen Bondevik II legger opp til. Disse medlemmer frykter at et slikt frislepp vil føre til at den offentlige skolen svekkes og i enkelte tilfeller nedlegges, og at det fører til vesentlige og langsiktige negative konsekvenser for de berørte kommuner.

Disse medlemmer mener dagens lovgivning med strengere godkjenningspraksis er nødvendig, og at en økning i antall private skoler vil svekke det offentlige utdanningstilbudet. Det skal ikke være en prioritert offentlig oppgave å støtte etablering av private utdanningstilbud. Disse medlemmer går imot Regjeringens forslag om å øke tilskuddet til private skoler, en økning som vil bety om lag kr 20 000 pr. elev. Disse medlemmer mener det er uakseptabelt å øke støtten til en liten elevgruppe så kraftig framfor å satse på den offentlige skolen der behovene er store og der 98 pst. av elevene går.

Disse medlemmer er kritisk til en lovendring som vil liberalisere etableringen av private skoler. En kraftig økning i antall private skoler vil kunne forskyve ressurstildelingen mellom den offentlige og den private skolen i negativ retning.

Disse medlemmer reduserer i sitt forslag under post 70 med 285,9 mill. kroner og øker samme post med 2,5 mill. kroner til Kongshaug Musikkgymsnas. Post 70 foreslås etter dette nedsatt med 284,3 mill. kroner, jf. forslag under punkt 7.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 243 Kompetansesentra for spesialundervisning

Departementet foreslår en bevilgning på 833 377 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til den betydelige ressursbruk som finner sted innenfor spesialundervisning både i ordinær

grunnskole, videregående skole og innenfor det statlige spesialpedagogiske støttesystem.

Flertallet viser til at Regjeringen i statsbudsjettet varsler en oppfølging av Sunnanaa-utvalgets innstilling i 2003. Flertallet ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en bred gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole, og det statlige støttesystems organisering og virksomhet, herunder også vurdering av ressursbruk og resultater av spesialundervisningen.

Flertallet ber Regjeringen i sin gjennomgang av spesialundervisningen være spesielt oppmerksom på ulike typer syndrom diagnoser.

Flertallet viser til justiskomiteens innstilling til Ot.prp. nr. 106 (2001-2002) og Budsjett-innst. S. nr. 4 (2002-2003), der dette problemet er omtalt.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, mener at det er positivt å få en vurdering av innholdet i skolen, som for eksempel spesialundervisning. Dette flertallet vil understreke at en slik evaluering ikke kun bør måles i forhold til ressurser, men også i forhold til tid, kompetanse og organisering. Dette flertallet vil for øvrig vise til opplæringslova § 5-1 om elevers rett til spesialundervisning. Dette flertallet vil minne om at opplæringen i skolen skal motvirke ulikheter og gi et likeverdig grunnlag for alle, samtidig som opplæringen skal skape vekst og muligheter for den enkelte. Dette flertallet vil påpeke at debatten om kvalitet i skolen har lett for å stoppe opp ved hvordan vi ved hjelp av mer eller mindre gode måleinstrumenter kan måle prestasjoner innenfor avgrensede deler av skolens samlede mål og tro at vi har funnet fram til skolens kvalitet. Et slikt utgangspunkt for kvalitetsdebatten er og bli for snevert. Dette flertallet mener at skolen skal skape optimale betingelser for alle, samtidig som den skal vie større oppmerksomhet til dem som strever mest. Dette flertallet viser til at for å lykkes med dette, må lærerne kjenne hvert enkelt barn og ungdom og deres forutsetninger. Dette flertallet vil understreke at arbeidet med å fremme kvalitet i skolen ikke må resultere i at vi setter ulike grupper i skoleverket opp mot hverandre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til departementets arbeid med det statlige spesialpedagogiske støttesystemet for hørsel og arbeidet med å føre videre prosjektet om oppfølging av døvfødte/sterkt tunghørtfødte. Disse medlemmer vil understreke at oppfølging av utredningen om tunghørte og døve er viktig, og mener at en slik utredning bør ha en tilnærming der alle brukergrupper og virkemidler må tas med i vurderingen slik at det statlige spesialpedagogiske støttesystemet skal gi tjenester som er tilpasset brukernes behov.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 248 Særskilte IKT-tiltak i utdanningen

Departementet foreslår en bevilgning på 169 226 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen vil understreke viktigheten av at alle elever i grunnskole og videregående skole sikres tilgang på PC med internettilkobling. Selv om PC-tettheten er god, og de fleste skolene har tilgang på internett, er det viktig at arbeidet fortsetter. Komiteen merker seg departementets varslede tiltak for å støtte innsatsen med å gi grunnskoler og videregående skoler tilgang på bredbånd og stimulere etterspørsel etter bredbånd.

Komiteen har merket seg at det har vært flere episoder hvor skoler sin internettilgang er blitt utnyttet til søk blant annet etter pornografiske nettsider. Komiteen peker på at barn i skolen skal forskånes for pornografi. Komiteen ber om at det startes et arbeid med å innføre systemer som skjermer barna fra både ulovlige og uheldige nettsted. Slike systemer kan utvikles på bakgrunn av definerte rutiner i forhold til behov for søkemuligheter og definering av tillatte søkesteder.

Komiteen påpeker viktigheten av å støtte opp om bruk av IKT i undervisningen, samt kompetanseheving blant lærere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, er gjort kjent med at mange elever som har fått innvilget IKT-utstyr på grunn av lese-, skrive- eller andre lærevansker, ikke får den nødvendige opplæring slik at utstyret kan nyttes i undervisningen. Resultatet er at innkjøpt utstyr står ubrukt i mange klasserom. Flertallet ber Regjeringen sørge for at lærere og elever gis nødvendig opplæring i bruk av slike hjelpemidler og at dette arbeidet gis prioritet i 2003.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, vil redusere bevilgningsforslaget med 5 mill. kroner.

Kap. 249 Andre tiltak i utdanningen

Departementet foreslår en bevilgning på 44 646 000 kroner under dette kapitlet.

Av hensyn til det samlede budsjettopplegget foreslår departementet å avvike det særskilte tilskuddet til toppidrettsgymnas.

Komiteen går inn for å bevilge 12 mill. kroner over post 75 til toppidretts-gymnasene, jf. forslag under punkt 7.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at budsjettavtalen mellom disse partiene innebærer at det bevilges 12 mill. kroner i særskilt tilskudd til toppidrettsgymnasene. Flertallet mener at toppidrettsgymnasene representerer verdifulle tilbud innenfor videregående opplæring, og mener at det er viktig at Regjeringen arbeider videre med sikte på å få etablert en egen normalsats for toppidrettstilbudene.

Ett annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at Stortinget i 1985 vedtok å opprette en statlig fullfinansiert sikkerhetsopplæring for fiskere, slik at alle fiskere skulle ha samme mulighet til å ta denne opplæringen, uavhengig av bosted og økonomi. Dette flertallet mener at kursfartøyet har avgjørende betydning for å gi fiskerne god opplæring.

Dette flertallet viser til at en ny avtale for kursfartøyet ennå ikke er undertegnet, og til fiskeriministerens svar 4. juli 2002 på spørsmål i Stortinget. Dette flertallet kan ikke se at denne avtalen blir nevnt i statsbudsjettet for 2003. Dette flertallet foreslår at sikkerhetsopplæringen for fiskere videreføres i sin nåværende form, og med kursfartøyet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at det forebyggende arbeidet mot mobbing er spesielt viktig. Disse medlemmer viser til stiftelsen MOT sitt holdningsskapende arbeid for å redusere mobbing, vold og rusmisbruk, blant annet gjennom skolebesøk, skolering av instruktører, samarbeid med idrettslag, kommuner og næringsliv. Disse medlemmer viser til forskning som har avdekket at skoler med høy elevmedvirkning viser lav forekomst av mobbing, og at dette har positiv innvirkning på læringsmiljøet. Disse medlemmer foreslår å bevilge 1 mill. kroner til denne stiftelsen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

4.4 Voksenopplæring

Programkategori 07.50 Voksenopplæring omfatter et nytt kapittel for tekniske fagskoler som i dag finansieres over rammetilskuddet til fylkeskommunene, folkehøgskoler, Voksenopplæringsinstituttet, tilskudd til studiearbeid i regi av studieforbundene, og til norskopplæring for innvandrere, samt midler til FoU og til kompetanseutviklingsprogrammet. Tilskudd til fjernundervisninger i 2003 er foreslått strøket.

Kap. 251 Fagskoleutdanning

Departementet foreslår en bevilgning på 110 648 000 kroner under dette kapitlet.

Kapitlet er nyopprettet i forbindelse med at fagskoler foreslås overført fra Kommunal- og regionaldepartementet med virkning fra 1. august 2003. Departementet vil om kort tid fremme forslag til lov om fagskoleutdanning, jf. Innst. S. nr. 177 (2000-2001). Departementet foreslår at de midlene som i dag blir brukt til teknisk fagskole i fylkeskommunene, trekkes ut av rammeoverføringen og brukes til å etablere en tilskuddsordning basert på studenttall. Ordningen forutsettes å tre i kraft fra skoleåret 2003/2004.

Komiteen vil understreke betydningen av fagskoler og nødvendigheten av å etablere en tilskuddsordning som gjør det mulig å opprettholde og videreutvikle tilbudet. Komiteen mener fagskolene er en viktig komponent i det totale opplæringstilbudet. Komiteen viser til at gjeldende finansieringsform, med gjesteelevoppgjør mellom fylkeskommunene, ikke fungerer tilfredsstillende. Mange fylkeskommuner har problem med å inndrive betaling fra fylkeskommuner som sender gjesteelever ut av fylket. Komiteen er av den oppfatning at de fylkeskommuner som velger å drive fagskolene, må sikres en stabil finansiering som tar høyde for endringer. Fagtilbudet ved fagskolene varierer kanskje mer enn andre utdanninger etter situasjonen på arbeidsmarkedet. Komiteen ber derfor departementet vurdere en finansieringsordning som inneholder en basisbevilgning, dette for å sikre større forutsigbarhet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, er tilfreds med at departementet ønsker statlig finansiering av tilbudet, og mener en kombinasjon av basisbevilgning og stykkprisfinansiering må vurderes.

Flertallet mener dette også kan bidra til økt rekruttering til fagskolene, men ber departementet samtidig om å overvåke rekrutteringssituasjonen til fagskolene, og vurdere å sette inn tiltak dersom det er nødvendig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet går imot en tilskuddsordning som innebærer en ren stykkprisfinansiering basert på elevtall. Disse medlemmer er av den oppfatning at de fylkeskommuner som velger å drive fagskole må sikres en grunnfinansiering som tar høyde for endringer i søkning. Fagtilbudet ved fagskolene varierer kanskje mer enn andre utdanninger etter situasjonen på arbeidsmarkedet. Dersom fylkeskommunene skal kunne ta ansvaret for fagskolen, er det derfor nødvendig med en forutsigbar finansiering.

Disse medlemmer viser til Regjeringens forslag til hvordan uttrekket fra rammetilskuddet til fylkeskommunene skal gjennomføres. Regjeringen legger

her opp til et uttrekk basert på elevtallet i de fylkeskommunene som driver fagskole. Dette medfører at vertsfylket blir trukket for samtlige elever inklusive gjesteelever fra andre fylker, mens elevenes hjemfylker ikke blir trukket for sine egne elever. Disse medlemmer er i mot et slikt oppgjør der de fylkeskommunene som i dag satser på fagskole blir straffet, mens de fylkene som ikke driver egne fagskoler ikke blir trukket i rammetilskuddet. Disse medlemmer mener at et uttrekk av rammetilskuddet enten må baseres på faktisk elevtall, inklusive gjesteelever, eller objektive kriterier.

Kap. 253 Folkehøgskoler

Departementet foreslår en bevilgning på 509 100 000 kroner under dette kapitlet. Oppjusteringen av tilskuddene til folkehøgskoler mot tilsvarende reduksjon i rammetilskuddet til fylkeskommunene har sammenheng med at hele det offentlige tilskuddet kommer til utbetaling direkte fra staten i 2003, og videre med økt pensjonspremie for lærerne. Støtte gjennom Lånekassen omtales under kap. 2410.

Komiteen mener folkehøgskolene er en verdifull del av skolesystemet som fremmer allmennutdanning, folkeopplysning og egenutvikling.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, slutter seg til departementets fremlegg om at elever på folkehøgskole skal få en årlig støtte på kr 80 000 fra undervisningsåret 2003-2004.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Innst. S. nr. 255 (2001-2002) og St.prp. nr. 63 (2001-2002), der det framgikk at det fra 2003 skulle gis lik støtte til elever ved folkehøgskoler som for studenter i høyere utdanning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til flertallsmerknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002) der det ble slått fast at elevene på folkehøgskolene skal ha samme årlige støtte fra Lånekassen som andre studenter. Ordningen var forutsatt gjennomført fra januar 2003.

Disse medlemmer foreslår å øke bevilgningen under kap. 2410 post 70 med 2 mill. kroner, jf. forslag under punkt 7, slik at elevene på folkehøgskolene får oppjustert sine stipend fra januar 2003.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til merknad fra et flertall, partiene Fremskrittspartiet, Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, i Budsjett-innst. S. nr.12 (2001-2002) der det slås fast at elevene på folkehøgskolene skal ha samme årlige støtte fra Lånekassen som andre studenter.

Regjeringen har etter disse medlemmers oppfatning ikke fulgt opp merknaden. Disse medlemmer viser videre til avtale mellom Fremskrittspartiet og Regjeringen om revidert budsjett 2002 pkt 16: "Det gis lik støtte til elever ved folkehøgskoler som for øvrige elever fra 2003". Disse medlemmer legger til grunn av avtalen om revidert budsjett omfatter kalenderåret 2003 og ikke skoleåret 2003/2004.

Disse medlemmer konstaterer derfor at Regjeringen heller ikke har fulgt opp avtalen med Fremskrittspartiet og finner dette betenkelig.

Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring

Departementet foreslår en bevilgning på 843 723 000 kroner under dette kapitlet. Tilskuddet til norskopplæring for innvandrere er nedjustert i forbindelse med forsøk med å gi øremerkede tilskudd som rammetilskudd. Departementet foreslår å fjerne tilskuddet til norskopplæring for asylsøkere. De som bor i mottak med positivt vedtak om bosetting, skal fortsatt få norskopplæring.

Departementet foreslår å redusere bevilgningen til studieforbundene av hensyn til det samlede budsjettopplegget. Tilskuddet til studieringer på høyere nivå skal ikke lenger øremerkes. Departementet vil gjennomgå voksenopplæringsloven og bl.a. se nærmere på innretningen av tilskuddet til studieforbundene. Av hensyn til det samlede budsjettopplegget foreslår departementet videre helt å avvike tilskuddet til de frittstående fjernundervisningsinstitusjonene, deriblant NKI og NKS, fra 1. januar 2003.

NORSKOPPLÆRING FOR ASYLSØKERE (POST 60)

Komiteen viser også til gjeldende tilskuddsordning der kommunene får sine utgifter refundert etter en fastsatt timesats. Komiteen er kjent med at det er utviklet nye opplæringsmetoder basert på interaktiv undervisning via internett. Dette utviklingsarbeidet er i stor grad finansiert gjennom offentlig støtte. For at IKT-basert undervisning kan tas i bruk, må det åpnes for refusjonsordninger som stimulerer til bruk av denne type opplæringsmetoder. Komiteen ber på denne bakgrunn Regjeringen vurdere nye tilskuddsordninger som sikrer at slike opplæringsmetoder blir tatt i bruk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til departementets forslag om bortfall av tilskuddet til norskundervisning til asylsøkere som ikke har fått innvilget opphold. Flertallet ser dette i sammenheng med Regjeringens målsetning om å redusere behandlingstiden for asylsøknader, og dermed redusere lengden på opphold i asylmottak. Flertallet viser også til den forventede økningen av tallet på undervisningstime pr. deltager. Det betyr at de som har fått innvilget opphold får mer norskundervisning med dette forslaget enn tidligere.

Flertallet ber også departementet stimulere til at flere asylsøkere med innvilget opphold får norskopplæring på sin arbeidsplass. Med bakgrunn i mer bruk av

IKT og norskopplæring på arbeidsplassen reduseres post 60 med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har merket seg at Regjeringen foreslår å kutte norskopplæring for asylsøkere fra 1. januar 2003.

Disse medlemmer peker på at ventetiden kan bli lang for en rekke asylsøkere. For at beboerne i denne perioden skal fungere bedre og integreres i våre lokalsamfunn, er det ønskelig at asylsøkerne har norskundervisning. Disse medlemmer mener det er en dårlig start på integreringen i det norske samfunn at opplæring i norsk først starter etter at positivt søknadssvar er avgitt. Dette vil kunne føre til at det tar lengre til før innvandrere blir integrert i det norske samfunn.

Disse medlemmer støtter Regjeringens mål om å redusere oppholdstiden i asylmottak gjennom raskere saksbehandling, uten at dette skal gå på bekostning av rettsikkerheten til den enkelte asylsøker. Disse medlemmer foreslår 30 mill. kroner over post 60 i den forbindelse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at Regjeringen foreslår at tilskuddet til norskopplæring til asylsøkere som ikke har fått innvilget opphold skal bortfalle. Disse medlemmer er fornøyd med dette. Samtidig ønskes det en økt arbeidsinnvandring og posten for norskopplæring økes i tråd med ønsket om en ny gruppe fremmedspråklige. Dette kan ikke disse medlemmer akseptere. Behovet for arbeidskraft er ikke statisk og arbeidsledigheten i Norge viser en klar økende tendens. Disse medlemmer ønsker ikke å øke posten for norskopplæring for arbeidsinnvandrere så lenge det finnes tilgjengelig arbeidskraft i Norge som ikke er i arbeid.

TILSKUDD TIL STUDIEFORBUND (POST 70)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen mellom disse partier, og foreslår post 70 redusert med 20 mill. kroner.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til ordningen med studieringer på høyere nivå. Denne ordningen har vært øremerket til fylkene, og administrert av utdanningsdirektørene. Dette flertallet viser til de positive erfaringene med denne ordningen og ber departementet se på alternativer som sikrer høyere utdanning for voksne, spesielt i distriktsfylkene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil understreke verdien av det arbeidet som

utføres i regi av studieforbundene når det gjelder studieringer og andre kompetansegivende tilbud innen et stort spekter av emner og organisasjoner. Disse medlemmer viser til at støtten til studieforbundene er blitt kraftig redusert over flere år og med en reduksjon de siste fire årene på 50 mill. kroner, dvs. 20 pst. Mange studieforbund opplever nå å måtte redusere aktiviteten betraktelig. En ytterligere reduksjon av tilskuddet, slik Regjeringen foreslår, vil forsterke denne utviklingen. Etter disse medlemmers oppfatning er dette bekymringsfullt, siden studieforbundene representerer en viktig komponent i gjennomføringen av kompetansereformen. Støtten til studieforbund er et svært kostnadseffektivt form for voksenopplæring siden driften av undervisningen skjer non-profit i regi av frivillige organisasjoner. En reduksjon av tilskuddet til studieforbundene svekker frivillige organisasjoners mulighet til å bidra med samfunnsnyttig innsats og kompetanseheving rettet mot voksne og målgrupper med spesielle behov, for eksempel funksjonshemmede.

Disse medlemmer foreslår en bevilgning på 9 mill. kroner utover Regjeringens forslag på post 70.

Disse medlemmer merker seg at tilskottet til studieringer på høyere nivå foreslås inntatt i det generelle rammetilskottet til studieforbundene. Dette er midler som nå går gjennom Statens utdanningskontor. Disse medlemmer viser til at bruken av disse midlene har skjedd i et samspill mellom flere aktører. Disse medlemmer viser til at et slik samspill er i tråd med intensjonene i forslaget om å få en vurdering av ressursbruken innenfor området. Disse medlemmer foreslår at samme andel som for 2002 skal fordeles gjennom Statens utdanningskontor og øremerkes studieringer på høyere nivå.

TILSKUDD TIL FJERNUNDERVISNING (POST 71)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, konstaterer at fjernundervisning blir en stadig viktigere form for læring - spesielt for voksne som ønsker videreutdanning. Flertallet mener at det fortsatt er nødvendig å ha en ordning med tilskudd til fjernundervisning, og foreslår en bevilgning på 20 mill. kroner over post 71.

Flertallet forutsetter at økningen i sin helhet går til kompetansegivende kurs i forhold til arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil peke på at fjernundervisningsinstitusjonene er, og har vært, viktige medspillere både for høyere utdanningsinstitusjoner og for studieforbundene.

Det er mange ulike aktører og institusjoner på dette feltet. Studieforbund og fjernundervisningsinstitusjoner er begge regulert av voksenopplæringsloven.

Disse medlemmer ser behovet for den bebudede gjennomgangen av loven og vil peke på at tiden nå er inne for å se på hele denne tilbudsstrukturen for å sikre helhet og sammenheng på de ulike nivå.

Disse medlemmer viser til at dette vil ramme ca. 30 000 studenter som er i gang med sine studier og som er avhengige av den offentlige støtten for å kunne benytte seg av fjernundervisning. Mer enn halvparten av studentene er kvinner fra utkantstrøk. Disse medlemmer mener at et bortfall av støtten til fjernundervisning vil medføre at Regjeringens mål for voksenopplæring ikke blir nådd.

Disse medlemmer er bekymret for de mange fjernundervisningsstudentene som er engasjert i studieprogrammer som går over flere år og som nå må avbryte et planlagt studieløp.

Disse medlemmer foreslår en bevilgning på 28 mill. kroner over post 71.

ANDRE TILSKUDD (POST 72)

Komiteen har merket seg arbeidet som er utført av Høyskolestiftelsen på Kongsvinger. Det relativt store antall studenter vitner om at denne Høyskolestiftelsen dekker et behov i denne delen av Hedmark fylke. Komiteen ser positivt på Høyskolestiftelsens aktivitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil bevilge 0,5 mill. kroner til Høyskolestiftelsen Kongsvinger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til flertallsmerknad fra Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002) som omhandler institusjonen Midt i Norden. Flertallet viser til at Midt i Norden (MIN) er etablert av distriktskommuner for å ta del i kompetansesamfunnet. MIN har etablert studiesentraler med toveis lyd-/bildekommunikasjon, dataløsning og bredbåndstilknytning. Studiesentralene tilbyr nettverksbasert undervisning fra høyere utdanningsinstitusjoner. MIN er i etableringsfasen og har behov for prosjektmidler i en tre-års periode for å utvikle et marked og en pedagogikk for nettverksbasert undervisning.

Kap. 256 VOX - Voksenopplæringsinstituttet

Departementet foreslår en bevilgning på 60 360 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at voksne har fått rett til grunnskoleopplæring og rett til videregående opplæring. Det er dessuten gjort andre strukturelle endringer som har lagt grunnlaget for implementering av kompetansereformen. Disse medlemmer mener det nå må satses mer direkte på opplærings tiltak mot voksne. Disse

medlemmer viser til forslaget om å øke bevilgningene til fjernundervisning og til opplysningsorganisasjonene. For å finansiere de økte bevilgningene foreslår disse medlemmer å redusere bevilgningen under post 1 med 10 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Kap. 258 Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen

Departementet foreslår en bevilgning på 80 585 000 kroner under dette kapitlet. Departementet vil sette i gang en kartlegging av kompetansebehov i den voksne befolkningen i 2003 og redegjør i proposisjonen nærmere for forskning og andre tiltak i den forbindelse, særlig midler til å utvikle opplegg som kombinerer språkoppføring og integrering av innvandrere i arbeidslivet, samt tiltak knyttet til realkompetansevurdering.

Komiteen viser til at viktige strukturelle endringer er gjort med utgangspunkt i kompetansereformen. Voksne har fått lovfestet rett både til grunnskoleopplæring og til videregående opplæring. Voksne har fått rett til opptak til høyere utdanning med grunnlag i realkompetanse uten generell studiekompetanse. Systemer for vurdering av realkompetanse er utprøvd og utviklet.

Komiteen viser også til at det finnes et stort antall tilbydere av opplæring. Mange ble etablert i en tid da opplæringstilbud rettet mot voksne først og fremst hadde folkeopplysning og demokratibygging som mål. Disse har etter hvert tilpasset sine tilbud og metoder til nye måter å distribuere kunnskap på.

Komiteen viser til at utdanningsinstitusjonene har engasjert seg sterkere og utviklete utdanningstilbud mot voksne. Komiteen mener det er behov for å få en omfattende gjennomgang av de ulike tilbud og den ressursinnsats som settes inn. Det er spesielt viktig at det blir gjort en vurdering av om den infrastruktur som er etablert blir benyttet hensiktsmessig. Komiteen mener også at det er behov for å få vurdert om de ulike målene som folkeopplysning, etter- og videreutdanning og kompetanseutvikling blir ivaretatt slik opplæringen er organisert og finansiert.

Komiteen mener det må settes i gang et utredningsarbeid og melde tilbake til Stortinget på en passende måte.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre og representanten Simonsen, viser til at disse partiene vil opprettholde ordningen med tilskudd til fjernundervisning (jf. forslag under kap. 254 post 71) med 20 mill. kroner.

Flertallet vil redusere bevilgningen til utvikling av opplegg i virksomheter som kombinerer språkoppføring og integrering av innvandrere i arbeidslivet under kap. 258 post 21 med 20 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ser betydningen av forskning og utvikling på

voksenopplæringsområdet, og støtter planene om en kartlegging av kompetansebehovet blant voksne i 2003. Disse medlemmer vil peke på at flere av de prosjektene og tiltakene som foreslås igangsatt eller videreført i 2003, berører fjernundervisningsinstitusjonenes kompetanseområde. I tillegg til å være målgruppe, er disse organisasjonene også deltagere i enkelte av prosjektene. Disse medlemmer reduserer post 21 med 5 mill. kroner i sitt forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til den sammenheng som departementet viser til mellom arbeidsledighet og antall voksne som etterspør videregående opplæring. Disse medlemmer synes det er underlig at Regjeringen likevel velger å kutte i studieforbund og fjernundervisning, jf. kap. 254.

Disse medlemmer mener innsatsen på dette området i voksenopplæringen må trappes opp i takt med den forventede økende arbeidsledigheten. Disse medlemmer ber Regjeringen nøye vurdere hvordan nivået på arbeidsledigheten i 2003 virker inn på etterspørselen etter voksenopplæring å eventuelt foreslå tilleggsbevilgninger i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003.

Kap. 259 Kompetanseutviklingsprogrammet

Departementet foreslår en bevilgning på 60 718 000 kroner under dette kapitlet. Bevilgningen er redusert med 40 mill. kroner av hensyn til det samlede budsjett-opplegget.

Komiteen viser til Kompetanseutviklingsprogrammet som er en del av en avtale mellom partene i arbeidslivet. Komiteen understreker viktigheten med at staten følger opp sin del av avtalen der man skal bidra med til sammen 400 mill. kroner. Komiteen har merket seg at det foregår en løpende evaluering av prosjektene i samarbeide med partene i arbeidslivet. Resultatene fra evalueringene bør legges til grunn for den videre utformingen av programmet.

Komiteen viser til at kompetanseutviklingsprogrammet bidrar til å utvikle utdanningsprosjekter der arbeidsplasser er læringsarena. Opplæringen er skreddersydd for arbeidstakere, og reflekterer derfor i stor grad behovene i arbeidslivet.

Komiteen vil understreke at det i en periode med økende ledighet er spesielt viktig å øke arbeidstakernes kompetanse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at underveisevalueringen av programmet tyder på at opplæring som er nært knyttet til arbeidssituasjonen til den enkelte, fungerer bedre enn tradisjonell kursvirksomhet som blir gjort tilgjengelig på arbeidsplassen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

4.5 Høgre utdanning

Programkategori 07.60 Høgre utdanning omfatter universiteter og høyskoler under Utdannings- og forskningsdepartementet, ulike fellestiltak innenfor sektoren, studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter. Byggeprosjekter ved universiteter og høyskoler behandles av familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, jf. budsjettforslag for Arbeids- og administrasjonsdepartementet kap. 2445.

Departementets bevilgningsforslag under programkategorien som helhet innebærer en økning på ca. 7,5 pst. når en ser bort fra tekniske endringer, deriblant reduserte utgifter og inntekter som følge av overgang til nettobudsjettering for 22 høyskoler og bevilgningsøkning i forbindelse med overgang til direkte innbetaling til pensjonsinnskudd til Statens pensjonskasse og justering til ny sats.

En hovedprioritering i forslaget er ca. 510 mill. kroner til Kvalitetsreformen, som innebærer en økning på 220 mill. kroner i forhold til det som ble bevilget til reform/omstilling i 2002. Bevilgningene til forskning ved universiteter og høyskoler er økt med 187 mill. kroner. Hovedelementene i Kvalitetsreformen skal være på plass senest høsten 2003, og departementet redegjør i proposisjonen nærmere for oppfølgingen av Stortingets behandling av reformen, jf. Innst. S. nr. 337 (2000-2001) og senere innstillinger. Når det gjelder bevilgningsforslagene til institusjonene sett under ett, innebærer forslaget en økning av basiskomponenten. Forskningskomponenten er også økt som følge av økte strategiske forskningsmidler i budsjettet. Den resultatbaserte forskningskomponenten gir en mindre omfordeling mellom institusjonene. Undervisningskomponenten er noe redusert. Årsaken er at institusjonene samlet sett har produsert færre 60-studiepoengsenheter og har et lavere antall utvekslingsstudenter enn resultatkravet for 2001. Men departementet har heller ikke prisjustert satsene i budsjettforslaget for 2003.

Komiteen viser til at det foreligger en lang rekke byggeprosjekter ved universiteter og høyskoler, og til at det gjennom mange år har vist seg vanskelig å få til en forutsigbar fremdrift av denne type prosjekter. Dette er også et problem i forhold til en vellykket gjennomføring av kvalitetsreformen, hvor gode arbeidsvilkår for studenter og ansatte er en viktig forutsetning. Komiteen ber derfor Regjeringen legge frem for Stortinget en sak med oversikt over status når det gjelder byggeprosjekter i universitets- og høyskolesektoren. Det er også ønskelig å få en oversikt over aktuelle rombehov på kort (og mellomlang) sikt ved institusjonene. Etter komiteens mening er det også ønskelig og naturlig at man i denne sammenheng diskuterer forholdet mellom Utdannings- og forskningsdepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet, med sikte på å få bedre og mer hensiktsmessige samarbeidsformer og en raskere fremdrift av byggeprosjektene. Spørsmålet om alternative finansieringsformer for bygg ved universiteter og høyskoler, bør også diskuteres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, understreker at gjennomføringen av kvalitetsreformen stiller universiteter og høyskoler overfor store utfordringer. Dette skyldes ikke minst at vidtrekkende endringer i blant annet studieopplegg og undervisningsformer skal gjennomføres parallelt med tilpassning til et nytt finansieringssystem for universiteter og høyskoler. Flertallet har merket seg at Regjeringen har prioritert arbeidet med kvalitetsreformen, bl.a. gjennom et omfattende tilretteleggingsarbeid på lovsiden og gjennom forslag om å bevilge ca. 510 mill. kroner til kvalitetsreform/omstillingstiltak på 2003-budsjettet. Dette representerer en økning på 220 mill. kroner i forhold til årets budsjett. Samtidig er bevilgningene til forskning ved universiteter og høyskoler styrket. Flertallet minner om at Stortinget under behandlingen av kvalitetsreformen våren 2001 (jf. Innst. S. nr. 337 (2000-2001)) bl.a. vedtok prinsippene for gjennomføring av en reell kvalitetsreform i høyere utdanning. Ett av punktene lød:

"Institusjonane skal tilførast ekstra løyvingar i 2002 og 2003 av ein slik storleik at gjennomføring av kvalitetsreforma er realistisk seinast frå og med haustsemestert 2003."

Flertallet konstaterer at det synes å være enighet om at Regjeringens budsjettforslag er tilstrekkelig grunn for å iverksette reformen fra høsten 2003, mens det er mer delte meninger om i hvilken grad reformen nå er fullfinansiert. Flertallet forutsetter at Regjeringen følger utviklingen nøye, med sikte på at det ikke skal være tvil om at Regjeringen følger opp følgende flertallsmerknad fra Innst. S. nr. 337 (2000-2001) (fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre):

"For flertallet er det derfor en ufravikelig premiss at reformer skal kombineres med langt mer forpliktende løfter om at tilstrekkelige ressurser følger med ()"

Flertallet forutsetter også at Regjeringen fortløpende vil vurdere erfaringene med det nye finansieringssystemet, herunder også behandlingen av spørsmålet om lønns- og priskompensasjon i det nye nettobudsjetteringssystemet. Det er viktig å unngå at det nye finansierings- og budsjetteringssystemet over tid gir utilsiktede negative virkninger for undervisning og forskning.

Flertallet henviser til budsjettavtalen mellom disse partier, og konstaterer at det nå blir gitt en startbevilgning på 10 mill. kroner til nybygget ved Høyskolen i Østfold over Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at universitets- og høyskolesektoren må sikres midler til gjennomføring av kvalitetsreformen.

Disse medlemmer merker seg at Regjeringens bevilgningsforslag knyttet direkte til kvalitetsreformen er tilfredsstillende for videre iverksetting av reformen fra høsten 2003. Disse medlemmer forutsetter at ytterligere midler blir avsatt i budsjettet for 2004.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens budsjettforslag har lagt til grunn at universitetene skal kompenseres for forventet lønns- og prisøkning, og ikke for faktisk lønnsstigning. Disse medlemmer mener at det er uheldig at universitetene ikke får særskilt kompensasjon for lønnsoppgjøret. Beregninger viser at dette utgjør 140 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at dette vil hindre universitetene å følge opp kvalitetsreformen på en best mulig måte.

Innenfor de rammer som regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har fastsatt for dette rammeområdet har disse medlemmer ikke funnet rom for å foreslå en bevilgning som vil kompensere den faktiske lønns- og prisstigning for universitetene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjett på kap. 1580, der det ble satt av 185 mill. kroner til opprustning og vedlikehold av bygg ved universiteter og høyskoler. Midlene finansierer Fremskrittspartiet ved avvikling av prosjektet Nytt Operahus. Disse medlemmer henviser for øvrig til sine generelle merknader.

Kap. 260 Universitetet i Oslo

Departementet foreslår en bevilgning på 2 778 775 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteen vil peke på at Universitetet i Oslo står i en spesiell stilling innenfor norsk høyere utdanning, både gjennom sin størrelse og sin nasjonale forpliktelse til dekning av fagområder.

Komiteen viser til at Universitetet i Oslo beregner en økning i studentmassen og vektallsproduksjonen for kommende studieår, og komiteen ser positivt på dette.

Komiteen vil bemerke den relativt kraftige nedgangen i vitenskapelige publikasjoner i perioden 1997-2001. Komiteen er kjent med at institusjonen arbeider med denne problemstillingen, og søker å finne forklaringer på nedgangen samt å snu utviklingen.

Både i Budsjett-innst. S. nr. 12 (1998-1999) og i Budsjett-innst. S. nr. 12 (1999-2000) nevnes spesielt behovet for et nytt bygg for informatikkstudiene ved Universitetet i Oslo, det såkalte IFI II-bygget. Dette er et helt sentralt prosjekt for å realisere den nødvendige opptrappingen på IKT-området. De eksisterende lokalitetene for disse studiene er sprenget, og lokalitetene gir et dårlig læringsmiljø. Komiteen mener situasjonen for informatikkstudiene ved Universitetet i Oslo krever snarlig handling, og viser til for øvrig til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

HOLOCAUST-SENTERET

Komiteen viser til Senter for studium av Holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge, og den foreslåtte bevilgningen på 1 mill. kroner. Komiteen viser til at senteret er i oppbygningsfase, med utvikling av et forskningssenter og større forskningsprosjekt. Komiteen mener at det er viktig at senteret får nok støtte i denne oppbygningsfasen, og mener at bevilgningen må økes. Komiteen mener at senterets arbeid er viktig både nasjonalt og internasjonalt, både når det gjelder å frambringe kunnskap og engasjement med henblikk på barn og unge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, ber departementet henstille til Universitetet i Oslo om å tilføre Holocaust-senteret 1,5 mill. kroner av eget budsjett, i tillegg til den øremerkede bevilgningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, og Senterpartiet foreslår å øke bevilgningen med 1,5 mill. kroner.

Kap. 261 Universitetet i Bergen

Departementet foreslår en bevilgning på 1 623 346 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen har merket seg at Universitetet i Bergen har kommet godt ut av de ulike evalueringene som de senere år er gjennomført, både i forbindelse med institusjons- og fagevalueringene, og ved etablering av SFF og FUGE. Komiteen viser til at et viktig satsningsområde ved Universitetet i Bergen er marine fag, og at virksomheten ved flere av fakultetene har en innretning mot dette og tilgrensende fagområder. Komiteen er kjent med at det arbeides for en tilknytning av Sars-senteret for marin molekylærbiologi til det europeiske molekylærbiologiske laboratoriet i Heidelberg (EMBL). Komiteen vil sterkt understreke betydningen av å utnytte de muligheter universitetet har for en sterkere internasjonal forankring av norsk utdanning og forskning innen et viktig område for norsk marin virksomhet. Innen havbruks- og fiskeriforskning søker en å styrke samarbeidet mellom fagmiljøene ved universitetene i Bergen og Tromsø. Det er gode faglige grunner for en slik styrking.

Komiteen har merket seg at Universitetet i Bergen ved omdisponeringer fremmer forslag om å etablere et mastergrads-studium i farmasi. Studiet vil bidra til å dekke etterspørselen til et fagstudium med stor søkning.

Komiteen viser til at Universitetet i Bergen i flere år har fremmet forslag om prosjekteringsbevilgning til nytt bygg for Det odontologiske fakultet (DOF).

Dagens bygg er for lite og ikke i samsvar med de krav som stilles til helse, miljø og sikkerhet. Et nytt odontologibygge vil også bidra avgjørende til å styrke samarbeidet med den offentlige tannhelsetjenesten om en felles spesialistutdanning og spesialisttjeneste, samt etablering av en sentralklinikk for Bergen.

Studentsenteret dekker servicetilbud for studentene ved flere høyere utdanningsinstitusjoner i Bergen. Komiteen viser til at i behandlingen av statsbudsjettet for 2002 har Stortinget kommet med klare føringer om å prioritere fremdrift i byggesaken. Høsten 2001 ble det gjennomført arkitektkonkurranse for et nybygg på eksisterende tomt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor partiet foreslo en startbevilgning på 5 mill. kroner til odontologibygget ved UiB.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad. Disse medlemmer viser også til Fremskrittspartiets alternative budsjett på kap. 1580, der det ble satt av 10 mill. kroner til både odontologibygge og studentsenter. Midlene finansierer Fremskrittspartiet ved avvikling av prosjektet Nytt Operahus.

Kap. 262 NTNU

Departementet foreslår en bevilgning på 2 232 589 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, og dets satsning på områdene energi/miljø, marin/maritim forskning og medisinsk teknologi. Komiteen vil framheve at tre forskningsmiljøer ved universitetet fikk tildelt status som sentre for fremragende forskning i 2002. Komiteen vil også vise til universitetets arbeid med studentsentrerte læreformer og nye vurderingsformer i forbindelse med kvalitetsreformen. Komiteen har merket seg at universitetet tar aktivt del i internasjonal forskningsaktivitet og utdanning, blant annet rammeprogrammene til EU.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 263 Universitetet i Tromsø

Departementet foreslår en bevilgning på 984 309 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen viser til den store betydningen Universitetet i Tromsø har for høyere utdanning, forskning og næringsliv i Nord-Norge. Universitetets store fagbredde og antall profesjonsstudier i forhold til størrelsen må sees i en slik sammenheng. Komiteen anser det som viktig at Universitetet i Tromsø prioriterer de områdene hvor universitetet har et særskilt ansvar, både nasjonalt og for landsdelen. Dette gjelder blant

annet arktisk forskning og undervisning, fiskeriforskning og utdanning innen fiskeri, marine fag, og forskning og undervisning knyttet til urbefolkning/samiske forhold. Universitetet har også en avgjørende rolle i arbeidet med å dekke behovet for høyt utdannet helsepersonell i landsdelen.

Komiteen viser til omtale av Nordlysplanetarier i Tromsø i under kap. 226, og understreker betydningen et slikt senter kan ha for å bedre rekrutteringen av studenter til realfagsstudier.

Komiteen vil vise til de generelle merknadene i fjorårets budsjettinnstilling om behovet for økt kapasitet i tannlegeutdanningen ut over det som nå planlegges i Tromsø.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 264 Norges handelshøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 211 905 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 265 Arkitektthøgskolen i Oslo

Departementet foreslår en bevilgning på 75 726 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Kap. 268 Norges idrettshøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 99 912 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 269 Norges musikkhøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 113 617 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen konstaterer at Regjeringen ikke har funnet rom for å gi starbevilgninger til nye bygg i universitets- og høgskolesektoren i 2003, til tross for at flere viktige prosjekt har ventet i flere år på å komme igang. Komiteen viser i den forbindelse til følgende merknad fra en enstemmig komité i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002):

"Komiteen vil presisere at det er viktig å forhindre at Musikkhøgskolens byggeprosjekt stanser opp, og vil be Regjeringen vurdere å foreslå midler til videre prosjektering og byggestart i Revidert nasjonalbudsjett."

Komiteen konstaterer at Norges musikkhøgskole ikke ble tildelt midler i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for inneværende år, og heller ikke er tildelt midler i Regjeringens budsjett for 2003. Komiteen viser til brev fra Norges musikkhøgskole der det fremgår at byggeprosjektet nå er godkjent av planmyndighetene i Oslo og at kostnadsrammen er godkjent av Finansdepartementet. Alt ligger følgelig til rette for detaljprosjektering og byggestart, og komiteen vil derfor presisere at dette prosjektet bør ha høy prioritet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter

Departementet foreslår en bevilgning på 337 971 000 kroner under dette kapitlet.

STUDENTBARNEHAGER (POST 73)

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at studentbarnehager er et viktig supplement til offentlige barnehager fordi foreldrene er avhengige av barnehageplass for å kunne studere. Disse medlemmer har merket seg at det eksisterer en del barnehageplasser som ikke får det øremerkede UFD-tilskuddet. Disse medlemmer vil presisere at det er viktig å opprettholde bevilgning gjennom Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett til studentbarnehager på grunn av studentbarnehagens betydning for lik rett til utdanning. Disse medlemmer går inn for at direktebevilgninger omgjøres til overslagsbevilgning fra og med statsbudsjettet for 2004 for å sikre finansiering av alle studentbarnehageplassene. Disse medlemmer mener at det er behov for til en særskilt gjennomgang av situasjonen vedrørende barnehagedekning ved de høyere lærestedene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til det nye prinsipp om overføring av ansvaret for studentenes helsetjeneste til kommunene. Disse medlemmer vil i den anledning peke på at også barnehage tilbud for studenter er en tjeneste som faller inn under kommunens tjenestetilbud, og bør tilbys via ordinære kanaler.

STUDENTHELSETJENESTEN (POST 74)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at departementets tilskudd til velferdsarbeid utgjør om lag 57 mill. kroner i 2003.

Flertallet viser til budsjettavtalen mellom disse partier, og reduserer støtten til studenthelsetjenesten med 3,2 mill. kroner. Bevilgningen til dette formål blir 4 mill. kroner i 2003.

Flertallet vil be departementet starte en prosess med sikte på en gradvis overføring av samskipnadens helsetilbud til den ordinære kommunehelsetjenesten og psykiatriplanen, med en tilsvarende gradvis nedtrapping av det spesielle tilskuddet til studenthelsetjenesten. Flertallet erkjenner viktigheten av det tilbudet samskipnadene i dag gir, men ønsker at helsetilbudene for studenter innarbeides som en del av befolkningens generelle helsetilbud.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at budsjettavtalen gir kutt i helsetjenesten for studenter i Bergen, Oslo og Trondheim. Disse medlemmer mener at dette kuttet medfører et svekket og dårligere helsetilbud for studentene. Disse medlemmer viser at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet kutter i ordningen på bakgrunn av at studentene kan endre bostedsadresse og dermed bruke vanlig fastlege istedenfor universitetenes helsetjeneste. Disse medlemmer er uenig i dette, og viser til at helsetjenestene ved utdanningsinstitusjonene har bygd opp spesialkompetanse på problemer studenter trenger hjelp med i hverdagen. Disse medlemmer vil opprettholde tjenestene og går imot økonomiske kutt.

Disse medlemmer viser til at kun tre helsetjenester for studenter mottar i dag offentlig støtte. Disse medlemmer mener at det er behov for en evaluering av innhold og bruk av denne type helsetjeneste, spesielt med henblikk på behovet for psykososiale tjenester. Disse medlemmer mener at en slik evaluering er nødvendig. Disse medlemmer ber om at Stortinget får en slik evaluering innen Revidert nasjonalbudsjett 2003.

STUDENTBOLIGER (POST 75)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, ber departementet vurdere å åpne for ulike finansieringsmodeller for bygging av studentboliger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at det fortsatt er en presset situasjon på boligmarkedet og at mange studenter har vanskeligheter med å få bolig gjennom studentsamskipnadene og må nytte det private utleiemarkedet, som ofte gir dyrere løsninger. Disse medlemmer registrerer at utbyggingen av studentboliger så langt ligger etter målsetningen om å bygge 1 000 boenheter pr. år i perioden 2000-2005. Den foreslåtte bevilgningen for 2003 vil ikke være tilstrekkelig til å ta igjen etterslepet. Bevilgningsforslaget vil kun dekke tilskudd for bygging av mellom 663 og 947 nye studentboliger, avhengig av hvor i landet disse etableres.

Disse medlemmer viser til vedtatte tildelingskriterier og vil understreke betydningen av at disse følges ved tildeling av tilskudd slik at alle studentsamskipnadene når målsetningen om 20 pst. dekningsgrad.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 273 Statlige kunsthøgskoler

Departementet foreslår en bevilgning på 223 016 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, har merket seg budsjettsituasjonen til Kunsthøgskolen i Oslo og Bergen, i forbindelse med foreslått driftsbudsjett for 2003. Flertallet viser til Kunsthøgskolen i Oslo, drift av det nye scenekunstbygget og behov for økt sceneteknisk bemanning. Flertallet ber departementet vurdere en økning av bemanningen for å sikre at Kunsthøgskolen vil være i stand til å overta det nye scenekunstbygget i 2003.

Flertallet har også merket seg Kunsthøgskolen i Bergens anmodning til departementet om å ta opp igjen forberedelsene for samlokalisering av institusjonen. Flertallet viser her til en enstemmig merknad i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 18 (2002-2003) Om høyere kunstutdanning hvor komiteen påpekte at en samlokalisering vil kunne bidra til en bedre samlet ressursutnyttelse og gi viktige impulser til den videre faglige og tverrfaglige utviklingen.

Flertallet viser til behovet for like rammevilkår for utdanningene ved høgskolen i Oslo og Bergen og ber departementet følge ytterligere opp tidligere vedtak om en opptrapping for Kunsthøgskolen i Bergen i kommende budsjetter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen ser det som naturlig at kunsthøgskolene har et tilbud som er tilpasset norske behov. Det vil videre være naturlig at en i stedet for et ønske om å favne over et så stort spekter som mulig, gir rom for at noe mer av utdanningen kan foretas i utlandet. Disse medlemmer viser for øvrig til eget utenlandsbudsjett i finanskomiteens innstilling, der det er lagt inn 200 mill. kroner til kjøp av studieplasser i utlandet.

Kap. 274 Statlige høgskoler

Departementet foreslår en bevilgning på 6 575 053 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen mener de statlige høgskolene har en særskilt oppgave når det gjelder kompetanseutvikling og forsknings- og utviklingsvirksomhet regionalt. Komiteen vil i den forbindelse understreke betydningen av at de statlige høgskolene utvikler egne FoU-strategier og styrker sin FoU-virksomhet i nært samarbeid med det lokale næringslivet. Komiteen vil særlig understreke behovet for at profesjonsstudiene får styrket sin tilknytning til yrkesfeltet gjennom mer praksisrettet FoU-arbeid.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, vil understreke verdien av et desentralisert høgskolesystem, der aktiviteten ved høgskolene gir synergieffekter for det lokale næringsliv. Flertallet vil påpeke at en styrking av den forskningsbaserte virksomheten ved de statlige høgskolene er viktig for at høgskolene skal kunne framstå som attraktive i en rekrutteringssammenheng. Flertallet vil understreke nødvendigheten av at de statlige høgskolene blir tildelt ressurser for å kunne øke forskningsinnsatsen og er i den sammenheng positiv til forslaget om 40 nye doktorstipendiatstillinger i 2003.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at noen høyskoler for eksempel i Hedmark og Telemark kommer spesielt dårlig ut i tildeling for 2003 som vil bety betydelige inntektsreduksjoner og som vil ramme undervisningen. Disse medlemmer ber departementet vurdere situasjonen for disse høyskolene, herunder en skjønnkompensasjon, og eventuelt fremme nødvendig bevilgning i Revidert nasjonalbudsjett for 2003.

Komiteen har merket seg at Universitets- og høgskolerådets beregningsutvalg har uttalt at de foreslåtte bevilgningene for 2003 synes å være tilstrekkelige til å iverksette Kvalitetsreformen. Komiteen vil påpeke at en full implementering i 2004, slik forutsatt, fordrer at de resterende midlene bevilges i statsbudsjettet for 2004.

Komiteen registrerer at det fortsatt er problem med å rekruttere studenter til ingeniørutdanningene samtidig som behovet for slik kompetanse er stort innen flere sektorer. Komiteen er derfor fornøyd med at Regjeringen foreslår å videreføre bevilgningen til ekstraordinære rekrutteringstiltak i 2003.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har til sin undring merket seg at på tross av de påpekte problemer med å opprettholde rekrutteringen til teknologifagene, har Regjeringen fjernet teknologifagene fra gebyrstipendlisten for utenlandsstudentene.

Komiteen vil peke på at det er viktig at en ser nytt bygg for helse- og sosialfagene ved Høgskolen i Sør-Trøndelag i sammenheng med utbygging av St. Olavs hospital. Et bygg i nærheten av sykehuset og Det medisinske fakultet vil gjøre det mulig å realisere visjonen om å sette pasienten i sentrum og bygge ned grensene mellom helseprofesjonene. Utbygging av St. Olavs hospital er godt i gang, og komiteen ber departementet ta initiativ til å få vurdert nytt bygg for helsefagene i tilknytning til utbyggingen av St. Olavs Hospital.

Komiteen er gjort kjent med at finansieringen av lærerutdanningen i musikk ved Høgskolen i Bergen og Høgskolen i Hedmark ikke tilsvarer de reelle kostna-

dene ved tilbudet. Komiteen ber derfor departementet vurdere nødvendige endringer i kategori plassering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til flertallsmerknad fra komiteen i Innst. S. nr. 214 (2001-2002) Kvalitetsreformen. Om høyere kunstutdanning, angående etablering av et utdanningstilbud innen visuell kunst i Nord-Norge. Komiteens flertall ba Regjeringen arbeide videre med spørsmålet om visuell kunstutdanning i Tromsø med sikte på å fremlegge dette som sak for Stortinget.

Flertallet uttalte i Budsjett-innst. S. nr. 12 (1997-1998) at den nordnorske landsdelen med sin spesielle kulturelle bakgrunn vil kunne tilføre kunstutdanningen nasjonalt verdifulle impulser. Flertallet understreket at det var viktig for landsdelens identitetsforståelse og kunnskapsoppbygging at det finnes et tilbud i billedkunst og kunsthåndverk på høyskolenivå i landsdelen.

Flertallet viser til at dette er en sak som gjentatte ganger har vært utredet. Flertallet ber Regjeringen fremme visuell kunstutdanning som sak for Stortinget.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at Statsbygg har videreført prosjekteringen av nybygg ved Høgskolen i Stavanger. Arbeidet med forprosjektet er ferdig. Komiteen ber departementet sørge for at Statsbygg viderefører detaljprosjekteringen for nybygget ved Høgskolen i Stavanger.

Dette flertallet legger til grunn at departementet opprettholder tidligere prioriteringer av nybygg ved høyskolene, og at Høgskolen i Stavanger nå står for tur etter at det er bevilget midler til Høgskolen i Østfold.

Dette flertallet viser til tidligere prioritering bl.a. i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002), der høyskolene i Stavanger, Østfold, Nesna og Vestfold er nevnt.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til planene om et flerbruksbygg til studentaktiviteter ved Høgskolen i Stavanger. Dette flertallet understreker at statsstøtte til studentsamskipnadens flerbruksbygg skal følge samme praksis som for tilsvarende bygg i Oslo og Tromsø, i 1996 og 2000.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har merket seg at Regjeringen ikke vil gi startbevilgning til nye bygg i universitets- og høyskolesektoren i 2003. Disse medlemmer er bekymret for progresjonen til byggeaktiviteten, og mener Regjeringen må ta dette på alvor i den igangsatte oversikt og evaluering av investeringsbehovet på sektoren.

For å sikre framdrift i prioriterte byggeprosjekter viser disse medlemmer til sine alternative budsjetter om bevilgninger til høyskolebygg i Østfold, Stavanger og Nesna.

Disse medlemmer viser til merknadene i budsjettinnstillingen for 2002 og forutsetter at det i 2003 blir lagt til rette for arkitektkonkurranse og videre planlegging av samlokalisering ved Høgskolen i Bergen.

Det vises til igangsatt byggevirksomhet for Høgskolen i Bodø og disse medlemmer forutsetter at dette prosjektet blir fullført, både byggetrinn 4A og 4B, slik at en unngår ytterligere kostnader ved en utsettelse.

Videre ber disse medlemmer Regjeringen sikre framdrift i planlegging i forhold til tidligere vedtak om samlokalisering av alle avdelinger av Høgskolen i Vestfold.

Disse medlemmer viser til Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002), der flertallet blant annet uttalte:

"Flertallet er også kjent med planene om utbygging av lokaler for Høgskolen i Sogn og Fjordane, og ber departementet gi Stortinget en status for dette arbeidet."

Disse medlemmer viser til arbeidet som er i gang med å se utbyggingsbehovet for høgskolen i sammenheng med fylkeskommunenes behov for lokaler til den videregående skolen og kommunens behov for lokaler til grunnskolen. Disse medlemmer mener et slikt samarbeid har i seg mange spennende utviklingsmuligheter, og ber departementet ta initiativ for å vurdere om et slikt samarbeid kan løse høgskolens behov for nye lokaler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til partiets alternative budsjett på kap. 1580, der det ble satt av 10 mill. kroner til hvert av prosjektene vedr. bygg/samlokalisering ved høyskolene i Bergen, Stavanger, Akershus, Nesna og Vestfold. Midlene finansierer Fremskrittspartiet ved avvikling av prosjektet Nytt Operahus.

Disse medlemmer viser til at innenfor samme finansieringsmåte setter Fremskrittspartiet av 185 mill. kroner til opprustning og vedlikehold av bygg ved universiteter og høyskoler. Disse medlemmer henviser for øvrig til sine generelle merknader.

Kap. 278 Norges landbrukshøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 414 007 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteen vil bemerke at Norges landbrukshøgskole er landets nest eldste vitenskapelige institusjon, og Høgskolens eldste del har høy kulturhistorisk verdi. De eldste bygningene på området er oppført på 1800-tallet med stedstypisk arkitektur. Komiteen har tidligere understreket den akutte vedlikeholdssituasjonen ved NLH, og Statsbygg har foretatt en tilstandsanalyse av høgskolens bygninger (mai 2002). Tilstandsanaly-

sen konkluderer med et investeringsbehov på 750 mill. kroner. Komiteen vil særlig påpeke Statsbyggs avdekking av kritiske forhold av konstruktiv og sikkerhetsmessig art i fem bygninger, og at nødvendige strakstiltak er beregnet til 21,5 mill. kroner.

Komiteen ber om at Regjeringen i en plan for bygningsmassen i universitets- og høyskolesektoren tar hensyn til de avdekkede behovene ved NLH.

Komiteen viser til høyskolens prioritering av de tre områdene mat, miljø og bioteknologi i sin FoU-strategi. Komiteen har merket høyskolens samarbeid med AKVAFORSK, og at forskningsmiljøet fikk status som senter for fremragende forskning. Komiteen viser til at høyskolen har nådd målet om å rekruttere flere personer til doktorgradsprogrammene, og at ca. halvparten av disse er kvinner. Komiteen har ellers merket seg at høyskolen er aktiv i internasjonalt forskningsamarbeid. Komiteen viser for øvrig til omtale av AKVAFORSK under kap. 1137.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 279 Norges veterinærhøgskole

Departementet foreslår en bevilgning på 264 268 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler

Departementet foreslår en bevilgning på 825 050 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen mellom disse partier og foreslår bevilget 2 mill. kroner over post 1 til Nasjonalt senter for romrelatert opplæring (NAROM) utover Regjeringens bevilgningsforslag.

Flertallet viser til budsjettavtalen mellom disse partier og foreslår å øke bevilgningen over post 77 til Falstadsenteret med 1 mill. kroner i tillegg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet bevilger 2 mill. kroner til NAROM og 1 mill. kroner til Falstadsenteret i tillegg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Kap. 282 Privat høyskoleutdanning

Departementet foreslår en bevilgning på 503 785 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at samlet økning på posten blir 7,7 mill. kroner.

Flertallet er tilfreds med at departementet nå har lagt opp til en tildeling av økonomiske ressurser som følger de samme prinsippene som for de statlige institusjonene med en undervisnings-, en forsknings-, og en basiskomponent. Med etableringen av akkrediteringsordninger for så vel statlige som private høyskoler mener flertallet at det er etablert et nasjonalt system for høyere utdanning som fremmer kvalitet, effektivitet og som kan gi uttelling på bakgrunn av faktiske oppnådde resultater.

Flertallet viser til at departementet ønsker å begrense basiskomponenten til 60 pst. for de private høyskolene, som er gjennomsnitt for basiskomponentene for offentlige utdanningsinstitusjoner. Flertallet vil imidlertid peke på at det er variasjon også for ulike institusjonskategorier innenfor det offentlige, og at alle offentlige institusjoner får forskningsmidler. Flertallet har merket seg at departementet foreslår en overgangsperiode på 4 år for å møte kravet om 60 pst. basisfinansiering for de private høyskolene. For flere institusjoner kan dette kravet bli vanskelig å møte på grunn av høyskolenes studieportefølje. Flertallet mener departementet må foreta en ny vurdering på det tidspunktet for å se om dette er et realistisk krav for de private høyskolene. Flertallet vil i den anledning peke på modellen for år 2001 som basis for utforming. Den foreliggende basis i modellen vil være gjenstand for årlige vurderinger av den enkelte institusjons studieportefølje i forbindelse med statsbudsjettet.

Flertallet mener målet med en fremtidig modell må ta høyde for at private akkrediterte høyskoler og vitenskapelige høyskoler må kunne opprette og avvikle studier etter gitte kriterier på like vilkår med statlige institusjoner. Samtidig må det være mulig for departementet å dimensjonere høyere utdanning ut fra nasjonale utdanningsbehov.

Flertallet merker seg at departementet arbeider med et nytt tildelingssystem for forskningsmidler til statlige universiteter og høyskoler. Flertallet mener at dette også må omfatte private høyskoler. Så vel forskningsmidler som stipendiatstillinger bør kunne tildeles private høyskoler etter likeverdige kriterier med statlige institusjoner. Flertallet vil igjen understreke at offentlige forskningsprogrammer i rammen av Norges forskningsråd må være åpne for søknader fra private høyskoler.

Komiteen viser til at Barrat Dues Musikkinstitut har en vanskelig situasjon med lokaler som er dårlig tilpasset undervisningsbehovet. Innenfor den foreslåtte rammen er det heller ikke rom for de etablerte pedago-

giske videreutdanningene. Komiteen viser også til at det er etablert et nært samarbeid med Musikkhøgskolen. Komiteen foreslår å bevilge 1 mill. kroner (basistilskudd) utover Regjeringens forslag.

Et annet flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, er kjent med at Norwegian Aviation College (NAC) i Bardufoss søker om eksamensrett i trafikkflygerutdanning. Dette flertallet er positive til etableringen av dette utdannings-tilbudet på høyskolenivå innen luftfart. Dette flertallet viser også til at flertallet i samferdselskomiteen i Innst. S. nr. 227 (2001-2002) støttet denne utdanningen, som det mente vil øke kompetansenivået og sikkerheten innen norsk lufttrafikk. Dette flertallet mener at trafikkflygerutdanningen vil tilby en kompetanse innen luftfart som i dag er etterspurt både nasjonalt og internasjonalt.

Dette flertallet framhever viktigheten av å utvikle et større kompetansemiljø i de nordlige fylkene med attraktive studieplasser og jobbmuligheter. Dette flertallet viser også i denne forbindelse til det faglige samarbeidet som er etablert mellom Universitetet i Tromsø og NAC, og viktigheten av å videreutvikle dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til behandlingen av NAC i St.prp. nr. 29 (1993-1994) og merknader fra flertallet Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet i samme sak. Disse medlemmer ber om at det i tråd med tidligere flertallsmerknader blir lagt frem egen sak om eventuell godkjenning.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine generelle merknader.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen mellom disse partier, og foreslår bevilgningen over post 70 øket med 5 mill. kroner til Oslo Merkantile Høyskole og 0,7 mill. kroner til Menighetssøsterhjemmets helsesøsterutdanning. I tillegg vil flertallet øke bevilgningen til Norsk Lærerakademi Vitenskapelig Høyskole med 1 mill. kroner for studiet Master of Philosophy in Education.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til den samordning av lovverket som er gjort, mellom offentlige og private høyskoler.

Disse medlemmer merker seg at Regjeringen foreslår en bevilgningsøkning på 15,5 pst. til private høyskoler.

Disse medlemmer foreslår en reduksjon av tilskuddsposten med 19 mill. kroner, som allikevel innebærer en økning på mer enn 10 pst. til de private høyskolene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at Høyskolen på Jæren er etablert som et BA for å gi bønder og bygdefolk høyskoleutdanning på bachelornivå (tre grunnfag). Høyskolen har fått godkjent eksamensrett på det første grunnfaget (handlingskompetanse). Det andre grunnfaget (økonomi og ledelse) er godkjent av Norgesnettrådet, og Høyskolen regner med å få godkjent eksamensrett ved årsskiftet 2002-2003. Det tredje grunnfaget (allsidig landbruk) er under utvikling. Flertallet ber departementet vurdere om dette høyskoletilbudet skal få statsstøtte som en vanlig pri-vathøyskole.

4.6 Utdanningsfinansiering

Programkategori 07.80 Utdanningsfinansiering omfatter overslagsbevilgninger til utdanningsstipend, reise-, gebyr- og tilleggsstipend, rentestøtte og avskrivninger, samt tap på utlån, tilrettelegging for utdanning i utlandet og drift av Statens lånekasse for utdanning.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Departementet foreslår en bevilgning på 9 661 575 000 kroner under dette kapitlet (ekskl. post 90 som behandles av finanskomiteen). Det er opprettet en egen post 50 i forbindelse med ordningen med konvertering av lån til stipend.

Departementet foreslår en ny støtteordning for alle unge elever i ordinær videregående opplæring fra undervisningsåret 2003/2004. Det vil ikke lenger bli gitt utdanningslån (med unntak av lån til delvis dekning av skolepenger ved private videregående skoler). Stipenddelen kan omfatte inntil fire komponenter: et grunnstipend og et stipend til læremidler kan bli gitt uavhengig om søkeren bor borte eller hjemme, men stipendiene vil bli behovsprøvd mot forsørgeres og egen økonomi. De som må flytte hjemmefra, kan få tilskudd til delvis dekning av bo- og levekostnader og til delvis dekning av reiseutgifter, begge deler uten behovsprøving. Inntektsbegrepet for elevene foreslås endret, bl.a. bortfaller behovsprøving mot kapitalinntekt. En øvre grense på kr 7 000 pr. år foreslås for stipend til innenlandsreiser og reiser i Norden.

Departementet foreslår videre at støtten til folkehøyskoleelever og til studenter i høyere utdanning skal være lik, jf. Innst. S. nr. 255 (2001-2002). Folkehøyskoleelever vil etter dette få en årlig støtte på kr 80 000 fra undervisningsåret 2003/2004.

Departementet foreslår at støtten fra Lånekassen ikke blir prisjustert i undervisningsåret 2003/2004. Av hensyn til det samlede budsjettopplegget foreslår departementet videre å avvikle stipend til innenlandsreiser og reiser i Norden fra undervisningsåret 2003/2004. Av samme grunn foreslår departementet at lavere grads studier i psykologi og teknologiske fag tas ut av listene som gir rett til gebyr- og tilleggsstipend fra undervisningsåret 2003/2004. Unntatt er studenter som er inne i et studieløp. Hensynet til det samlede budsjettopplegget er også grunnen til at departementet foreslår å øke gebyrene på andre- og tredjegrangs betalingsvar-

sel fra Lånekassen med respektive kr 20 og kr 130 (kap. 5310).

Når det gjelder studiestøtten til folkehøyskoleelever, viser komiteen til merknader foran under kap. 253.

Komiteen understreker den avgjørende rollen Statens lånekasse for utdanning har for å sikre alle studenter lik rett til utdanning.

Komiteens flertall, medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at det i forbindelse med gjennomføringen av Kvalitetsreformen ble vedtatt å innføre en lik kostnadsnorm i Lånekassen både for studenter i Norge og for norske studenter i utlandet. Flertallet advarte mot en slik ordning, fordi det ville få uheldige utslag for studenter i høykostland. Flertallet ber Regjeringen vurdere å gjeninnføre differensiert kostnadsnorm for norske studenter i utlandet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til Kvalitetsreformen og fokus på studiefinansiering som forutsetning for lik rett til utdanning. Disse medlemmer viser til at utdanningsstipend ble økt fra 30 pst. til 40 pst. Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 337 (2000-01):

"Komiteen meiner at ein betre studiefinansiering er en føresetnad for å skape eit godt læringsmiljø og for å gje høve til å studere på heiltid."

Disse medlemmer vil understreke at en god studiefinansiering er en av forutsetningene for Kvalitetsreformen. Disse medlemmer viser til Regjeringens forslag til å avvikle hovedfagsavskrivningen, øke gebyrene på betalingsvarsel fra Lånekassen, ingen prisjustering av støtten fra Lånekassen i undervisningsåret 2003-2004, er eksempler som ikke er skritt i riktig retning. Disse medlemmer mener at dette er en svekkelse av studiefinansieringen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Komiteen viser til at Regjeringen varsler en gjennomgang av støttesystemet for studier i utlandet. Komiteen mener dette er et viktig arbeid, og støtter at det foretas en slik gjennomgang. Komiteen mener det må være et mål at støttesystemet skal stimulere til høy kvalitet på utdanningene. Det er viktig at det stimuleres til utveksling på masternivå, men også at utdanningsprogrammer på lavere nivå må ha tilbud om at deler av utdanningen kan tas i utlandet. Komiteen mener at utveksling av studenter mellom norske institusjoner og utenlandske må bli et viktig område for institusjonenes internasjonaliseringsarbeid.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, vil understreke målet om at flere studenter skal reise til andre enn engelskspråklige land. Utvikling av nettverk på studentnivå og blant det vitenskapelige personalet vil være viktig for å styrke institusjonene faglig og vitenskapelig.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, mener at den bebudede gjennomgangen også må omfatte norske institusjoner som har studieavgift. Dagens ordning med et stipend til dekning av studieavgift ved utenlandske institusjoner og et lån på knapt halvparten til studenter som velger en norsk institusjon, kan lett føre til at en velger bort den norske institusjonen. Dette flertallet ber departementet vurdere om lånebeløpet avsatt til dekning av studieavgift i denne omgang bør økes for studenter ved norske institusjoner.

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

I Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002) merket komiteen seg at det ble varslet en bredere gjennomgang av Lånekassens støtteordning til elever i ordinær videregående opplæring.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen mellom disse partier, der det bl.a. heter:

"Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Regjeringens fremlagte forslag til ny organisering og ordning når det gjelder utdanningsstøtte til elever i videregående opplæring. Regjeringen foreslår en rekke interessante omlegginger som kan være hensiktsmessig å se på. Imidlertid vil disse medlemmer understreke at denne saken er av så stor viktighet at den bør behandles uavhengig av budsjettet."

Flertallet viser også til budsjettvedtaket i Stortinget 2. desember 2002 der Stortinget ber Regjeringen legge frem sak med gjennomgang av låne- og stipendordninger for elever i videregående opplæring, med sikte på større treffsikkerhet i forhold til de målsettinger som gjelder for ordningen, og at saken legges frem innen mars 2003. Det ble også vedtatt at omleggingen gjennomføres på en måte som sikrer at borteboerstipendet ikke reduseres i forhold til dagens nivå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at Regjeringen foreslår en ny støtteordning for elever i videregående opplæring. Regjeringen fjerner lånetilgangen elevene har i Lånekassen, og innfører en behovsprøving av borteboerstipendet.

Disse medlemmer støtter prinsippet om å vri studiestøtten til elever i videregående opplæring over fra lån til stipend, slik at ingen sitter igjen med lån etter videregående opplæring. Men før man fjerner lånetilgangen i Lånekassen, må man sikre at dette bortfallet er kompensert gjennom gode stipendordninger. Ellers vil resultatet bli at mange blir nødt til å ta opp private lån.

Disse medlemmer mener Regjeringens forslag vil gjøre det vanskeligere for mange foreldre å finansiere videregående opplæring for sine barn. Disse medlemmer mener Regjeringens forslag om å redusere borteboerstipendet fra kr 3 450 til kr 2 215 i måneden, vil sette borteboere i en spesielt vanskelig situasjon. I en tid der stadig flere elever tvinges til å flytte på hybel eller internat som følge av at videregående skoler nedlegges, vil dette særlig ramme ungdom i distriktene. En reduksjon i støttenivå innebærer etter disse medlemmers oppfatning at elever som må reise ut for å gå på skole, blir belastet dobbelt opp. De får belastningen ved å måtte ukependle og ikke ta del i familieliv og aktiviteter i nærmiljøet i uken, og samtidig økte kostnader forbundet med å føre egen husholdning.

Disse medlemmer har merket seg at forliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet inneholder en verbal intensjon om å videreføre gjeldende borteboerstipend, og at Regjeringen skal legge fram en egen sak med gjennomgang av låne- og stipendordninger for elever i videregående opplæring innen mars 2003. Disse medlemmer ser fram til en slik gjennomgang, og understreker at målet med gjennomgangen må være at elevens rett til økonomisk trygghet under videregående opplæring må styrkes og ikke svekkes.

LÆREBOKSTIPEND

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at det 13-årige utdanningsløpet i grunnskole og videregående skole må sees i sammenheng. Hele 97 pst. av de som går ut av grunnskolen fortsetter nå videre til videregående opplæring. Der som retten til videregående opplæring skal bli reell, må gratisprinsippet i grunnskolen utvides til også å gjelde videregående opplæring.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen skal legge frem en sak med gjennomgang av låne- og stipendordninger for elever i videregående opplæring innen mars 2003. Disse medlemmer forutsetter at en i denne saken også kan vurdere ulike tiltak som kan dekke kostnadene til læremidler for elevene; herunder stipend, utlånsordning og digitale læremidler. Etter disse medlemmers syn må læremiddelsituasjonen sees i sammenheng med de øvrige stipend og behandlingsskjø i forbindelse med behandlingen av Regjeringens bebudede sak til Stortinget.

Disse medlemmer mener også Regjeringens forslag til behovsprøvd stipend til læremiddel må behandles i denne sammenheng. Det vil uansett få virkning først fra høsten 2003 .

Disse medlemmer merker seg at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i Budsjett-innst. S. I Tillegg nr. 1 (2002-2003) selv mener at ny organisering og ordning når det gjelder utdanningsstøtte til elever i videregående opplæring bør behandles uavhengig av budsjettet og vil komme tilbake til dette i Revidert budsjett for 2003. Disse medlemmer vil ta stilling til bevilgningsforslag når en samlet gjennomgang av låne- og stipendordninger foreligger våren 2003 og slutter seg i denne omgang ikke til det foreliggende forslag om 50 mill. kroner isolert til et behovsprøvd lærebokstipend. Siden disse medlemmer foreslår 2 mill. kroner til folkehøgskoleelever, jf. omtale under kap. 253, blir reduksjonen 48 mill. kroner på post 70.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen vil avvente gjennomgangen av stipend og låneordninger for elever i videregående opplæring til stortingsmeldingen fra departementet foreligger i mars 2003. Etter disse medlemmers syn må læremiddelsituasjonen sees i sammenheng med de øvrige stipend og behandlingen utsettes til mars 2003.

Disse medlemmer viser for øvrig til sine generelle merknader.

REISESTIPEND (POST 71)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til budsjettavtalen mellom disse partier, og foreslår å videreføre reisestipendet over post 71 med 70 mill. kroner.

Flertallet vil understreke viktigheten av at studenter får dekket utgifter til innenlandsreiser og reiser i Norden. Dette har betydning både for de som studerer borte fra hjemstedet i Norge, og for studenter i utlandet. Komiteen har ved flere anledninger pekt på at det er et mål at flere norske studenter skal ta hele eller deler av utdanningen sin i utlandet, og flertallet ser reisestipendet som en viktig forutsetning for å nå dette målet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet går sterkt imot Regjeringens forslag om å avvikle ordningen med reisestipend for studenter. Dette vil ramme ca. 70 000 studenter, og spesielt studenter bosatt i distriktene som har store reisekostnader. Disse medlemmer mener en slik omlegging vil svekke studenters mulighet til å ta høyere utdanning. Reisestipendet er et viktig bidrag til å sikre lik rett til utdanning, uavhengig av geografiske forhold. En avvikling av reisestipendet bryter også med målsetningen om å øke studentutvekslingen mellom de nordiske land.

Disse medlemmer registrerer at forliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet innebærer at reisestipendet videreføres med 70 mill. kroner. Imidlertid utgjør provenyvirkingen av en full videreføring om lag 83 mill. kroner. Forliket innebærer at studen-

tene vil bli påført en reduksjon i reisestipendet, eller at færre vil få tildelt reisestipend i 2003 sammenlignet med inneværende år.

Disse medlemmer foreslår å legge inn 83 mill. kroner for å sikre reisestipendet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

AVSKRIVNING (POST 73)

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at departementet foreslår å avvikle ordningen med avskrivning av studielån ved gjennomført høyere utdanning. Selv om kvalitetsreformen innebærer et kortere studieløp og studiefinansieringen er forbedret, inneholder avskrivningsordningen etter disse medlemmers mening viktige incentiver. Muligheten for å få avskrevet deler av studielånet etter avlagt eksamen vil stimulere studenter til å velge høyere grads studier, og vil bidra til å øke gjennomføringsgraden blant de studentene som har påbegynt en høyere grad. På denne bakgrunn går disse medlemmer inn for at ordningen med avskrivning av studielån opprettholdes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2004 gi en vurdering av avskrivningsreglene for høyere grads studier.

ANSA (POST 75)

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, ønsker å fremholde den innsatsen som gjøres av ANSA (Association of norwegian students abroad) for å veilede norske utenlandsstudenter. Det har lenge vært et stort behov for å styrke ANSAs kapasitet på rådgiversiden. Siden 1964, da ANSA sist fikk innvilget midler til en studentrådgiver, er antallet norske studenter i utlandet nesten femdoblet.

Flertallet viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002) og foreslår å øke post 75 med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

5. MERKNADER TIL KAPITLER PÅ KIRKENS OMRÅDE

5.1 Kultur- og kirke departementet

Programkategori 08.40 for Den norske kirke omfatter de regionale og sentralkirkelige møter og råd, preste- og katekettjenesten, Det praktisk-teologiske seminar, overføringer fra Opplysningsvesenets fond, samt tilskudd til de kirkelige fellesrådene, sjømanns-

misjonen, døvemenighetene mv., vedlikeholdet av Nidaros domkirke og driften av Erkebispegården.

Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond dekkes fra 2002 i sin helhet av fondet. Under programkategori 08.10 Administrasjon m.m. behandles bare kap. 310 i denne innstillingen.

Departementet vil ta initiativ til å få oppnevnt et offentlig utvalg som skal utrede forholdet mellom stat og kirke videre, etter at Kirkemøtet i november 2002 har behandlet innstillingen fra Kirkerådets kirke/stat-utvalg.

Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg

Departementet foreslår en bevilgning på 106 117 000 kroner under dette kapitlet. Tilskuddet til trossamfunn og livssynssamfunn er en overslagsbevilgning, beregnet ut fra medlemstall.

Komiteen har merket seg at Regjeringen tidlig i 2003 vil komme til Stortinget med endringsforslag til lov om trossamfunn og ymist anna som et tiltak for bedre å kunne fastsette de ulike trossamfunns medlemsmasse. Årets budsjettpost videreføres i samsvar med gjeldende lov.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, vil peke på den endring i retningslinjene for tilskuddsordningen som skjedde i Rundskriv F-015-2001, og den svekkelse av forutsigbarheten dette har medført. Flertallet mener retningslinjene fra 2000 må gjeninnføres og ber Regjeringen endre rundskrivet i tråd med dette. Flertallet viser til merkna den fra flertallet i finanskomiteen i Innst. S. nr. 325 (2000-2001).

Videre mener flertallet en slik endring av retningslinjene også må inkludere støtte til ulike typer kirkebygg herunder klostre, etter særskilt vurdering.

Kap. 340 Kirkelig administrasjon

Departementet foreslår en bevilgning på 364 447 000 kroner under dette kapitlet.

Departementet har 11. oktober 2002 lagt fram en stortingsmelding om dåpsopplæringen, St.meld. nr. 7 (2002-2003). Bevilgningen til dette formålet foreslås økt med 5 mill. kroner for 2003.

For å opprettholde en bred og engasjert folkekirke mener komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og representanten Simonsen, at dåpsopplæringen er en viktig forutsetning. Flertallet ser det som viktig at dåpsopplæringen i Den norske kirke styrkes. Flertallet er tilfreds med at Regjeringen har lagt fram en egen stortingsmelding om innholdet og omfanget av dåpsopplæringen. Videre merker flertallet seg at det

foreslås å bevilge 5 mill. kroner til styrking av kirkens dåpsopplæring, bl.a. til nye kateketstillinger.

Komiteen viser til det viktige arbeid Den norske kirke i utlandet/Sjømannsmisjonen gjør for nordmenn i utlandet. Stadig større grupper nordmenn oppholder seg i utlandet i kortere eller lengre tid. Komiteen har spesielt merket seg det økende antall pensjonister i sør-europeiske land. Videre er det store utfordringer knyttet til oppfølging av barn og unge i utlandet. Det viser seg at barn av foreldre med sosiale vanskeligheter eller rusproblemer ikke fanges opp av noe norsk sosialt støtteapparat i utlandet, oftest heller ikke av et lokalt apparat. Oftest er personalet til Sjømannsmisjonen eneste hjelp. En slik hjelp ble også vist etter terrorhandlingene på Bali da studentprestene ble en viktig ressurs for utenlandsstudentene i en dramatisk situasjon. Komiteen vil på denne bakgrunn peke på behovet for at Sjømannsmisjonen får støtte til et utvidet antall årsverk for å kunne betjene nordmenn i utlandet.

Komiteen viser til Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, og deres vanskelige økonomiske situasjon. Komiteen understreker betydningen av den innsats som Stiftelsen Kirkens Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep gjør. Komiteen ser behovet for at Kirken har et aktivt engasjement på dette området. Det er viktig at Kirken tar på alvor de overgrep og krenkelser som ødelegger menneskers liv, og gjennom samlet kunnskap og erfaring arbeider systematisk med å håndtere og forebygge disse problemene.

Komiteen har merket seg Kirkemøtets vedtak av 9. november 2002 om en ønsket finansiering av Kirkens Ressurssenter over statsbudsjettet. Komiteen anser det som viktig å sikre en forutsigbar drift av Kirkens Ressurssenter i fremtiden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, foreslår å øke bevilgningen over post 71 med 1,2 mill. kroner, fordelt med 0,7 mill. kroner til Kirkelig Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep og 0,5 mill. kroner til Sjømannsmisjonen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til de store kulturverdiene som landets kirkebygg representerer. Dette flertallet støtter forslaget fra Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon om å etablere en sentral forsikringsavtale som vil redusere premiebetalingen fra fellerådene og samlet gi tilfredsstillende forsikring av alle kirkebygg.

Dette flertallet vil peke på at de kirkelige fellerådene fortsatt har en anstrengt økonomisk situasjon. Kombinert med dårlig kommunøkonomi, fører dette til en vanskelig situasjon for kirken i mange kommuner. Dette flertallet mener at dersom de kirkelige fellerådene skal kunne oppfylle sin funksjon, både når det gjelder kirkelig virksomhet og som arbeidsgivere,

må statstilskuddet bedre reflektere fellesrådenes utgiftsforpliktelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til kirkens store betydning for det norske folk. Dette gjelder ikke bare for de mest aktive kirkegjengere, men også for den brede befolkningen. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen nå har forelagt Stortinget en melding om dåpsopplæring, og vil komme tilbake til dette i forbindelse med stortingsbehandlingen.

Disse medlemmer legger inn 1 mill. kroner over post 71 til Kirkens Ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep.

Disse medlemmer styrker Sjømannsmisjonens arbeid over post 71 med 1 mill. kroner. Post 1 reduseres med 2,5 mill. kroner.

Disse medlemmer registrerer at mange fellesråd har en anstrengt økonomisk situasjon. Dette er i stor grad resultat av en vanskelig kommuneøkonomi. Disse medlemmer er opptatt av at samarbeidet mellom fellesrådene styrkes for å opprettholde kvaliteten på tjenestene. Disse medlemmer viser til at det flere steder er etablert samarbeid på tvers av fellesrådgrensene. Disse medlemmer ber departementet stimulere til slikt samarbeid og støtte målrettede samarbeidsprosjekter.

Kap. 341 Presteskapet

Departementet foreslår en bevilgning på 625 115 000 kroner under dette kapitlet. Staten overtar fra 2003 de økonomiske ansvaret for reise- og boligtelefon for prestene; budsjettvirkningen er 32 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at økningen i bevilgningen er knyttet til oppfølging av vedtak i Stortinget, og årsvirkning i 2003 av lønnsreguleringen i 2002.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil sterkt understreke behovet for sterkere satsing for å rekruttere kvinner til ledende prestestillinger. Ansvaret for å motivere og legge til rette for dette påhviler en rekke instanser. Disse medlemmer ønsker å styrke dette arbeidet med en tilleggsbevilling på 0,5 mill. kroner over post 1 som skal brukes til lederutviklingskurs for kvinner, til motiveringstiltak og til å utvikle et faglig nettverk for kvinner som har ledende stillinger i kirken.

Disse medlemmer viser til at det er gjennomført ulike undersøkelser om presters arbeidsforhold. Disse medlemmer viser til at det foreligger planer

om å kartlegge arbeidsmiljøforholdene også for andre kirkelige ansatte. Disse medlemmer ber departementet ta initiativ til at dette arbeidet blir gjennomført.

Komiteen viser til at Kirkelig Utdanningscenter i Nord foreslås videreført etter prosjektperiodens slutt, og at det gjøres permanent. Formålet med sentret er bl.a. å styrke rekrutteringen til kirkelige stillinger i nord. Det foreslås at sentret fortsatt skal ha faglig og organisatorisk tilknytning til Det praktisk-teologiske seminaret. Komiteen viser til evalueringsrapporten og er enige i at senteret gjøres permanent. Komiteen mener målet må være å etablere senteret som en egen institusjon med lokal forankring i de to nordligste bispedømmer og nært knyttet til Universitetet i Tromsø.

Komiteen mener senteret må styrkes faglig og på ledersiden, og ber departementet komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett med en vurdering av behovet for stilling(er).

Kap. 342 Nidaros domkirke m.m.

Departementet foreslår en bevilgning på 34 250 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen støtter forslaget til bevilgning.

Komiteen vil bemerke de spesielle utfordringer Oslo Domkirke har som hovedsete for en rekke viktige nasjonale kirkehandlinger, slik at dette kirkebygget får en posisjon som står i forhold til de handlinger Oslo Domkirke er arena for.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at det foreligger planer for et nybygg i tilknytning til Nidarosdomen, på nordsiden av Vestfrontplassen. Nybygget er prosjektert som et servicebygg for besøkende til Nidarosdomen og er sårt tiltrengt. Kostnadsrammen for nybygget er beregnet til 56,3 mill. kroner inkludert usikkerhetsmarginer og utsmykking. Av dette gjelder ca. 13 mill. kroner arkeologiske utgravninger. Det er ikke avsatt midler til byggeprosjektet i 2003. I forbindelse med kroningsjubileet i 2006 burde Vestfrontplassen kommet i orden og det nye bygget vært reist. Flertallet ber om at departementet kommer tilbake til denne saken på en passende måte for om mulig å få reist bygget innen jubileet.

6. MERKNADER TIL KAPITLER PÅ FORSKNINGSOMRÅDET

6.1 Generelt

Komiteen understreker målsettingen om at norsk forskningsinnsats må trappes opp til minst gjennomsnittlig OECD-nivå i løpet av 2005. Dette vil kreve både økte offentlige bevilgninger og styrket privat finansiering.

Komiteen mener det er en hovedutfordring i Norge å øke forskningsinnsatsen i næringslivet og at

dette stimuleres ytterligere, jf. merknader under punkt 6.3.

Komiteen vil også legge vekt på å styrke den langsiktige grunnleggende forskningen som først og fremst skjer i universitets- og høyskolesektoren. Komiteen merker seg at departementet vil igangsette en bred vurdering av finansieringen av norsk grunnforskning.

Komiteen slutter seg til prioriteringene for øvrig når det gjelder bl.a. tematiske satsningsområder, funksjonell genomforskning (FUGE), sentrene for fremragende forskning og FoU-basert nyskaping (FORNY).

6.2 Utdannings- og forskningsdepartementet

Programkategori 07.70 Forskning omfatter departementets bevilgning til forskning gjennom Norges forskningsråd, Fondet for forskning og nyskaping, forskningsinstitutter og andre tiltak, internasjonalt forskningssamarbeid og Meteorologisk institutt.

Kap. 283 Meteorologisk institutt

Departementet foreslår en bevilgning på 371 718 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Departementet foreslår en bevilgning på 1 149 486 000 kroner under dette kapitlet.

Regjeringen redegjør for oppfølgingen av evalueringen av Norges forskningsråd. Ny organisering foreslås, der dagens 6 områder erstattes av en avdeling for fag- og disiplinutvikling, en for innovasjon og brukerinitiert forskning og en for strategiske satsinger. Forskningsrådet får et mindre og sterkere hovedstyre, og avdelingsstyrene knyttes tett til hovedstyret. Forskningsrådet får ansvar for å utvikle modellen.

Komiteen mener vi trenger et velfungerende forskningsråd som et viktig redskap for å gjennomføre forskningspolitikken.

Komiteen viser til at den internasjonale evalueringen av Norges forskningsråd ble avsluttet i desember 2001 og at departementet i oppfølgingen av evalueringen i første omgang har prioritert spørsmål knyttet til organisering og styring.

Komiteen tar til etterretning den modell departementet i proposisjonen legger til grunn for den videre organisering av Norges forskningsråd.

Komiteen merker seg at denne modellen betyr videreføring av ett forskningsråd, færre avdelinger, internorganisering etter funksjon og et sterkere og mindre hovedstyre.

Komiteen viser til at den skisserte modellen vil sikre at grunnforskning og brukerrettet forskning blir synliggjort i organisasjonen og samtidig ligge godt til rette for samarbeid på tvers av fag og disipliner.

Komiteen merker seg ellers anbefalingen om at Forskningsrådet må bli en mer åpen arena og være i dialog med langt flere enn i dag.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, vil understreke Forskningsrådets medansvar for å sikre rekrutteringskandidater til forskningen og å øke antallet kvinner i vitenskapelige stillinger.

Flertallet merker seg Forskningsrådets rapport om "Kvinner i forskning" som spesielt tar for seg situasjonen ved universiteter og høyskoler og foreslår en rekke tiltak på området. Flertallet viser til den sentrale konklusjonen om at likestillingsperspektivet må integreres i hele virksomheten ved institusjonen.

Flertallet viser for øvrig i denne sammenheng også til den forestående behandlingen av St.meld. nr. 35 (2001-2002) om rekruttering til universitets- og høyskolesektoren.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til sitt prinsipp om at særordninger og spesifikke rekrutteringstiltak på bakgrunn av kjønn og etnisk tilhørighet ikke er ønskelig. På bakgrunn av dette støtter ikke disse medlemmer flertallets ønske om at likestillingsperspektivet skal integreres i virksomheten til Forskningsrådet. Disse medlemmer vil understreke at rekrutteringskandidatene til forskningen skal velges ut på bakgrunn av dokumentert kunnskap.

Kap. 286 og 3286 Fondet for forskning og nyskaping

Departementet viser til at foregående års avkastning av fondskapitalen blir ført inn på inntektssiden i statsbudsjettet hvert år, jf. kap. 3286, som for 2003 er oppført med 1 251 740 000 kroner. Bevilgningene til forskning føres med samme beløp på utgifts- og inntektssiden i statsbudsjettet. Den delen av avkastningen som er ment å erstatte tapet av tippeinntekter til forskning, blir utgiftsført over kap. 285. Kap. 286 er for 2003 oppført med 528 821 000 kroner. En tredjedel av fondsavkastningen kanaliseres direkte til institusjonene i universitets- og høyskolesektoren, to tredjedeler via Norges forskningsråd. Fondet skal bidra til å finansiere langsiktig, grunnleggende forskning. Kvalitet er det fremste kriteriet ved tildeling av midler.

Post 90 Fondskapital, som behandles av finanskomiteen, er foreslått økt med 3 mrd. kroner.

Komiteen støtter forslaget om å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 3 mrd. kroner i 2003, slik at den samlede fondskapitalen blir på 30 mrd. kroner, inkludert økningen på 14 mrd. kroner vedtatt av Stortinget i 2002 i forbindelse med endring av tippeoverskuddet.

Komiteen mener at Fondet har blitt et sentralt redskap for å øke den samlede forskningsinnsatsen i Norge og en viktig kilde for langsiktig grunnleggende forskning og nye tiltak for kvalitet, funksjonell genomforskning (FUGE) og sentra for fremragende forskning.

Komiteen merker seg at avkastningen fra Fondet blir fordelt med en tredjedel direkte til universiteter og høyskoler og to tredjedeler til Norges forskningsråd.

Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak

Departementet foreslår en bevilgning på 117 353 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteen viser til at Vannakademiet (post 71) har etablert et samarbeid med Høgskolen i Stavanger for å utvikle et eget utdanningsprogram innenfor området internasjonal vannutdanning og vannkonfliktløsning. Målet er å styrke kompetansen innenfor området og å kunne delta i kompetanseoppbygging ved institusjoner i utviklingsland.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Departementet foreslår en bevilgning på 151 419 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

6.3 Nærings- og handelsdepartementet

Programkategorien 17.20 Forskning og utvikling omfatter, hva rammeområde 17 angår, Nærings- og handelsdepartementets bevilgninger gjennom Norges forskningsråd. Tilskuddet via Norges forskningsråd gjelder brukerstyrt og strategisk næringsrettet forskning, innovasjons- og infrastrukturtiltak, herunder grunnbevilgninger til forskningsinstitutter og enkelte andre formål.

Øvrige kapitler under denne programkategorien behandles av næringskomiteen.

Kap. 920 Norges forskningsråd

Departementet foreslår en bevilgning på kr 844 535 000 under dette kapitlet.

Komiteen vil understreke det overordnede målet med bevilgningen til Forskningsrådet om å bidra til økt verdiskaping i næringslivet og utvikle et konkurranse-dyktig næringsliv.

Komiteen mener de direkte næringsrettede og brukerstyrte programmene er viktige for å sikre at forskningen er næringsrelevant og kan oppmuntre bedrifter med liten eller ingen FoU-erfaring til å bygge opp nødvendig kompetanse.

For å nå målsettingen om en samlet forskningsinnsats på minst gjennomsnittlig OECD-nivå, er det en hovedutfordring å stimulere næringslivet til å finansiere mer FoU. Komiteen støtter forslaget i proposisjonen om å utvide ordningen med skattefradrag for FoU-investeringer til å omfatte alle virksomheter.

Komiteen ser samtidig økte muligheter ved å utnytte de eksisterende tilskuddsordningene i et samspill med skattefradragsordningen og at det stimuleres til FoU-samarbeid mellom bedrifter og mellom bedrifter og FoU-miljøer.

Bedriftene må sikres informasjon, veiledning og bistand når de vil etablere eller engasjere seg i FoU-virksomhet.

Komiteen er enig i at det må satses mer på kommersialisering av forskningsresultater og viser i denne sammenheng til behandlingen av Ot.prp. nr. 67 (2001-2002) og Innst. O. nr. 6 (2002-2003), hvor Stortinget sluttet seg til forslag som kan øke den næringsmessige utnyttelsen av forskning ved universitet og høyskoler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, vil peke på de føringer som ble gitt om tilføring av offentlig kapital til selskapet Protevs AS i Bergen i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2002. Flertallet forutsetter at det finnes en løsning som sikrer at selskapet Protevs AS får tilførsel av nødvendig kapital fra det offentlige. Flertallet vil videre peke på at løfter gitt av forrige regjering - og gjentatt av nåværende regjering - knyttet til satsing på marin sektor, bør følges opp i praksis slik at nødvendige ressurser til Protevs AS kommer på plass.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet er kjent med Landsdelsutvalget for Nord-Norge sitt samarbeidsprosjekt med nord-norsk næringsliv for å beskrive og planlegge en strategisk satsning på verdiskaping gjennom næringsstyrte forsknings- og utviklingsprogrammer. Det er viktig at det etableres gode finansieringsordninger for landsdelsinitierte næringsprogrammer, og disse medlemmer ber Regjeringen i forbindelse med budsjett 2004 vurdere hvordan dette kan gjøres på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Simonsen, legger til grunn at Forskningsrådet medvirker til at Sars-senteret blir godkjent som EMBL-senter.

6.4 Fiskeridepartementet

Programkategori 16.20 Forskning og utvikling omfatter Fiskeridepartementets bevilgninger til fiskeri, havbruks- og transportrettet FoU, herunder tilskudd gjennom Norges forskningsråd, samt drift av Havforskningsinstituttet med forsknings- og havbruksstasjoner og forskningsfartøy.

Kap. 1020 og 1040 Havforskningsinstituttet

Departementet foreslår en bevilgning på 348 000 000 kroner under kap. 1020 og 141 000 000 kroner i oppdragsinntekter under kap. 4020, jf. også Tillegg nr. 11 til statsbudsjettet.

Komiteen slutter seg til disse forslagene.

Komiteen viser til at marin verdiskaping vil øke betydelig hvis Norge satser mer offensivt på kunnskapsutvikling for å utvikle marin og biomarin sektor.

Komiteen viser til at det i budsjettet er lagt opp til at Havforskningsinstituttet skal løse flere nye oppgaver innenfor eksisterende budsjetttrammer.

Komiteen mener det prioriterte arbeidet i Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen, samt utarbeidelse av forvaltningsplanen for Barentshavet, ikke må forsinkes på grunn av manglende fullfinansiering.

Komiteen er kjent med at det er planlagt et nasjonalt program for å kartlegge havbunnen utenfor Norge mellom Stadt og Lofoten. Prosjektet har fått navnet Mareano. Initiativtakere er bl.a. Norges geologiske undersøkelser, Statens Kartverk, Sjøkartverket og Havforskningsinstituttet. Prosjektet er planlagt til å gå over 5 år og har en total kostnadsramme på vel 200 mill. kroner.

I et perspektiv på 10-20 år understreker komiteen at det vil være viktig å avbøte mangel på kunnskap om området for å kunne åpne for bruk av potensialet for økt verdiskaping i marine miljøer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen henviser til sin generelle merknad.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil i budsjettet for 2003 blant annet prioritere å gi Havforskningsinstituttet større handlingsrom for sin sentrale og viktige forskningsaktivitet.

Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett foreslo å øke bevilgningen med 35 mill. kroner utover Regjeringens budsjettforslag, herunder øke bevilgningene til Havforskningsinstituttets forskningsprogrammer med 25 mill. kroner.

Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene

Departementet foreslår en bevilgning på 196 900 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til bevilgningsforslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen forutsetter at driftsbudsjettet dekker utgiftene knyttet til overtagelse og drift av ny "G.O.Sars".

Kap. 1023 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU

Departementet foreslår en bevilgning på 336 100 000 kroner under dette kapitlet.

Komiteen mener at markedsføringen av produkter fra norsk fiskeri- og havbruksnæring må bli langt bedre.

Komiteen ser det derfor som viktig at det snarest blir iverksatt en opptrappingsplan for markedsføring av produkter fra norsk fiskeri og havbruk, slik at forbruket av fisk kan øke i forhold til andre typer matvarer.

Komiteen ser det som svært viktig at staten tar del i et slikt markedsføringsarbeid for norske fiskeriprodukter.

Komiteen viser til program for Norsk Tradisjonsfisk for perioden 2003-2005 som er et program for innovasjon og nyskaping innenfor matkulturen på fiskerisektoren, nettverksbygging, produktutvikling og kvalitetsmerking av kystfisk og innlandsfisk.

Komiteen ser positivt på programmets målsetting om økt verdiskaping og sysselsetting for kystdistriktene med bakgrunn i bearbeidning av kystfanget fisk og koblinger til tradisjoner og matkultur på fiskerisektoren.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til Regjeringens forslag til bevilgning på kapitlet. Flertallet er tilfreds med Regjeringens satsning innenfor fiskeri, havbruk og transportrettet FoU. Flertallet viser også til at dette er en styrking av kapitlet med nesten 20 pst. på bare to år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at ambisjonen må være at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon. Det forutsetter en mer strategisk satsing enn vi har sett til nå.

Disse medlemmer mener at selv om marin sektor er en av fire nasjonale satsingsområder for forskning, får sektoren ikke vesentlig vekst i forskningsbevilgningene. Et unntak var regjeringen Stoltenbergs budsjettforslag for 2002, hvor forskningsinnsatsen ble foreslått økt med 60 pst. på et år, noe som ble endret av regjeringen Bondevik II.

Disse medlemmer understreker at for å nå ambisjonen, må marin forskning styrkes og innsatsen målrettes. Foruten ressursforskning, må forskningsinnsatsen særlig rettes mot markeds kunnskap, markedsrettet produktutvikling, oppdrett av nye arter og marin bioteknologi.

Disse medlemmer ser det som viktig at Norsk Tradisjonsfisk sikres midler til dette tiltaket i 2003.

Disse medlemmer viser til at marin verdiskaping vil øke betydelig hvis Norge satser mer offensivt på kunnskapsutvikling for å utvikle marin og biomarin sektor. Det er også nødvendig med målrettede tiltak over et bredt spekter for å bedre konkurransesituasjonen for fiskeindustrien. Skal vi nå disse målsetningene forutsetter det aktivt forsknings- og utviklingsarbeid i hele marin sektor.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er overbevist om at investeringer i kunnskapsutvikling i marin sektor vil gi høy avkastning, og prioriterer derfor å øke bevilgningen til disse formålene med 142,5 mill. kroner utover Regjeringens budsjettforslag i Senterpartiets alternative statsbudsjett. Satsingen skjer dels over fiskeribudsjettet, dels over forskningsbudsjettet.

Dette medlem vil i budsjettet for 2003 prioritere forskning, utvikling og kommersialisering i marin og

biomarin sektor, utvikling av nye marine arter, samt på å utvikle bedre produkter for landindustrien. Det må satses på utvikling av ny teknologi som øker kvaliteten på fisk fra hav til marked, og på å få fram flere enkle og forbrukervennlige produkter. FoU midler må også investeres slik at det kan gjøres bruk av biprodukter fra fisk som i dag i stor grad er en ubenyttet ressurs. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett økte bevilgningene til de marine forskningsformål over Forskningsrådets programmer med 20 mill. kroner og bevilgningen til Fiskeriforskning i Tromsø med 5 mill. kroner.

6.5 Landbruksdepartementet

Programkategori 15.20 Forskning og utvikling omfatter Landbruksdepartementets bevilgninger til forskningsprogrammer, vesentlig via Norges forskningsråd, og basisbevilgninger til forskningsinstitutter.

Kap. 1137 Forskning og utvikling

Departementet foreslår en bevilgning på i alt 298 173 000 kroner til forskningsaktivitet og basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m. under dette kapitlet.

Komiteen konstaterer at AKVAFORSK har en vanskelig økonomisk situasjon, med driftsunderskudd over flere år. Komiteen har merket seg at Landbruksdepartementet som aksjonær følger utviklingen i selskapet nøye, og at man sammen med andre eiere vil

vurdere tiltak hvis situasjonen krever det. I lys av selskapets store betydning for viktige områder innenfor akvakulturforskningen, vil komiteen be om at det foretas en bred gjennomgang av AKVAFORSKs totale økonomiske situasjon. Målet må være at selskapet fortsatt skal kunne være en hovedleverandør av ny kunnskap til både private og offentlige aktører innenfor havbruk.

Komiteen viser til St.prp. nr. 1 (2002-2003) for Landbruksdepartementet, der det går frem at AKVAFORSK har hatt driftsunderskudd de siste 4 år, og at likviditetssituasjonen er alvorlig. Samtidig skårer AKVAFORSK høyt på de fleste kvalitetsindikatorer og har et meget godt omdømme både nasjonalt og internasjonalt.

Komiteen understreker den sentrale rolle AKVAFORSK har hatt i utviklingen av norsk havbruksnæring. Framover har AKVAFORSK, sammen med Norges landbrukshøgskole og Norges veterinærhøgskole, store nye forskningsoppgaver, blant annet knyttet til Aquaculture Protein Centre, Centre for Integrative Genetics og diverse strategiske forskningsprogrammer. Denne forskningen vil kunne få avgjørende betydning for framtidig utvikling av havbruksnæringen og tilgrensende næringsvirksomheter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, og Senterpartiet foreslår å øke bevilgningen over post 51 med 1 mill. kroner til AKVAFORSK.

7. SAMLET OVERSIKT OVER FORSLAG TIL BEVILGNINGSENDNINGER

Tabellen viser kapitler/poster der fraksjonene i komiteen har avvikende forslag til bevilgning innenfor vedtatt budsjetttramme. Endringer i forhold til Regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-14	Budsjett- avtalen	H, FrP, KrF, V og Uavh.	Ap, SV og Sp
Utgifter (i hele tusen kroner)						
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)	1 475 554	1 565 854	1 573 154	1 834 154
				(+90 300)	(+97 600)	(+358 600)
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge	10 870	10 870	10 870	24 870
				(0)	(0)	(+14 000)
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger	153 203	153 203	153 203	370 203
				(0)	(0)	(+217 000)
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	0	90 300	90 300	120 300
				(+90 300)	(+90 300)	(+120 300)
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	0	0	7 300	7 300
				(0)	(+7 300)	(+7 300)
240		Private skoler mv.	1 775 633	1 778 133	1 778 133	1 491 333
				(+2 500)	(+2 500)	(-284 300)
	70	Tilskudd	1 775 146	1 777 646	1 777 646	1 490 846
				(+2 500)	(+2 500)	(-284 300)
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	169 226	169 226	164 226	169 226
				(0)	(-5 000)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	166 218	166 218	161 218	166 218
				(0)	(-5 000)	(0)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-14	Budsjett- avtalen	H, FrP, KrF, V og Uavh.	Ap, SV og Sp
249		Andre tiltak i utdanningen	44 646	56 646	56 646	57 646
				(+12 000)	(+12 000)	(+13 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	16 627	16 627	16 627	17 627
				(0)	(0)	(+1 000)
	75	Toppidrettsgymnas	0	12 000	12 000	12 000
				(+12 000)	(+12 000)	(+12 000)
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)	843 723	823 723	833 723	911 223
				(-20 000)	(-10 000)	(+67 500)
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere	625 916	625 916	615 916	655 916
				(0)	(-10 000)	(+30 000)
	70	Tilskudd til studieforbund	201 494	181 494	181 494	210 494
				(-20 000)	(-20 000)	(+9 000)
	71	Tilskudd til fjernundervisning	0	0	20 000	28 000
				(0)	(+20 000)	(+28 000)
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesente- ret Finnsnes	7 613	7 613	7 613	8 113
				(0)	(0)	(+500)
256		VOX - Voksenopplæringsinsti- tuttet (jf. kap. 3256)	60 360	60 360	60 360	50 360
				(0)	(0)	(-10 000)
	1	Driftsutgifter	46 868	46 868	46 868	36 868
				(0)	(0)	(-10 000)
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen	80 585	80 585	60 585	75 585
				(0)	(-20 000)	(-5 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	80 585	80 585	60 585	75 585
				(0)	(-20 000)	(-5 000)
260		Universitetet i Oslo	2 778 775	2 778 775	2 778 775	2 780 275
				(0)	(0)	(+1 500)
	50	Statstilskudd	2 778 775	2 778 775	2 778 775	2 780 275
				(0)	(0)	(+1 500)
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	337 971	330 771	334 771	337 971
				(-7 200)	(-3 200)	(0)
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	57 115	49 915	53 915	57 115
				(-7 200)	(-3 200)	(0)
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281)	825 050	828 050	828 050	828 050
				(+3 000)	(+3 000)	(+3 000)
	1	Driftsutgifter	433 965	435 965	435 965	435 965
				(+2 000)	(+2 000)	(+2 000)
	77	Tilskudd til Falstadsenteret	2 140	3 140	3 140	3 140
				(+1 000)	(+1 000)	(+1 000)
282		Privat høgskoleutdanning	503 785	509 485	511 485	484 785
				(+5 700)	(+7 700)	(-19 000)
	70	Tilskudd	503 785	509 485	511 485	484 785
				(+5 700)	(+7 700)	(-19 000)
340		Kirkelig administrasjon	364 477	364 477	365 677	363 977
				(0)	(+1 200)	(-500)
	1	Driftsutgifter	112 487	112 487	112 487	109 987
				(0)	(0)	(-2 500)
	71	Tilskudd til kirkelige formål	138 875	138 875	140 075	140 875
				(0)	(+1 200)	(+2 000)
341		Presteskapet	625 115	625 115	625 115	625 615
				(0)	(0)	(+500)
	1	Driftsutgifter	622 592	622 592	622 592	623 092
				(0)	(0)	(+500)
1137		Forskning og utvikling	298 173	298 173	298 173	299 173
				(0)	(0)	(+1 000)
	51	Basisbevilgninger til forskningsin- stitutter m.m.	155 490	155 490	155 490	156 490
				(0)	(0)	(+1 000)

Kap.	Post	Formål:	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-14	Budsjett- avtalen	H, FrP, KrF, V og Uavh.	Ap, SV og Sp
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)	9 661 575	9 731 575	9 732 075	9 691 575
				(+70 000)	(+70 500)	(+30 000)
	1	Driftsutgifter	273 570	273 570	273 570	268 570
				(0)	(0)	(-5 000)
	70	Utdanningsstipend	4 366 500	4 366 500	4 366 500	4 318 500
				(0)	(0)	(-48 000)
	71	Andre stipend	751 600	821 600	822 100	834 600
				(+70 000)	(+70 500)	(+83 000)
		Sum utgifter	39 837 401	39 993 701	39 993 701	39 993 701
				(+156 300)	(+156 300)	(+156 300)
Inntekter (i hele tusen kroner)						
		Sum inntekter	8 089 877	8 089 877	8 089 877	8 089 877
				(0)	(0)	(0)
		Sum netto	31 747 524	31 903 824	31 903 824	31 903 824
				(+156 300)	(+156 300)	(+156 300)

8. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Rammeområde 17 (Kirke, utdanning og forskning)

I

På statsbudsjettet for 2003 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	152 327 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 146 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 293 000	
202		Læringssenteret (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	73 019 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 326 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 21</i>	35 132 000	
203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 3203)		
	1	Driftsutgifter	108 612 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 600 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	26 689 000	
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	1	Driftsutgifter	5 992 000	
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	24 870 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	61	Tilskudd til institusjoner	35 049 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	3 943 000	
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i>	370 203 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	662 613 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	120 300 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	91 059 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	512 825 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene ...	7 300 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	43 381 000	
223		Videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	7 098 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	144 351 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	26 178 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	6 961 000	
	71	Tilskudd til drift av opplæringsråd	8 353 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	40 647 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 319 000	
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	21 497 000	
224		Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	115 123 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen ...	100 384 000	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	7 341 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	35 712 000	
	70	Tilskudd	8 259 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	381 818 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 60</i>	103 824 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 873 000	
240		Private skoler mv.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 490 846 000	
	75	Tilskudd til privatskoleorganisasjoner	487 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 21 og 60</i>	656 029 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	39 901 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 481 000	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan overføres</i>	129 056 000	
	75	Til disposisjon for departementet	1 910 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	166 218 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 604 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	17 627 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 141 000	
	62	Moskvaskolen	1 037 000	
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo ..	5 195 000	
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	17 042 000	
	75	Toppidrettsgymnas	12 000 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	110 648 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 483 000	
	60	Tilskudd til fylkeskommunale folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 70</i>	50 737 000	
	70	Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i>	455 880 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere	655 916 000	
	70	Tilskudd til studieforbund	210 494 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	28 000 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	8 113 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	8 700 000	
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	36 868 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 492 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	75 585 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	60 718 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	2 780 275 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 623 346 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 232 589 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	984 309 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	211 905 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
265	50	Arkitektthøgskolen i Oslo Statstilskudd	75 726 000	
268	50	Norges idrettshøgskole Statstilskudd	99 912 000	
269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 3269)		
	1	Driftsutgifter	110 058 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 359 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 537 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	76 360 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	57 115 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	199 959 000	
273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273)		
	1	Driftsutgifter	185 544 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 407 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	36 065 000	
274		Statlige høgskoler (jf. kap. 3274)		
	1	Driftsutgifter	101 834 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 321 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	798 000	
	50	Statstilskudd	6 467 690 000	
	70	Tilskudd	1 410 000	
278	50	Norges landbrukshøgskole Statstilskudd	414 007 000	
279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 3279)		
	1	Driftsutgifter	190 761 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	59 099 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	14 408 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	435 965 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 299 000	
	30	Fellesmidler, <i>kan overføres</i>	25 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 237 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	7 209 000	
	71	Tilskudd til Stiftelsen for helsetjenesteforskning	5 026 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere	2 027 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	61 908 000	
	76	Tilskudd til NORDU-net, <i>kan overføres</i>	22 930 000	
	77	Tilskudd til Falstadsenteret	3 140 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet	6 520 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i> ...	236 589 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
282	70	Privat høyskoleutdanning Tilskudd	484 785 000	
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	251 575 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	68 263 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 751 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i> ..	42 129 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	952 750 000	
	55	Administrasjon	196 736 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	528 821 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 503 000	
	50	NOVA	21 686 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	15 513 000	
	54	Forskningsstiftelser	43 516 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	18 423 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 312 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 042 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	129 198 000	
	75	UNESCO	18 179 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	98 222 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	5 000 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 895 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	109 987 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 365 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	140 875 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	100 000 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	5 750 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	623 092 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 523 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	34 250 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	844 535 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	222 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	126 000 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	94 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	47 000 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 000 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	31 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 500 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	230 000 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning i Tromsø, <i>kan overføres</i> ...	32 700 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	33 400 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	142 683 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m	156 490 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	268 570 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	1 482 200 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 318 500 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	834 600 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 861 000 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	466 000 000	
	74	Tap på utlån	456 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	4 705 000	
		Totale utgifter		<u>39 993 701 000</u>
Inntekter				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a.	2 598 000	
3202		Læringscenteret (jf. kap. 202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 004 000	
	2	Salgsinntekter mv.	10 560 000	
3203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 203)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 832 000	
	11	Kursavgifter	7 031 000	
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter mv.	220 000	
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	41 243 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	364 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter mv.	5 412 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	769 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	39 734 000	
	2	Salgsinntekter mv.	2 962 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning ..	1 900 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	693 000	
3254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 254)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	25 836 000	
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	9 520 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 028 000	
3269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 269)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter mv.	312 000	
3273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 273)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 430 000	
	2	Salgsinntekter mv.	4 532 000	
3274		Statlige høyskoler (jf. kap. 274)		
	1	Inntekter ved oppdrag	3 366 000	
	2	Salgsinntekter mv.	715 000	
3279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 279)		
	1	Inntekter ved oppdrag	59 099 000	
	2	Salgsinntekter mv.	20 369 000	
	4	Refusjon gebyrstipend	555 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	1	Inntekter ved oppdrag	180 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 155 000	
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	68 143 000	
	2	Salgsinntekter mv.	22 926 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	69 826 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 251 740 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	1	Inntekter ved oppdrag	276 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 589 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	1 592 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 365 000	
	3	Refusjoner	2 357 000	
3341		Presteskapet		
	2	Inntekter ved oppdrag	2 523 000	
	4	Leieinntekter m.m.	3 606 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	7 600 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 700 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	141 000 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	47 000 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter Ernæringsinstituttet	8 500 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	356 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	143 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	6 033 000 000	
		Totale inntekter		8 089 877 000

II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2003 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
-------------------------------	------------------------------------

kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 202 post 1	kap. 3202 post 2
kap. 203 post 1	kap. 3203 postene 2 og 11
kap. 204 post 1	kap. 3204 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 post 2
kap. 232 post 1	kap. 3232 postene 2 og 61
kap. 243 post 1	kap. 3243 postene 2, 11 og 60
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 269 post 1	kap. 3269 postene 2, 6 og 11
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 273 post 1	kap. 3273 postene 2, 6 og 11

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
-------------------------------	------------------------------------

kap. 274 post 1	kap. 3274 postene 2 og 11
kap. 279 post 1	kap. 3279 post 2, 4 og 11
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 283 post 1	kap. 3283 postene 2 og 5
kap. 283 post 45	kap. 3283 post 2
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

- Overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 i 2003 mot tilsvarende merinntekter.
- Nytte inntekter av salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
- Nytte inntekter ved salg av hybelhus i Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2003 kan:

1. Gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
202		Læringscenteret	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	15,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	196,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring for elever med annet morsmål enn norsk og samisk i grunnskolen for 1. halvår 2004 (2. halvdel av skoleåret 2003-04) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2003 (1. halvdel av skoleåret 2003-04), jf. kap. 221 Grunnskolen post 65 Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen.
3. Gi tilsagn om tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler for 1. halvår 2004 (2. halvdel av skoleåret 2003-04) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2003 (1. halvdel av skoleåret 2003-04), jf. kap. 221 Grunnskolen post 67 Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler.
4. Gi tilsagn om tilskudd til opplæring i finsk som andrespråk i grunnskolen for 1. halvår 2004 (2. halvdel av skoleåret 2003-04) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2003 (1. halvdel av skoleåret 2003-04), jf. kap. 224 Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring post 64 Tilskudd til opplæring i finsk.
5. Gi tilsagn om tilskudd til videreutdanning i finsk for lærere i grunnskolen tilsvarende 2 studiepermisjoner for 1. halvår 2004 (2. halvdel av skoleåret 2003-04) etter gjeldende regler, jf. kap. 224 Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring post 64 Tilskudd til opplæring i finsk.
6. Gi tilsagn om å utbetale støtte for 1. halvår 2004 (2. halvdel av undervisningsåret 2003-04) etter de satsene som blir fastsatt 2. halvår 2003 (1. halvdel av undervisningsåret 2003-04) jf. kap. 240 Private skoler mv. post 70 Tilskudd og kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
7. Gi tilsagn om å konvertere lån til stipend 1. halvår 2004 (2. halvdel av undervisningsåret 2003-04) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2003 (1. halvdel av undervisningsåret 2003-04), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
8. Gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2003 med kr 3 575 per måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale kr 280 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 570 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale kr 570 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 130 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
3. Institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
4. Kap. 265 Arkitektshøgskolen i Oslo samt Høgskolen i Akershus, Høgskolen i Bergen, Høgskolen i Buskerud, Høgskolen i Finnmark, Høgskolen i Gjøvik, Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Hedmark, Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i

Molde, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Nord-Trøndelag, Høgskolen i Sogn og Fjordane, Høgskolen i Sør-Trøndelag, Høgskolen i Telemark, Høgskolen i Tromsø, Høgskolen i Vestfold, Høgskolen i Volda, Høgskolen i Østfold, Høgskolen i Ålesund og Høgskolen Stord/Haugesund under kap. 274 Statlige høyskoler, gis unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.

5. Ubrukte bevilgninger for 2002 under kap. 265 Arkitekt-høgskolen i Oslo samt Høgskolen i Akershus, Høgskolen i Bergen, Høgskolen i Buskerud, Høgskolen i Finnmark, Høgskolen i Gjøvik, Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Hedmark, Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Molde, Høgskolen i Narvik, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Nord-Trøndelag, Høgskolen i Sogn og Fjordane, Høgskolen i Sør-Trøndelag, Høgskolen i Telemark, Høgskolen i Tromsø, Høgskolen i Vestfold, Høgskolen i Volda, Høgskolen i Østfold, Høgskolen i Ålesund og Høgskolen Stord/Haugesund under kap. 274 Statlige høyskoler postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2003 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 265 Arkitekt-høgskolen i Oslo og kap. 274 Statlige høyskoler.
6. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsoner.
 - b) benytte overskudd av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsoner.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enhet i institusjonens randsoner som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.

7. Utdannings- og forskningsdepartementet kan omdanne Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste til aksjeselskap med virkning fra 1. januar 2003, jf. kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 90 Kapitalinnskudd i forskningsstiftelser mv.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2003 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 postene 1 og 3
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 4
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2003 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	172,5 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2003 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

9. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonene og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

**Rammeområde 17
(Kirke, utdanning og forskning)**

I

På statsbudsjettet for 2003 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	152 327 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter	2 146 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 293 000	
202		Læringssenteret (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	73 019 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 326 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	35 132 000	
203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 3203)		
	1	Driftsutgifter	108 612 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 600 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	26 689 000	
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	1	Driftsutgifter	5 992 000	
	60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	10 870 000	
	61	Tilskudd til institusjoner	35 049 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	3 943 000	
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i>	153 203 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	662 613 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	90 300 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	91 059 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole-reformen	512 825 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	7 300 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	43 381 000	
223		Videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	7 098 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	144 351 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	26 178 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	6 961 000	
	71	Tilskudd til drift av opplæringsråd	8 353 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	40 647 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 319 000	
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	21 497 000	
224		Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	115 123 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	100 384 000	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	7 341 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	35 712 000	
	70	Tilskudd	8 259 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	381 818 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 60</i>	103 824 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 873 000	
240		Private skoler mv.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 777 646 000	
	75	Tilskudd til privatskoleorganisasjoner	487 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 21 og 60</i>	656 029 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	39 901 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 481 000	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan overføres</i>	129 056 000	
	75	Til disposisjon for departementet	1 910 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	161 218 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 604 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	16 627 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 141 000	
	62	Moskvaskolen	1 037 000	
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 195 000	
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	17 042 000	
	75	Toppidrettsgymnas	12 000 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	110 648 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 483 000	
	60	Tilskudd til fylkeskommunale folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 70</i>	50 737 000	
	70	Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i>	455 880 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere	615 916 000	
	70	Tilskudd til studieforbund	181 494 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	20 000 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 613 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	8 700 000	
256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	46 868 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 492 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	60 585 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	60 718 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	2 778 775 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 623 346 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 232 589 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	984 309 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	211 905 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	75 726 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	99 912 000	
269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 3269)		
	1	Driftsutgifter	110 058 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 359 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 537 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	76 360 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 915 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i> ...	199 959 000	
273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273)		
	1	Driftsutgifter	185 544 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 407 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	36 065 000	
274		Statlige høgskoler (jf. kap. 3274)		
	1	Driftsutgifter	101 834 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 321 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	798 000	
	50	Statstilskudd	6 467 690 000	
	70	Tilskudd	1 410 000	
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	414 007 000	
279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 3279)		
	1	Driftsutgifter	190 761 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter	59 099 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	14 408 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgschooler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	435 965 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 299 000	
	30	Fellesmidler, <i>kan overføres</i>	25 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 237 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	7 209 000	
	71	Tilskudd til Stiftelsen for helsetjenesteforskning	5 026 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere	2 027 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	61 908 000	
	76	Tilskudd til NORUnet, <i>kan overføres</i>	22 930 000	
	77	Tilskudd til Falstadsenteret	3 140 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høgschoolerådet	6 520 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	236 589 000	
282		Privat høgschoolutdanning		
	70	Tilskudd	511 485 000	
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	251 575 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	68 263 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 751 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	42 129 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	952 750 000	
	55	Administrasjon	196 736 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	528 821 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 503 000	
	50	NOVA	21 686 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	15 513 000	
	54	Forskningsstiftelser	43 516 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	18 423 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 312 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 042 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	129 198 000	
	75	UNESCO	18 179 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	98 222 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	5 000 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 895 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	112 487 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter	3 365 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	140 075 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	100 000 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	5 750 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	622 592 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 523 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	34 250 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	844 535 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	222 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	126 000 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	94 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	47 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 000 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	31 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 500 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	230 000 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning i Tromsø, <i>kan overføres</i>	32 700 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	33 400 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	142 683 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	155 490 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	273 570 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> ...	1 482 200 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 366 500 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	822 100 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 861 000 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	466 000 000	
	74	Tap på utlån	456 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet .	4 705 000	
		Totale utgifter		39 993 701 000
Inntekter				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a.	2 598 000	
3202		Læringscenteret (jf. kap. 202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 004 000	
	2	Salgsinntekter mv.	10 560 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3203		Statens utdanningskontorer (jf. kap. 203)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 832 000	
	11	Kursavgifter	7 031 000	
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter mv.	220 000	
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	41 243 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	364 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter mv.	5 412 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	769 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	39 734 000	
	2	Salgsinntekter mv.	2 962 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 900 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	693 000	
3254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 254)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	25 836 000	
3256		VOX - Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	9 520 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 028 000	
3269		Norges musikkhøgskole (jf. kap. 269)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000	
	2	Salgsinntekter mv.	312 000	
3273		Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 273)		
	1	Inntekter ved oppdrag	1 430 000	
	2	Salgsinntekter mv.	4 532 000	
3274		Statlige høyskoler (jf. kap. 274)		
	1	Inntekter ved oppdrag	3 366 000	
	2	Salgsinntekter mv.	715 000	
3279		Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 279)		
	1	Inntekter ved oppdrag	59 099 000	
	2	Salgsinntekter mv.	20 369 000	
	4	Refusjon gebyrstipend	555 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	1	Inntekter ved oppdrag	180 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 155 000	
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	68 143 000	
	2	Salgsinntekter mv.	22 926 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	69 826 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 251 740 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	1	Inntekter ved oppdrag	276 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 589 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	1 592 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 365 000	
	3	Refusjoner	2 357 000	
3341		Presteskapet		
	2	Inntekter ved oppdrag	2 523 000	
	4	Leieinntekter m.m.	3 606 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	7 600 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 700 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	141 000 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	47 000 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter Ernæringsinstituttet	8 500 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	356 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	143 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	6 033 000 000	
		Totale inntekter		8 089 877 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2003 kan:

1.

overskride bevilgningen under mot tilsvarende merinntekter under

kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 202 post 1	kap. 3202 post 2
kap. 203 post 1	kap. 3203 postene 2 og 11
kap. 204 post 1	kap. 3204 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 post 2

kap. 232 post 1	kap. 3232 postene 2 og 61
kap. 243 post 1	kap. 3243 postene 2, 11 og 60
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 269 post 1	kap. 3269 postene 2, 6 og 11
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 273 post 1	kap. 3273 postene 2, 6 og 11
kap. 274 post 1	kap. 3274 postene 2 og 11
kap. 279 post 1	kap. 3279 post 2, 4 og 11
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 283 post 1	kap. 3283 postene 2 og 5
kap. 283 post 45	kap. 3283 post 2
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 i 2003 mot tilsvarende merinntekter.
3. nytte inntekter av salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
4. nytte inntekter ved salg av hybelhus i Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2003 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
202		Læringscenteret	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående opplæring	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	15,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	196,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd til opplæring for elever med annet morsmål enn norsk og samisk i grunnskolen for 1. halvår 2004 (2. halvdel av skoleåret 2003-04) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2003 (1. halvdel av skoleåret 2003-04), jf. kap. 221 Grunnskolen, post 65 Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen.
3. gi tilsagn om tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler for 1. halvår 2004 (2. halvdel av skoleåret 2003-04) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2003 (1. halvdel av skoleåret 2003-04), jf. kap. 221 Grunnskolen, post 67 Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler.
4. gi tilsagn om tilskudd til opplæring i finsk som andrespråk i grunnskolen for 1. halvår 2004 (2. halvdel av skoleåret 2003-04) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2003 (1. halvdel av skoleåret 2003-04), jf. kap. 224 Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring, post 64 Tilskudd til opplæring i finsk.
5. gi tilsagn om tilskudd til videreutdanning i finsk for lærere i grunnskolen tilsvarende 2 studiepermisjoner for 1. halvår 2004 (2. halvdel av skoleåret 2003-04) etter gjeldende regler, jf. kap. 224 Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring, post 64 Tilskudd til opplæring i finsk.
6. gi tilsagn om å utbetale støtte for 1. halvår 2004 (2. halvdel av undervisningsåret 2003-04) etter de sats som blir fastsatt 2. halvår 2003 (1. halvdel av undervisningsåret 2003-04) jf. kap. 240 Private skoler mv., post 70 Tilskudd og kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
7. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend 1. halvår 2004 (2. halvdel av undervisningsåret 2003-04) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2003 (1. halvdel av undervisningsåret 2003-04), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
8. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2003 med kr 3 575 per måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale kr 280 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 570 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæ-

- ringslova § 3-5, skal betale kr 570 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 130 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
 3. Institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
 4. Kap. 265 Arkitekt- og høyskolen i Oslo samt Høyskolen i Akershus, Høyskolen i Bergen, Høyskolen i Buskerud, Høyskolen i Finnmark, Høyskolen i Gjøvik, Høyskolen i Harstad, Høyskolen i Hedmark, Høyskolen i Lillehammer, Høyskolen i Molde, Høyskolen i Narvik, Høyskolen i Nesna, Høyskolen i Nord-Trøndelag, Høyskolen i Sogn og Fjordane, Høyskolen i Sør-Trøndelag, Høyskolen i Telemark, Høyskolen i Tromsø, Høyskolen i Vestfold, Høyskolen i Volda, Høyskolen i Østfold, Høyskolen i Ålesund og Høyskolen Stord/Haugesund under kap. 274 Statlige høyskoler, gis unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
 5. Ubrukte bevilgninger for 2002 under kap. 265 Arkitekt- og høyskolen i Oslo samt Høyskolen i Akershus, Høyskolen i Bergen, Høyskolen i Buskerud, Høyskolen i Finnmark, Høyskolen i Gjøvik, Høyskolen i Harstad, Høyskolen i Hedmark, Høyskolen i Lillehammer, Høyskolen i Molde, Høyskolen i Narvik, Høyskolen i Nesna, Høyskolen i Nord-Trøndelag, Høyskolen i Sogn og Fjordane, Høyskolen i Sør-Trøndelag, Høyskolen i Telemark, Høyskolen i Tromsø, Høyskolen i Vestfold, Høyskolen i Volda, Høyskolen i Østfold, Høyskolen i Ålesund og Høyskolen Stord/Haugesund under kap. 274 Statlige høyskoler postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2003 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 265 Arkitekt- og høyskolen i Oslo og kap. 274 Statlige høyskoler.
 6. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsoner.
 - b) benytte overskudd av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsoner.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enhet i institusjonens randsoner som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.
 7. Utdannings- og forskningsdepartementet kan omdanne Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste til aksjeselskap med virkning fra 1. januar 2003, jf. kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler, post 90 Kapitalinnskudd i forskningsstiftelser mv.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2003 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 postene 1 og 3
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 4
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2003 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920	50	Norges forskningsråd Tilskudd	172,5 mill. kroner

VII
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2003 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 5. desember 2002

Rolf Reikvam

leder og ordf. for kap. 259, 261, 281 og 3281

Vidar Bjørnstad

ordf. for kap. 262, 285, 286, 920 og 3286

Ine Marie Eriksen

ordf. for kap. 260, 2410 og 5310

Ursula Evje

ordf. for kap. 243, 256, 279, 282, 299, 3243, 3256 og 3279

Trine Skei Grande

ordf. for kap. 249, 273 og 3273

Lena Jensen

ordf. for kap. 202, 221, 263, 287, 3202 og 3221

Arne Lyngstad

ordf. for kap. 294, 295, 3294 og 3295

Eva M. Nielsen

ordf. for kap. 206, 210, 254 og 3254

Jan Olav Olsen

ordf. for kap. 203, 222, 297, 3203, 3222 og 3297

Raymond Robertsen

ordf. for kap. 223, 224 og 248

Jan Simonsen

ordf. for kap. 232, 265, 269, 3232, 3265 og 3269

Elsa Skarbøvik

ordf. for kap. 204, 240, 253, 270 og 3204

Rune J. Skjælaen

ordf. for kap. 251, 258, 274, 283, 1021, 1023, 3274, 3283, 4021 og 4023

Arne Sortevik

ordf. for kap. 226, 264, 268, 1020 og 4020

Søren Fredrik Voie

ordf. for kap. 278, 288 og 1137

Karita Bekkemellem Orheim

sekretær og ordf. for kap. 200 og 3200

